דבר
יום שני, ט"ז בחשון תשמ"ז, 17 בנובמבר 1986 ● גליון 18966
היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר

● מסע לאוקיאניה / חגי אשד
● התקפה על אגודים מקצועיים / שלמה שפיר
● משחקים מסוכנים / שלמה קרמר
● ארלוזורוב 93 / חיים ביאור
● חלפים וטרור / מאיר בראלי
● עכשיו (9); על הדשא (10); ספורט (11); כוכבים ולילות (12)

מזג האויר

מעונן חלקית עם אפשרות לגשם מקומי.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 8–14, רמת־הגולן: 9–16, נהריה: 11–21, צפת: 8–13, חיפה: 13–21, עפולה: 8–21, שומרון: 7–16, תל־אביב: 10–21, לוד: 8–21, יריחו: 9–22, עזה 12–21, באר־שבע: 8–20, אילת: 11–24.

ערבים הוכו ורכוש נשרף בהתפרעויות שפרצו אחרי רצח אליהו עמדי בירושלים

אנשי ישיבת „שובו בנים" וראשי „כך" הוזהרו ע"י המשטרה ● קולק: לא הייתי רוצה להיות ערבי

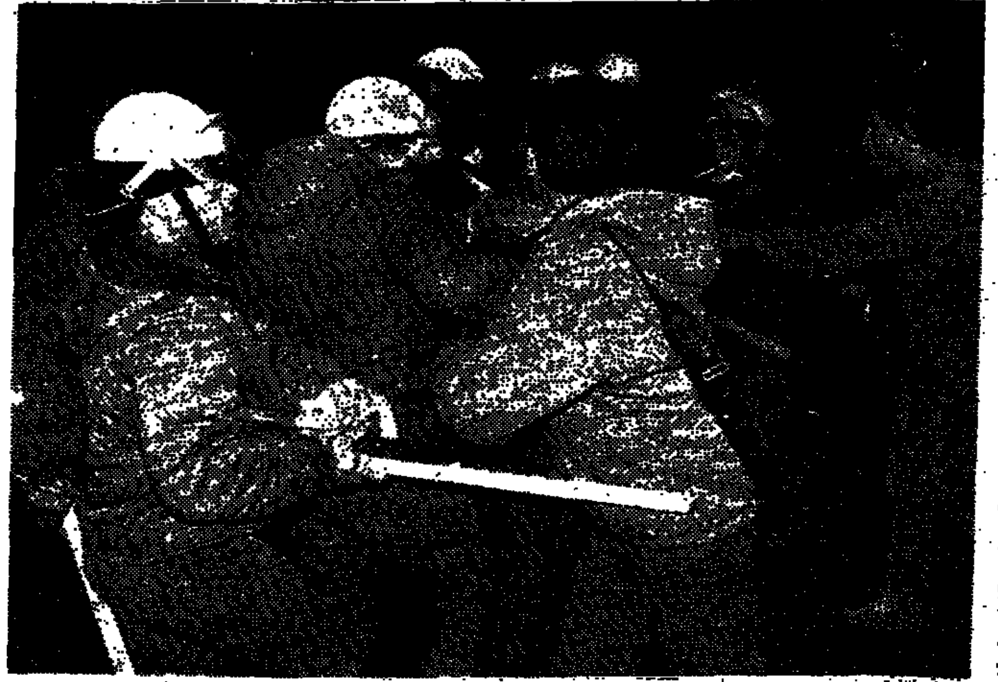
אנשי משטרה עוצרים את אחד המתפרעים בשכונת שמואל הנביא (צילום: יצחק הררי)

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

רצח תלמיד הישיבה אליהו עמדי בעיר העתיקה בירושלים עורר אתמול גל של התפרעויות והתנכלויות לערבים בעיר. המהומות החלו שלשום בלילה, זמן קצר אחרי הרצח, נמשכו בעת מסע הלוויה, שהתקיים למחרת בוקר, והגיעו לשיאן בהצתת רכוש, בהכאת ערבים ובהטלת בקבוקי תבערה אל בתי ערבים.

אתמול בשעות הערב החלו תושבי שכונת שמואל הנביא, שבה התגורר אליהו עמדי, להתקהל ברחוב הראשי של השכונה בקריאות „מוות למחבלים". התושבים חסמו את הכביש הראשי המוביל לשכונת רמות אשכול והגבעה הצרפתית. כוחות גדולים של משטרה הוזעקו למקום בנסיון לפתוח מחדש את הציר לתנועה. צלם עתונות נפצע מאבן בראשו והועבר לאשפוז. שישה מתושבי השכונה נעצרו.

סמוך לשעה 6.00 בערב נזרקו אבנים על אוטובוס תיירים בשכונת בית־צפפה בדרום ירושלים. כמה משמשות האוטובוס נופצו וזוג תיירים נפצע קל מרסיסי הזכוכית.

(המשך בעמ' 2)

מיכלית של עיריית ירושלים, שהוצתה בידי המתפרעים (צילום: רחמים ישראלי)

החשוד השני בהדחת עד בפרשת עמר מי שהיה ראש מפלג הסמים של חיפה

גם עו"ד רם כספי אמור להיחקר השבוע בפרשת השיבוש

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

ראש מפלג הסמים לשעבר במשטרת מרחב חיפה, מפקח אביטל למבריסקי הוא החשוד השני בפרשת שיבוש הליכי החקירה נגד ח"כ שלמה עמר. אתמול הוצאה נגד למבריסקי פקודת מעצר ל־48 שעות על־ידי שופט במעתה־תקוה, והוא שוחרר בשעות הערב.

עו"ד רם כספי אמור להיחקר השבוע על־ידי היחידה לחקירת פשעים חמורים בפרשת ההשדלות לשיבוש הליכי חקירה בנוגע לחקירת השתמטותו של ח"כ שלמה

(המשך בעמ' 2)

הרוצחים אנשי החזית העממית; ,חיפשנו יהודי בודד' – הסבירו

חיל־האוויר תקף בסיס אימונים של המחבלים

מאת יוסי מלמן, יקיר צור ומלי ולינגר, סופרי „דבר"

ארגון „החזית העממית לשחרור פלשתין" של ג'ורג' חבש הוא האחראי לרצח תלמיד הישיבה אליהו עמדי בעיר העתיקה בירושלים, כך גילה מ"מ שר המשטרה יגאל הורביץ בישיבת הממשלה אתמול. השר הורביץ ציין, כי על אף שארגון „פתח" של יאסר ערפאת לקח על עצמו את האחריות

(המשך בעמ' 2)

ה„טיימס" מציע 100,000 ליש"ט להגנת וענונו; בלונדון מצפים לשמוע את כל הסיפור מזכרוני

המשטרה פשטה על עליית־הגג שבה נמצא יומנו של ועננו – כתב הטלוויזיה חנן עזרן נחקר ע"י המשטרה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

הממשה שמעה אתמול לראשונה דיווח על הפרשה. ראש הממשלה יצחק שמיר סקר במשך כעשר דקות את השתלשלות העניינים, אך דיווחו היה במסגרת ועדת שרים לענייני בטחון.

פקידים בכירים של משרד החוץ, קהיליית המודיעין וחברי פרלמנט בריטיים מקווים להיפגש היום בלונדון עם עו"ד אמנון זכרוני, כדי לשמוע מפיו את הפרטים המלאים כיצד הועבר מרדכי ועננו לארץ. ממשלת בריטניה מעוניינת לקבל אימות ממקור עצמאי להבהרות שקיבלה מממשלת ישראל, כי ועננו לא נחטף על אדמת בריטניה וכי סוכנים של ישראל לא הפרו את החוק הבריטי. זכרוני יצא אתמול ללונדון כדי להיוועד עם אנשי ה„סאנדיי טיימס" ולשמוע מהם על החודש שעשה מרשו בחברת אנשי העתון, כשחשף בפניהם את סיפורו.

נודע, כי העתון הבריטי מוכן להעמיד סכום של עד 100,000 ליש"ט כדי לממן את הוצאות הגנתו של ועננו. עם יסוכם הנושא, יועבר רוב הסכום הזה לתשלום שכרו של עו"ד זכרוני.

יואשם בריגול

מרדכי ועננו יואשם כפי הנראה בריגול או בריגול חמור ולא בבגידה, שהעונש המרבי עליה הוא מוות.

חקירתו של ועננו נמצאת לפני סיומה ובימים אלה הועבר חומר החקירה לידיו של איש הפרקליטות, שמונה על הכנת כתב־האישום. זהותו של איש הפרקליטות, נשמרת בסוד.

כתב האישום נגד ועננו יוגש תוך 30 הימים הקרובים.

צוות מיוחד של היחידה לחקירת פשעים חמורים של המשטרה ערך אתמול בשעות הערב חיפוש בעליית הגג, שבה נתגלה יומנו של מרדכי ועננו.

על פי בקשת פרקליטות המדינה, ערך הצוות חיפוש בביתו של אחד מבני המשפחה, שהעביר את היומן לידיו של כתב הטלוויזיה חנן עזרן. החוקרים מקווים לגלות פרטים נוספים הקשורים לפרשת העמדתו לדין של מרדכי ועננו בישראל.

סופר „דבר" אמיר רוזנבליט מציין עם זאת, כי מפקד משטרת מרחב הנגב ניצב משנה חיים בן־עיון הכחיש, כי המשטרה פשטה על עליית גג בבאר־שבע במטרה לאתר את יומנו של מרדכי ועננו וכן מסמכים נוספים השייכים לו.

בני משפחתו של מרדכי ועננו סירבו אמש להתייחס לפרשת החשיפה של יומנו האישי של מרדכי.

סופרת „דבר" יעל ארמוני מוסרת:

כתב הטלוויזיה חנן עזרן נחקר אתמול על־ידי ראש היחידה לחקירות פשעים במטה הארצי של

(המשך בעמ' 2)

ארנס: נשק לאיראן לבקשת ארה"ב מקפרליין: לא היו דברים מעולם

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – מחלוקת פומבית נתגלעה אתמול בין השר משה ארנס לבין היועץ לשעבר לבטחון לאומי בבית הלבן רוברט מקפרליין בנושא משלוחי הנשק מישראל לאיראן בשנת 1982.

בהופעה בתוכנית הטלוויזיה אתמול אמר השר ארנס, כי הוא מאשר ידיעה שהופיעה בעיתון „בוסטון גלוב", בה צוטט ארנס כמאשר, כי ישראל שלחה ציוד צבאי לאיראן ב־1982 בבקשתה של ארה"ב, במטרה ליצור קשרים עם גורמים מתונים יותר בטהראן.

רוברט מקפרליין, שנשאל באותה תוכנית לתגובה על דבריו של ארנס, אמר: „איני יודע על כך דבר. ובכנות – איני מאמין שכך קרה". מקפרליין שימש באותה שנה יועץ הבית הלבן לבטחון לאומי.

השר ארנס אמר עוד, כי הניסיון לקשור קשרים באיראן ב־1982 נכשל והופסק, אולם סופר „דבר" מעיר, כי על פי פרסומים בעיתונות האמריקאית הופסקו בזמנו המשלוחים הישראליים, בעקבות תביעה של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ מראש הממשלה דאז שמעון פרס ומשר הבטחון יצחק רבין.

השר ארנס יצא להגנת ממשל רייגן באמרו, כי הניסיון ליצור קשרים עם גורמים מתונים בממשל האיראני הוא „מאמץ לגיטימי", אולם הוסיף ואמר, כי „הסיכויים להצלחתו של מאמץ זה הם מועטים ביותר". ארנס סירב להתייחס לשאלות על

(המשך בעמ' 2)

בעוד ההסתדרות יוצאת למאבק ציבורי למניעת סגירת המפעל

כונס־נכסים־מפעיל – הפתרון שרוב שרי הממשלה נוטים לאמץ ל„מנועי בית־שמש"

מאת אריה אדד וחיים ביאור, סופרי „דבר"

הצעה למנות „כונס נכסים מפעיל" ל„מנועי בית־שמש" הועלתה אתמול בממשלה לאחר שראש הממשלה יצחק שמיר נרתע ברגע האחרון מהבאת הצעה להכרעה מיידית במליאת הממשלה. מעריכים, כי רעיון זה עשוי להתקבל ברוב גדול. 700 מפועלי „מנועי־בית־שמש" הפגינו מול משרד ראש הממשלה בזמן ישיבת הממשלה ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע, כי ההסתדרות תצא למאבק ציבורי נגד סגירת המפעל.

רעיון מינויו של „כונס נכסים מפעיל" החל להתגלגל בבוקר במסדרונות הממשלה. הטענה היא, שוועדת השרים לענייני כלכלה לא החליטה על סגירת המפעל, אלא על מינוי כונס נכסים, ולפיכך יוכל שר האוצר לראות במינוי „כונס מפעיל" אישור לעמדתו, בעוד שמחייבי המשך קיום המפעל יוכלו לראות בכך השגת יעדם.

אולם יצויין, כי בהחלטה זו לא יהיה בכך כדי להבריא את המפעל, אם לא תלווה לה הסדרת מצבו הכספי של המפעל לשביעות רצונו של שר הבטחון.

(המשך בעמ' 2)

(צילום: יצחק הררי)
הפגנת פועלי „מנועי בית־שמש" מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

כונס לממשלה! – צעקו פועלי „מנועי בית־שמש"

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

כ־700 עובדים ממפעל „מנועי בית־שמש" עלו אתמול לירושלים והפגינו מול משרד ראש הממשלה עת התקיימה שם ישיבתה השבועית.

עובדי המפעל קיבלו את פניהם של השרים ארבלי־אלמוזלינו, קצב, יעקבי, נבון ווייצמן, שיצאו אליהם בתום ישיבת הממשלה, בקריאות „תנו לנו לחיות בלי כונס ובלי חובות" ו„כונס לממשלה". השרים האמורים הבטיחו לעובדים כי יתנגדו לסגירת המפעל.

ח"כ רן כהן מר"צ, ששהה עם המפגינים אמר כי סגירת מפעל „מנועי בית־שמש" תהווה מכת מוות לא רק לעיירה אלא לכל מדינת ישראל. „אסור לסגור מפעל שיכול להיות סמל הצמיחה. מי שמדבר על צמיחה במלים, הגיע זמן שידע שפועלי בית שמש מסמלים צמיחה במעשים", אמר כהן.

יוסי כהן, יו"ר האיגוד המקצועי ויו"ר מטה המאבק אמר, כי לשרים אין כל זכות מצפונית ומוסרית לקבל החלטות גורליות מבלי שביקרו כלל במפעל.

„אתם מתבקשים לשקול מחדש את ההחלטה. תואילו בטובכם לרדת למפעל ולראות איך הוא עובד. הכנסתם ללקסיקון מלה חדשה – כונס נכסים. אתם מנציחים ניזון חברתי ולזה אתם קוראים צמיחה כלכלית", אמר יוסי כהן.

במהלך השבוע הקרוב ימשיכו פועלי „מנועי בית שמש" להתבצר במפעל אך לא ישביתו את העבודה. הם יגנו להתחים וברייכנסת על עצמה נגד סגירת המפעל וידעו מסע הסברה בבית־שמש על חשיבות המפעל לעצם קיום העיירה.

רבין: ניענה לידידים לשם שחרור חטופים

מאת עלי כהן, סופר „דבר" בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – שר הבטחון יצחק רבין הגיע אתמול לשטוקהולם במסגרת מסע שהוא עורך בשלוש מדינות סקנדינאוויות. אמצעי הבטחון, שנקטה משטרת שוודיה לרגל ביקורו של רבין היו חמורים ביותר בעקבות ההתנקשות בראש ממשלתה של שוודיה אולף פאלמה לפני שמונה חודשים.

רבין נפגש אתמול, בין היתר, עם ראשי אגודת הידידות שוודיה־ישראל. בדברים שנשא בפניהם הוא התייחס במרומז למאורעות הימים האחרונים: „נוסיף וניענה בחיוב לבקשות ידידים, כאשר יהיה מדובר בשחרור בני ערובה".

מחר אמור רבין להיוועד עם שר החוץ ועם שר ההגנה השוודים, ומחרתיים עם ראש הממשלה. ביום ד' יצא רבין לפינלנד, שם הוא אמור להיפגש עם נשיא [illegible]

חיילים קפאו בסופת שלג בחרמון ואושפזו

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

חיילים ששהו בפעילות בחרמון, קפאו בסופת השלגים שהתחוללה שם בשבוע שעבר וחלקם נזקקו לאשפוז בבית־החולים.

נודע, כי בצה"ל נבדקות עכשיו נסיבות ניתוקם של מספר חיילים מיחידת האם שלהם בשבוע שעבר, בשעה שבחרמון השתוללה סופה. החיילים לא הצליחו להתחבר עם שאר חיילי היחידה ונותרו ללא אמצעים לחימום וללא קשר משך שעות רבות. כאמור, כמה מהחיילים אושפזו לאחר הפינוי מהשטח.

יצויין, כי תקלות כאלה מתרחשות כמעט מדי חורף וקשה מאוד למונען. עם זאת, נעשים כל המאמצים לעקוף את פגעי מזג האוויר, וקיימות הוראות מפורטות ביותר של מפקדת קצין רפואה ראשי איך לנהוג בתנאים כאלה.

שוקלים ריכוז המבדקים ליחידות העילית בצה"ל

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

בצה"ל נבדקת בימים אלה אפשרות לרכז את כל מבדקי הגיבוש ליחידות העילית תחת קורת גג אחת ולדרג את הנבדקים על־פי סולם אחיד, שייקבע על־פי צרכיהן של יחידות עילית.

הוברר, כי שלבי המבדקים והגיבוש של היחידות הנבחרות של צה"ל יוצרים כפילות וסרבול, עולים כסף רב ופוגעים פיסית ומוראלית בחיילים הנבדקים.

ריכוז כל המבדקים והגיבוש בתהליך אחד יפשט את התהליך, יוזיל אותו ויקצר את נתיב היסורים של מתגייסים צעירים, שנפגעים נפשית וגם פיסית מקשיי המבדקים והגיבוש החוזרים ונשנים.

אידה נודל בשיחת טלפון: גייסו את דעת־הקהל במערב

(ע). – „עם ישראל חי, עליכם להמשיך במאבק למען יהדות ברה"מ, אסירי ציון ומסורבי עליה הרוצים לבוא לישראל. אסור לכם להרפות, עליכם לגייס את דעת הקהל בעולם המערבי, משום שמנהיגי ברה"מ מתחשבים בדעת הקהל".

את הדברים אמרה אמש אידה נודל בשיחה טלפונית מבנדרלי במולדאביה. מעברו השני של הקו דיברו עמה סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי ואילנה פרידמן אחותה של אידה נודל. במעמד זה נכחו חברי כנסת, ראשי מוסדות וכ־200 מוזמנים מחו"ל ומישראל.

השיחה נערכה במסגרת כינוס בין־לאומי של כ־100 מנהיגות נעמ"ת מאירופה, ארה"ב, קנדה ואמריקה הלאטינית.

ייקור המוצרים בפיקוח כמו אלה שאינם בפיקוח

מאת שלמה קרמר, סופר „דבר"

עליות מחירי המוצרים שבפיקוח על פי החוק לייצוב המשק אינן נופלות מעליות מחיריהם של מוצרים שאינם בפיקוח. כך נודע לסופר „דבר" מגורם בכיר במשרד התעשייה והמסחר.

במשרדים הכלכליים מעוניינים מזה זמן לבטל את הפיקוח על המחירים שהוטל ערב התוכנית הכלכלית ומקבלים בכך גם את המלצותיהם של היועצים הכלכלים האמריקאים סטנלי פישר והרברט שטיין ואת חוות דעתם של מומחי קרן המטבע הבין־לאומית.

על רקע התארגנות ציבורית, שבראשה עומדת ההסתדרות, נמנעים עדיין מביטול הפיקוח, גם כאשר מוכח שהפיקוח במצב הכלכלי הקיים אינו תורם עוד דבר.

תוספת היוקר תגדיל השכר בפחות מ־5%

מאת שלמה קרמר, סופר הכלכלי של „דבר"

תוספת היוקר בת 5 אחוזים, שתשולם לשכירים במשכורת חודש נובמבר, תגדיל את הכנסתם בפחות מ־5 אחוזים בממוצע בשל השפעת מדרגות המס ותיקרת התוספת, המגיעה ל־1,506 ש"ח שכר ברוטו.

להלן טבלה השוואתית של השכר, ברוטו ונטו, לשכיר נשוי, שאשתו אינה עובדת, בחודשים אוקטובר ונובמבר 1986 בשקלים חדשים.

אוקטובר 1986 שכר ברוטו	אוקטובר 1986 שכר נטו	נובמבר 1986 שכר ברוטו	נובמבר 1986 שכר נטו	שיעור הגידול נטו באחוזים
500	473	525	497	5.0
700	642	735	664	3.4
900	771	945	799	3.6
1,000	836	1,050	868	3.8
1,200	965	1,260	1,004	4.0
1,500	1,147	1,575	1,192	3.9
2,000	1,421	2,075	1,458	2.6
2,500	1,660	2,575	1,693	2.0
3,000	1,887	3,075	1,961	1.5

תפילת אשכבה לנהר הריין נישאת על־ידי קבוצת מפגינים זו על אחד מגשרי הנהר בבאזל שבשוויץ. היתה זו אחת מהפגנות רבות במחאה על זיהום מי הנהר על־ידי המפעל הכימי „סאנדוז", שבעטיו מתו יותר מחצי מיליון דגים. לתיקון הנזק החמור שנגרם למאזן הטבעי של הנהר וסביבתו יידרשו עשר שנים לפחות. (צילום: א.פ.)

...יות צרפת ...י שיראק

هكذا من الاصل

השירותים החשאיים הגרמניים מסרו לעמיתיהם הצרפתים, שהורות להאזנה הצליחו המוסד והשירותים הבריטיים „לעלות" על הפעולה שהתארגנה באמצעות דמשק, להחדיר את אנשיהם לפעולה, ולבצע „מניפולאציה" של הינדאווי ואחרים, שהביאה להפללתה של סוריה.

„שיראק, קהל וגנשר לא המציאו איפוא דבר", אומר העתון, המצביע על התגובה המתונה בישראל להצהרות שיראק כהוכחה לאמיתות גירסה זו.

משא ומתן עם סוריה, התעלמה צרפת מפעילותה הכרוזיסטית של ... הרעיון ... אל־על", אבל – אומ...

האוצר נוטה לקבל את תוכנית הליברליזאציה של שוק הדלק

מאת משה גבע, סופרו הכלכלי של „דבר"

שר האוצר משה נסים מינה אתמול צוות של ארבעה פקידים בכירים במשרדו, שיגבש את עמדת האוצר לתוכנית הרפורמה בשוק־הדלק שמציע משרד האנרגיה והתשתית.

ההחלטה באה בעקבות פגישה בין שר האוצר לשר האנרגיה והתשתית, שבמהלכה הציג שר האנרגיה משה שחל את פרטי התוכנית.

אנשי האוצר, ביניהם סגן שר האוצר עדי אמוראי, הממונה על התקציבים אהרון פוגל והחשב הכללי אריה שר, נוטים לקבל עקרונית את עמדת משרד האנרגיה בדבר הליברליזאציה בשוק הדלק.

חילוקי הדיעות בין שני המשרדים עלולים להתגלע סביב קצב הביצוע של התוכנית. האוצר עשוי לדרוש להנהיג רפורמה מלאה בהקדם האפשרי.

עם זאת הסכימו ראשי האוצר כבר אתמול עם תוכנית משרד האנרגיה בנוגע להעברת מלאי הדלק האסטראטגי מחברות הדלק לרשות המדינה. חברות הדלק מתנגדות לכך בתוקף, אולם נראה כי העמדה המשותפת של שני המשרדים היא שתגבר.

פורת מנסה לטרפד את הערוץ השני – טוענים במש' התקשורת

מאת יעל ארמוני

היום יובא חוק הערוץ השני לדיון בכנסת, ולפי בקשת המערך תיערך ההצבעה בעוד שבועיים. במשרד התקשורת טוענים כי מנכ"ל רשות השידור אורי פורת עושה כל שביכולתו כדי להכשיל את ההצבעה בטענה, שהערוץ השני יהיה למעשה בשליטה ממשלתית.

גורמים המקורבים לשר התקשורת טענו, כי פורת פועל בניגוד להחלטת הממשלה, שאישרה את הצעת החוק ובניגוד לסקרים המוכיחים, שרוב הנשאלים תומכים בהקמת ערוץ השני.

בסקר שנערך על־ידי איגוד המפרסמים של מכון פורי נמצא, כי 79.6 אחוזים מן הנשאלים תומכים בהקמת ערוץ השני על בסיס מסחרי, ואילו רק 8.9 אחוזים מתנגדים להקמתו.

מסקר שערכה רשות השידור עולה, כי 49 אחוזים מן הנשאלים צופים בשידורי טלוויזיה מירדן, 38 אחוזים צופים בשידורים מלבנון, 14 אחוזים צופים בשידורי כבלים ו־26 אחוזים בווידאו. לפיכך סבורים במשרד התקשורת, כי יש ביקוש בקרב הציבור, לערוץ טלוויזיה נוסף, שישבור את המונופול של הטלוויזיה הכללית וימנע נדידה של צופים לתחנות זרות.

ערבים הוכו ורכושם נשרף

(המשך מעמ' 1)

אמש הוטל בקבוק תבערה נוסף, השלישי במספר, מבניין ישיבת „שובו בנים" לעבר בתי התושבים הערבים בסביבה. לא נגרם נזק ולא היו נפגעים.

סמוך לשעה 4.00 אחר־הצהריים נזרק בקבוק תבערה ממבנה שבו גרים יהודים אל מבנה ערבי בעיר העתיקה. הבקבוק התנפץ בלי להתלקח. שעה קלה אחר־כך נזרק בקבוק תבערה נוסף לעבר בית שבו גרים ערבים. הבקבוק פגע בגג הבית והציתו. בעקבות זאת היו גם תיגרות של יידוי אבנים בין יהודים לערבים, ויותר מאוחר הושלך בקבוק תבערה לעבר ישיבת „שובו בנים". הבקבוק לא התלקח, ואיש לא נפגע.

תלמיד הישיבה אליהו עמדי, שנרצח שלשום בירושלים, הובא אתמול לפנות בוקר למנוחות בהר־הזיתים. מסע הלוויה מזירת הרצח ועד הר המנוחות היה מלווה בהתפרעויות ובגרימת נזק כבד לאנשים ולרכוש שנקלעו בדרכם של משתתפי הלוויה. משטרת ירושלים עצרה ארבעה חשודים בהפרת הסדר הציבורי, בתקיפה ובגרימת נזק לרכוש. בתום חקירה שוחררו שניים מן העצורים.

הרוחות בעיר העתיקה החלו סוערות מיד לאחר שנודע על הרצח. מכוניות נושאות מגבירי־קול סבבו ברחובות וקראו לתושבים היהודים לבוא ולהפגין במקום הרצח. אנשי תנועת „כך" חילקו כרוזים, שקראו למוות למחבלים ולגירוש הערבים.

אחר חצות, כאשר התקרב מועד הלוויה, החלו להתאסף בפתח ישיבת „שובו בנים" עשרות מתלמידי הישיבה והישיבות הסמוכות לה, ובמקום פרצה קטטה בין יהודים לערבים. מתפרה הנמצאת מול הישיבה הועלתה באש, ונעשה נסיון להצית חנות סמוכה, אך האש כובתה לפני שנגרם נזק. דקות אחדות לאחר השעה 2.00 אחר חצות נזרק בקבוק תבערה לעבר טרקטור שחנה ברחוב השלשלת בעיר העתיקה.

„לא הייתי רוצה להיות ערבי בירושלים"

ראש העיריה כינס אתמול כעשרים נכבדים ערבים ממזרח־ירושלים, שהסתייגו מן הפיגוע ואמרו כי הם רואים בו מקרה פרטי ולא מתוכנן. קולק אמר, כי על אנשים הפועלים באורח כזה ניתן להשפיע על־ידי חינוך והסברה.

הנכבדים הערבים אמרו, כי ערביי מזרח־ירושלים סובלים זה שנים מאפליה, מעונשים קולקטיביים, מחיפושים ומהשפלות. ראש העיריה השיב, כי המצב אמנם לא אידיאלי. „לא הייתי רוצה להיות ערבי בירושלים", אמר, „אך הדבר החשוב ביותר הוא, שכל צד יתרום את חלקו למען השקט והשלום".

אזהרות מהמשטרה

(ע). – מפקד משטרת ירושלים, תת ניצב יוסף יהודאי הזהיר אתמול את ראשי ישיבת „שובו בנים" בעיר העתיקה, שירסנו את תלמידי הישיבה, ואם לא – תנהג בהם המשטרה בחומרה רבה.

מפקד המשטרה אמר לרב הישיבה הרב אליעזר ברלנד, כי אם לא ייפסקו ההתפרעויות באיזור הישיבה, המשטרה תיכנס לתוך הישיבה ותשהה בה עד שירגעו הרוחות.

מפקד משטרת ירושלים הזהיר גם את מזכיר סיעת „כך" בכנסת ברוך מרזל, לאחר שלמשטרה הובהר כי אנשי „כך" מתסיסים את הרוחות ומשתתפים באורח פעיל בהתפרעויות, הן במסע הלוויה של אליהו עמדי אמש והן בהתפרעויות שהיו בשעות הערב בשכונת שמואל הנביא.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
מנויים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאירה קומה ג טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111־2 מ. 33104

נטורי קרתא: רצח האברך בגלל ההתגרות בערבים

מאת נח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

נטורי קרתא בירושלים מאשימים את היהודים שגירשו את הערבים והתיישבו במקומם בעיר העתיקה ברצח בחור הישיבה שלשום.

בעוד שנכבדים ערבים ממזרח ירושלים הביעו אתמול את צערם וגינו בפני ראש העיר טדי קולק את הרצח, הרי אנשי נטורי קרתא כאמור מאשימים, במרומז, את הנהלת ישיבת „שובו בנים" שהתמקמה בבית ערבי, שבעליו גורש.

מייד לאחר רצח בחור הישיבה פרסמו אנשי נטורי קרתא את התגובה למקרה, ויצויין כי זו הפעם הראשונה שהם מגיבים על הטרור הערבי.

„מקרה הרצח – נאמר בגילוי־הדעת של נטורי קרתא – הינו פרי התגרות ממושכת על שגירשו את התושבים הערביים והתיישבו במקומם". כידוע, יחסי הישיבה השוכנת ברובע המוסלמי, עם השכנים הערבים לא היו טובים ונרשמו גם כמה תקריות אלימות בין תלמידי הישיבה לערבים בסביבה.

משלחת מחנכים רמת־דרג מפולין מבקרת בישראל

(ע). – משלחת מחנכים מהדרג הראשון במערכת החינוך בפולין, הגיעה לישראל לביקור לימודים של עשרה ימים, כאורחי משרד החינוך והתרבות והאגודה ע"ש קורצ'אק.

נמסר, כי זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה שמשלחת מחנכים בדרג כזה מפולין, מבקרת בארץ.

המשלחת תיפגש בימי שהותה בארץ עם מחנכים ואנשי חינוך. שלשום היו חבריה אורחי קיבוץ לוחמי הגטאות, נפגשו עם הצייר משה קופרמן, וסיירו במוזיאון ובארכיון ע"ש קורצ'אק המצוי בו.

חולל בית־העלמין השומרוני בשכם – פניות לעיריה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

המינהל האזרחי ביהודה ושומרון העביר ארבע פניות דחופות לעיריית שכם בעקבות חילול בית־העלמין העתיק של השומרונים בשכונת ראס אל־עין, בדרך להר גריזים.

מזה כמה שנים נפגע בית־העלמין העתיק של השומרונים מהתנכלויות חוזרות ונשנות. הפגיעות במקום החלו לאחר שהעיריה החליטה לבנות בריכה מבטון מעל המעיין הראשי של שכם, שמקורו באדמת בית־העלמין השומרוני. העיריה בנתה גם גרם מדרגות ארוך, המחבר את הבריכה עם הכביש העולה להר גריזים, ותושבי שכונת ראס אל־עין נגסו שטחים מבית העלמין והשליכו לתוכו אשפה.

השומרונים התריעו על כך כמה פעמים לפני המינהל האזרחי בשכם ולפני עיריית שכם. התקציב לשיפוץ בית־העלמין העתיק עשוי להגיע ל־100,000 דולאר. זה כמה שנים קוברים השומרונים את מתיהם בבית־עלמין חדש, סמוך לשכונת קריית־לוזה שעל הר גריזים.

בדיקות הכנה לחיפוש נפט מתחת לרחובות של פאריס

פאריס (ע"ק). – היום אמורות להתחיל בפאריס הבדיקות הסייסמיות במסגרת החיפושים אחר מרבצי נפט מתחת לרחובות העיר – מסרה אתמול חברת הנפט הצרפתית „אירקסן". במסגרת הבדיקות יסיירו משאיות מיוחדות המכונות „משאיות רטט" במשך לילות רצופים לאורך הצירים צפון־דרום ומזרח־מערב.

משאיות הענק המצויידות בלוחות רטיטה יעצרו בכל כמה מטרים וירטיטו את הקרקע. הגלים החוזרים מהקרקע יקלטו על־ידי מערכת של 36 גיאופונים הפזורים על פני חמישה קמ"ר ואלה יאספו לאחר מכן על־ידי משאית מעבדה. בכך תתאפשר הכנתה של מפה גיאולוגית, שבאמצעותה ניתן יהיה לגלות „כיסים" של הזהב השחור.

אם אכן יתגלו כיסי נפט כאלה, לא יחלו הקידוחים לפני שתחלוף עוד שנה לפחות, ואז תשתדל החברה, כמובן, להמנע מקידוחים בלב פאריס.

ארנס: נשק לאיראן

(המשך מעמ' 1)

משלוחי הנשק שנעשו בעבר הקרוב לאיראן על־ידי ישראל וארה"ב.

מחלוקות ישנות

המחלוקת הפומבית בין ארנס למקפרליין עלולה – לדעת משקיפים בוואשינגטון – להעלות מחדש את המחלוקות שהיו בעבר בין ישראל לארה"ב בנושא הספקת הנשק מישראל לאיראן בתחילת שנות ה־80. השר ארנס ניסה לטעון כי משלוחים אלה נעשו בברכת ארה"ב, אך טענה זו הוכחשה מיידית על־ידי מקפרליין.

דבריו של מקפרליין מחזקים את הטענות הנשמעות בימים האחרונים, כי ישראל התחילה במכירת נשק לאיראן מתחת לאפה של ארה"ב, ומאוחר יותר צירפה את וואשינגטון לקשרים עם איראן, לאו דווקא כדי לסייע לארה"ב, אלא כדי להביא תועלת לאינטרסים האנוכיים שלה באיזור. מקורות ישראליים בוואשינגטון הביעו את החשש, כי התגברות הביקורת על ממשל רייגן בנושא העסקה האיראנית, תביא גם לביקורת חריפה על ישראל.

השבועון „טיים" מוסר בגיליונו המופיע היום, כי מקורות ישראליים מהימנים מסרו, שעוד לפני שבועיים לאחר פרסום הידיעות על העסקה עם איראן, יצאו משלוחי נשק מישראל לאיראן. אניית מטען עמוסה נשק יצאה מאילת לנמל בנדר עבאס שבאיראן בין ה־2 ל־7 בנובמבר.

אנו מודיעים בצער על מות חברנו
אהרון ינאי
ההלוויה תתקיים היום, יום שני ט"ז בחשון תשמ"ז 17.11.86 בשעה 15.00 בעין חרוד איחוד
המשפחה
ובית עין חרוד איחוד

הננו משתתפים בצערו של החו'
בן חיים אהרון
על מות
אמו ז"ל
משרד מבקר ההסתדרות
וחבר עובדיו
הוועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

לחברנו יעקב שרייבמן
מנהל מינהל ההספקה
משתתפים בצערך על מות
האם ז"ל
בית קופת חולים

הננו מצטערים על מותו ללא עת
של עובדנו
בוריס גורלניק ז"ל
ומשתתפים בצערה של המשפחה
תנובה סניף מחוז חיפה
ההנהלה והעובדים

מגדלי הדבורים בישראל
אבלים
על מותו ללא עת של
פרופ' ראובן בר־ענן ז"ל
ומשתתפים בצערה העמוק של המשפחה
ארגון מגדלי הדבורים
המועצה לייצור ושיווק דבש

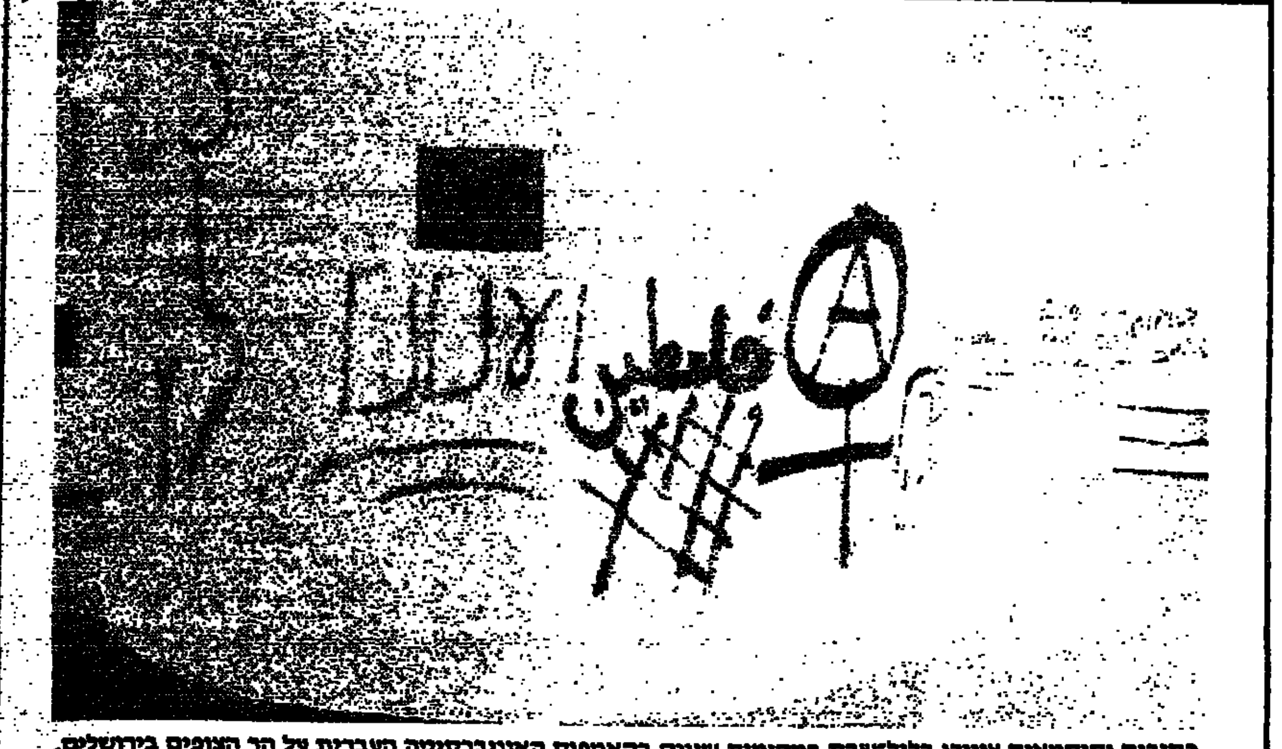

כתובות וסיסמאות צויירו בליל־שבת במקומות שונים בקאמפוס האוניברסיטה העברית על הר הצופים בירושלים. מרדכי ועננו היה הנושא המרכזי של הכתובות. (צילום: יצחק הררי)

מטוס אל־על עוכב בניו־יורק למנוע חילול שבת בישראל

מאת אריה אריה (?), סופר „דבר"

340 נוסעים של „אל־על" נאלצו לבלות את סוף השבוע בניו־יורק בשל תקלה, שלא אפשרה למטוס להגיע לארץ עד כניסת השבת. האיחור בן 50 השעות גרר איחורים בשתי טיסות אחרות של „אל־על".

הטיסה שגרמה את השיבוש הגדול הזה בלוח הזמנים של „אל־על" היא טיסה 004. שעה קלה לפני המראתו מניו־יורק נתגלתה תקלה במערכת הדלק של מטוס ה„בואינג 747".

משתוקנה התקלה כעבור שעתיים התברר, שאם ימריא המטוס, הוא עשוי אמנם להגיע לארץ לפני כניסת השבת, אך לנוסעים לא תהיה שהות להגיע אפילו לתל־אביב וכך עלולים שומרי מצוות להיתקע בנמל בן־גוריון.

לפיכך החליטה החברה, שהמטוס יישאר בניו־יורק וימריא רק עם צאת השבת. 100 מהנוסעים הועברו על־פי בקשתם למטוסי חברות אחרות, ואילו 340 נוסעים שוכנו בבתי־מלון בניו־יורק על חשבון החברה עד צאת השבת.

ה„טיימס" מציע

(המשך מעמ' 1)

המשטרה, תנ"צ שמעון סביר, שהגיע לבניין הטלוויזיה עם צו המורה לעוזן להשיב לשאלות בדבר יומנו של מרדכי ועננו.

תנ"צ סביר שאל את עוזן אם היומן נמצא ברשותו. עוזן השיב בשלילה, שכן יומנו של מרדכי ועננו הוחזר לקרוב המשפחה שמסרו לעוזן.

דובר המשטרה מסר אתמול, כי המשטרה נתבקשה על־ידי פרקליטות המדינה לתפוס את יומנו של ועננו והמשימה הוטלה על היחידה לחקירת פשעים חמורים.

יצויין, כי על־פי ההסכם בין הכתב לקרוב המשפחה הוחלט להחזיר את היומן אתמול בבוקר.

נבון: לא היה צריך לפרסם

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון אמר אתמול, כי הטלוויזיה לא היתה צריכה לפרסם את יומנו האישי של מרדכי ועננו.

נבון, הממונה על ביצוע חוק רשות השידור, אמר כי גם אם מדובר ביומנו של אדם הנחשד בעבירות חמורות מאוד כלפי המדינה, לא היה צריך לפרסם אותו ועל הטלוויזיה היה למסור לידי המשטרה ללא דיחוי.

● ועדת הכספים של עיריית חיפה אישרה בסוף השבוע ברוב קולות מתן הלוואה לחמש שנים לתשלום חובות בסך 600 אלף שקל לתיאטרון העירוני של חיפה.

● 36 ילדים מחוננים מהמגזר הערבי נבחרו להשתתף בקורס לנוער שייערך באוניברסיטת חיפה מטעם בית־ספר לחינוך והמרכז היהודי־ערבי ובחסות קרן ישּׁ.

האוניברסיטאות זקוקות בדחיפות ל־80 מיליון ד'

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

המוסדות להשכלה גבוהה ולמחקר מתקדם זקוקות בדחיפות ל־80 מיליון דולאר כדי להיחלץ ממצוקתם הכספית. כך הודיעו שר החינוך והתרבות יצחק נבון וראשי המוסדות להשכלה גבוהה בדיון אתמול בממשלה.

הם ציינו, כי בטווח הקצר זקוקות האוניברסיטאות להזרמת כספים ואילו בטווח הארוך הן מודות בצורך להתייעל. שר החינוך יצחק נבון ציין בדיון, שנמשך שלוש שעות, כי האוניברסיטאות חייבות לקצץ בכוח אדם ואילו הממשלה מצידה צריכה להגדיל את הקצבותיה.

שר העבודה והרווחה הציע להגדיל את שכר הלימוד, שמשלמים הסטודנטים בעלי אמצעים. ראש הממשלה יצחק שמיר אמר לסיכום הדיון, כי „השרים גילו הזדהות עם מצוקת המוסדות להשכלה גבוהה, אך מהיכן יילקח הכסף – זו כבר בעיה אחרת".

להקצות אחוז מהתל"ג

שר האנרגיה והתשתית משה שחל הציע בדיון, שהממשלה תקצה אחוז מסוים מהתל"ג למחקר בסיסי במוסדות להשכלה גבוהה וכן תאפשר לגופים ממלכתיים, חברות ממשלתיות ותאגידים ממשלתיים העוסקים בשירותי תשתית, כדוגמת חברת החשמל, רשות הנמלים, כימיקלים לישראל – להקציב אחוז מתקציביהם למטרות מחקר בשיתוף עם המוסדות להשכלה גבוהה.

החשוד

(המשך מעמ' 1)

עמר ממילואים בלבנון.

אביטל למברסקי, שיוצג על־ידי עו"ד אליעזר מרינסקי, חשוד, כי ניסה לשבש הליכי חקירה בעניינו של ח"כ שלמה עמר, החשוד בהשתמטות משירות מילואים בלבנון, תוך הסתייעות בשירותיו של אלברט אזולאי, תושב קריית־שמונה ובעל מהלכים בבסיס הסמוך לקריית־שמונה.

על־פי החשד, הגיע למברסקי לביתו של מנהל מוסך „הדסים" יורם בן עמי (שנעצר אף הוא), לשם הובא אלברט אזולאי, שנחקר באותה עת במשטרה הצבאית החוקרת. על פי החשד ניסה למברסקי להדיח את אלברט אזולאי לעדות שקר.

כונס נכסים

(המשך מעמ' 1)

טעם לפגם

מינויו של „כונס מפעלי" יאפשר ל„פרס אנד ויטני" להמשיך בשותפותה ב„מנועי בית־שמש", שכן לא יווצר למעשה מצב שונה בהשוואה לקיים. לעומת זאת, העברת המפעל לבעלותה של התעשיה האווירית תביא לפרישת החברה האמריקאית, מעריכים.

בחוגים כלכליים רואים טעם לפגם במסירת המפעל לבעלותו של התעשיין סטף ורטהיימר. „יש משהו לא סימפטי במסירתו של מפעל כזה במתנה ליזם פרטי", אומר אחד המקורות.

בכל מקרה, מינויו של „כונס נכסים מפעלי" ייתן שהות לשקול מחדש, אם כי בקצב מוזרז הפעם, את כל הרעיונות להגיע במהירות להכרעה כוללת – מעריכים בעלי ההצעה.

על אי־קיומו של דיון פורמלי בממשלה החליט אתמול ראש הממשלה, לאחר שלמעשה כבר החלו חילופי־הדעות בין השרים. כאשר הובהר לשמיר, כי ההחלטה עלולה ליפול על חודו של קול, ברוב מקרי ובהעדרם של שניים מראשי מפלגת העבודה – מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין, שהוא השר הממונה על המפעל – החליט לראות באמור שיחה בלתי פורמלית תוך דחיית הדיון הרשמי לישיבה הבאה.

ההערכה היא, כי ראש הממשלה נוטה לקבל את הצעתו של גד יעקבי להעביר את הנושא לפורום הכלכלי המרובע, שאליו יצורף שר הבטחון רבין. משתתפי הישיבה התרשמו, ששמיר אינו מוכן לשאת באחריות להחלטה על עתיד המפעל בלי תמיכתו של פרס, במיוחד נוכח התנגדותה הנמרצת של ההסתדרות למכירת המפעל.

ההסתדרות למאבק ציבורי

ההסתדרות תנהל משא ומתן ובמקביל תארגן מאבק ציבורי, כדי למנוע העברת „מנועי בית־שמש" לכונס נכסים, שמשמעותו סגירה הדרגתית של המפעל – הודיע אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

קיסר, שדיבר בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, מסר כי יתבע מהכנסת להתקין תקנה, שלפיה מינוי כונס נכסים למפעל ממלכתי יחייב את אישורה של ועדת הכספים בכנסת.

בישיבת הוועדה המרכזת השתתפו נציגי העובדים של המפעל, שטענו כי תכנית ההבראה ל„מנועי בית־שמש" נכשלה בגלל מחדלי ניהול, שלעובדים אין חלק בהם.

יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים, גדעון בן־ישראל, מסר שהיום מתכנסים מזכירי מועצות הפועלים מכל הארץ כדי להחליט על הפעולות שיינקטו להבטחת הפעלתו התקינה של „מנועי בית־שמש" גם בעתיד.

הרוצחים – אנשי

(המשך מעמ' 1)

למעשה בהודעה שפרסם בביירות וייחס אותה לחוליה מ„כוח 17", התברר מחקירת שלושת החשודים ברצח, כי הם משתייכים למעשה ל„חזית העממית".

ראש הממשלה יצחק שמיר, שגינה אמש את מעשה הרצח, אמר כי „ישראל תילחם ברשע של הטרור עד שתשרש אותו לחלוטין".

שלושת התוקפים הוזהו

שלושת הצעירים, שנעצרו כחשודים ברצח אליהו עמדי, הוזהו במשטרה כמבצעי הרצח. השלושה בני 20, הם תושבי העיר ג'נין. שניים מהם אחים. שלושת החשודים הם בעלי עבר פלילי־בטחוני.

שלושת התוקפים סיפרו, כי הגיעו לירושלים במטרה לרצוח יהודים.

מפקד משטרת ירושלים תנ"צ יוסף יהודאי גילה, כי השלושה סיפרו בחקירתם, שקנו את הסכינים בשוק בעיר העתיקה ובמשך שלוש שעות הסתובבו ברחובות העיר וחיפשו יהודי בודד, עד שהבחינו באליהו עמדי, שפסע לבדו בסמטת מעלה חלאדייה. הם התנפלו עליו דקרו אותו פעמים רבות בגוו ובחלק גופו העליון.

התקפת חיל האוויר

חיל האוויר תקף אתמול בסיס אימונים ימי של המחבלים מדרום לצידון.

דובר צה"ל הודיע, כי הטייסים דיווחו על פגיעות טובות במטרה.

לא מן הנמנע, שפעילות חיל האוויר אתמול אחרי הצהריים מהווה תגובה לפיגוע בשבת בעיר העתיקה, כמו גם לנסיונות החוזרים ונשנים של המחבלים מ„פתח" להתארגן באמצעות פעילות ימית.

מחוז התכנון מקומי כפר־סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965.
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 49 בגוש 6 בגוש 6431 רחוב א.צ. גרינברג הקלה כלהלן: סטייה מהוראות התכנית בחלוקת אחוזי הבנייה לקומה. סה"כ אחוזי הבנייה בהתאם לתכנית כס/14/1 א'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל בתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת – קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד אדריכלים בקומת קרקע לתקופה של 5 שנים ולסגירת המרפסת כהקלה ברחוב השופטים מס' 33 גוש 6111 חלקה 239 תיק בנין 4/334־033.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתשובה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בבלי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי חוף הכרמל
ומקומי מחוזי חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז שברחוב המסגר 44 תל־אביב, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. משח/39 – שדות־ים שינוי לתכניות מפורטות: חב/25.

שטח התכנית: 2,381 דונם.

גושים בחלקים: 10623־10626, 10636־10638, 10645.

עיקרי הוראות התכנית:

א. רשום אדמות קבוץ שדות־ים בספרי המקרקעין לפי התשריט.

ב. בטול האחוד גושים וחלוקת קיימת וחלוקה מחדש בהתאם למצב הקיים והמתוכנן בעתיד.

ג. קביעת יעודים האזורים.

ד. בטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.

ה. בטול מקרקעי ייעוד.

ו. בטול הוראות תכניות קודמות בכל הנוגע לחלוקת השטח לגוש רשום.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 3330 מיום 8.5.86 עמוד 2013.

השינוי האמור כפי שהועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. דש
יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
ג' בתשרי התשמ"ז
6.10.1986

„איתנים"
ירחון הבריאות של קופת חולים
מספרי הטלפון החדשים
המערכת ארלוזורוב 101 חדר 214/א'
טל. 433340
המנהלה ארלוזורוב 101 חדר 715
טל. 433465

במלאות שלושים לפטירתו של חברנו
יצחק גלסטר ז"ל
נעלה לקברו ביום רביעי י"ז חשון תשמ"ז 19.11.1986
בשעה 15.00 בבית העלמין של הקיבוץ.
בשעה 15.30 העלאת דברים לזכרו במועדון.
המשפחה
וקיבוץ בית אורן

גם ה"טיים" טועה

שבועון החדשות האמריקאי "טיים" אוהב להתגדר באמינותו, המבוססת על מחקר מקיף ומעמיק של פרסומיו. אולם הסיפור האחרון על עסקות הנשק ארה"ב־ישראל־איראן מטיל ספק גדול על אמינות זו. בשולי כתבתו יודע ה"טיים" לספר על הווארד טייכר, פקיד בכיר במועצה לבטחון לאומי "המדבר עברית שוטפת וכתב ספר שנפסל על ידי הצנזורה בישראל, על סודות הגרעין של ישראל". האומנם? כיצד אורח אמריקאי מגיש לצנזורה ישראלית את סיפרו? ובכן השבועון פשוט איחד שני אנשים לדמות אחת. הווארד טייכר אכן מועסק במועצה לבטחון לאומי בעניינים של לוחמה בטירור, והוא גם יודע מעט עברית בהיותו יהודי שומר מסורת. אולם מי שכתב את הספר בענייני האטום של ישראל הוא אלי טייכר (בתמונה), מי שהיה בעבר עתונאי ועוזרו של ח"כ אליהו שפייזר. סיפרו נפסל בשנת 1979.

★

להיסטוריון הבריטי מרטין גילברט היו בסוף השבוע סיבות טובות לחגוג. הוא סיפר לידידו הטוב, שר הכלכלה והתיכנון גד יעקובי שהתארח בלונדון, כי זה עתה מלאו לו חמישים. מה שאולי אף חשוב מכך – גילברט גילה לו כי השלים עשרים ושתיים שנות מחקר מונומנטאלי. הכרך האחרון בביוגרפיה המלאה שלו על וינסטון צ'רצ'יל נכתב. קורת רוחו של יעקובי היתה מושלמת כשגילברט סיפר לו כי הדף האחרון בביוגרפיה, המחזיקה עשרות כרכים, נספחים וספרי תעודות, מסתיים בציטוט מדברי דוד בן־גוריון על המדינאי הבריטי.

יוסי מלמן

נשים ופוליטיקה

בסימפוזיון שאירגן אתמול ויצ"ו תחת הכותרת "עשייה פוליטית של נשים" היה ח"כ יוסי שריד (משמאל), הגבר היחידי שהשתתף בדיון, היחיד שיצא חוצץ נגד קיפוח הנשים במסדרונות הפוליטיקה. שריד, הנראה כאן כשרק רוח תקוע, יו"ר ויצ"ו ישראל (במרכז), מפרידה בינו לבין ח"כ גאולה כהן (מימין), טען כי הנשים אינן נלחמות די למען עירובן בזירות הקדמיות של הפוליטיקה. ח"כ שריד עמד על מעלותיה של מנהיגת תנועתו, שהיא האשה היחידה העומדת בראש מפלגה בישראל כיום, ח"כ שולמית אלוני, שלדבריו מייצגת את ענייני הנשים יותר מכל ח"כ אחרת אך אין להאשימה שהיא מתמקדת רק בנושאי נשים.

גם לנשים היה מה לומר. יעל דיין, חברת מרכז מפלגת העבודה, עמדה על הצורך לשינוי שיטת הבחירות לכנסת כתנאי לשילובן של נשים רבות יותר בעשייה הפוליטית. היא גם מחתה נגד השיוך ה"סקטוריאלי" של המועמדים. דניאלה וייס, מזכ"ל גוש אמונים, עמדה על מאפייניה הטבעיים של האשה המכשירים אותה לעשייה ציבורית בכלל. בדבריה על יישוב ארץ ישראל נזקקה לדימוי של העברת דירה (ההתנחלות כרמנגר). "פלא שבורא העולם אינו אשה", אמרה וייס בשמץ חיוך־רציניות. ברוח דומה דיברה גם ח"כ גאולה כהן, יו"ר סיעת התחייה בכנסת. היא הזכירה שבצד אבות היהדות יש גם ארבע אמהות ש"כולן סידרו את הגברים" והוסיפה שהיא מתכוונת להציע את י"א בחשוון, יום פטירתה של רחל אמנו, ל"יום האם" השנתי, כיוון שרחל היתה האם האמיתית נגד שתיקה.

עליזה ולך

נוסטלגיה באג"א

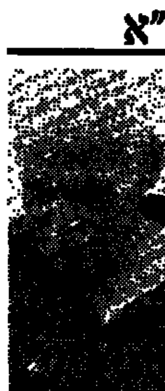

"גם אני, כאלוף בצה"ל, מכיר חלק מהנוכחים כאן רק מסיפורים", אמר בסוף השבוע ראש אג"א, אלוף מנחם עינן, במפגש ראשי אג"א לדורותיהם שנערך בבסיס צה"ל במרכז הארץ. המפגש הנוסטלגי התקיים במסגרת תרגיל המפקדות הגדול של צה"ל והשתתפו בו רבים מראשי חילות האפסנאות והתחזוקה בעבר. בין היתר היו שם אלוף (מיל.) יוסף אבידר, ראש אג"א הראשון, אלוף (מיל.) צבי איילון שהיה ראש אג"א בין השנים 1952־1954, משה גורן, מתי מלד ואריה לוי. בין קציני התחזוקה הראשיים, שכונו אז קציני הספקה, באו למפגש סא"ל (מיל.) משה בר־אילן, שהיה ראש שירות ציוד והספקה הראשון, תא"ל (מיל.) מאיר זהבי, אלוף (מיל.) יהושע גזר הבלט בתבונה "הזריז הנצחי", תא"ל דוד לשקוב (בתמונה), שלפי דברי חלק מהנוכחים "התחיל לשרת לפנינו וממשיך עוד הרבה אחרי הבנים שלנו". בתום המפגש החברתי והעלאת הזכרונות כנסו ראשי אג"א בעבר לתדריך מפי ראש אג"א הנוכחי, אלוף מנחם עינן, על צה"ל כיום. האלוף עינן הרחיב את הדיבור על המשמעויות הקשות שהיו לקיצוץ הגדול בתקציב הבטחון ועל הדרך בה התמודד אג"א עם האילוצים. הוא הוסיף כי בהיותו החיל הגדול ביותר בצה"ל, נשא אג"א בעיקר הנטל.

בטהובן מקומי

המלחין והזמר שלמה בר (בתמונה) סבור כי "באחרונה מלעיטים את בני הנוער שלנו במוסיקה שהיא רפש תרבותי זר. יש לנו מוסיקה משלנו ויש לנו עושר תרבותי שאין בשום מקום בעולם אך מרחיקים אותנו. אני ממש מודאג מהתפתחות זו". שלמה בר אמר את הדברים בסמינר שנערך במלון "גני שולמית" באשקלון מטעם אגודת "שרשים" המחלקה לחינוך מבוגרים במשרד החינוך. בר הוסיף כי "אנו בזיקה התשעים ועלינו לפעול במרץ. כל תרבות יש לה הבטהובן שלה, גם לנו יש בטהובנים משלנו אך אין טורחים לגלות אותם ולעודדם".

יעל ארמוני

שומר אמונים

ד"ר נילס האנסן, מי שהיה שגריר מערב גרמניה בישראל בשנים 1981־85 והמכהן מאז כשגריר ארצו לארגון נאט"ו בבריסל, לא שכח את ישראל כלל ועיקר. חלק לא מבוטל מזמנו הפנוי מוקדש להרצאות על נושאים ישראליים ויהודיים. כך, למשל, היה בשבוע שעבר הנואם הראשי באירוע המרכזי של האגודה להבנה יהודית־נוצרית בשטוטגרט לרגל יום השנה ל"ליל הבדולח". יומיים לאחר מכן הרצה בחסות אותו ארגון במרבורג, שבה מצויה אחת האוניברסיטאות הוותיקות, וכמה ימים לפני כן אף בערב יחד עם רעייתו ד"ר ברברה האנסן לדיסלדורף כדי להיות נוכח בקונצרט של הדדה נשרי. הקשר עם הדדה נשרי הוא מתקופת שהותו של האנסן בארץ, כאשר גם הוא ניגן בחליל ב"מרכז באך" בגבעתיים.

ש. שפיר, בריסל

דעות קדומות

רוב בני הדור הצעיר בגרמניה אינם אנטישמים, אך למעלה מארבעים שנה לאחר תבוסת גרמניה הנאצית עדיין מצויים בקרב התלמידים משפטים גרועים לא מעטים לגבי יהודים, ישראל והתקופה הנאצית עצמה. אלו הן תוצאות משאל שנערך בין 10,000 תלמידי גימנסיות ובתי־ספר ריאליים ויסודיים, שפירסם בשבוע שעבר החוקר הגרמני פרופסור דיינר רוט. המשאל פורסם לרגל חגיגת עשרים וחמש שנה של כתב העת "טריבונה" המיועד לטיפוח הבנת היהדות. בחגיגה השתתפו מלבד נציגים רבים של הציבור הגרמני גם אורחים מהארץ, בהם חבר הכנסת יצחק ארצי, ושגריר מערב־גרמניה וילהלם האז, שלקח חלק גם במושב הוועידה השנתית גרמניה־ישראל.

שיין

"מה זה, מימונה שניה?" שאל בהפתעה ראש הממשלה יצחק שמיר (משמאל) כשחמש נשים מקרית שמונה פשטו אתמול על לשכתו בירושלים והביאו לו מבחר ממטעמיו של המטבח הצפון אפריקאי. הנשים בראשות הגברת עזון (מימין לשמיר), אימו של ראש המועצה המקומית של קרית־שמונה, הוזמנו על־ידי עוזריו של שמיר לחגוג את יום הולדתו ה־71 של ראש הממשלה. למסיבת ההפתעה הגיעה גם רעייתו של שמיר שולמית, שעזרה לו לפרוס את העוגה.

יוסי מלמן

בוזזים מצוידים במוט עומדים לפרוץ לתוך חנות אופנה במהלך מהומות שפרצו שלשום בבלפסט ושנמשכו גם אתמול. המהומות פרצו בעקבות צעדת מחאה שארגנו ה"לויאליסטים" – הפרוטסטנטים הקיצוניים – המתנגדים להסכם. עד כה נפצעו במהומות 32 שוטרים ו־13 אזרחים. 33 חנויות ניזוקו, ומה שנחשב לנזק החמור מכל, התנפצו תקוותיהם של הפרוטסטנטים המתונים לשמירה על הדימוי המתון שלהם בציבור במאבקם לביטול ההסכם. במשך הלילה שקדם למהומות אתמול נרשמו עוד שתי תקריות. באחת נורה טיל לתוך דירתה של קאתולית בת 66, אשר מתה, כנראה מבהלה, ובאחרת אילצו חברי קבוצה המכנה עצמה "כוח המשימה הפרוטסטנטי" נהג מונית לנסוע לתחנת משטרה כשבמוניתו פצצות שהטמינו בה. הפצצות פורקו לפני שנגרם כל נזק על־ידי חבלני הצבא. (צילום: א.פ.)

אסד תוקף את ישראל, ארה"ב ובריטניה ומציע ועדה להבחנה בין טרור למאבק

מאת דן אביה, סופר "דבר" לענייני ערבים

נשיא סוריה חאפז אסד נשא אתמול לרגל מלאות 16 שנה לשלטונו בסוריה נאום תוקפני ויומרני נגד ישראל, ארה"ב ובריטניה. במהלך נאומו הציע אסד להקים ועדה ערבית אירופית משותפת, או ועדה בין־לאומית רחבה יותר, בהשתתפות ארה"ב והבריטים, שבתפקידה יהיה לעשות הבחנה בין פעולות טרור לשמן לבין פעולות איבה שמבצעים עמים וקבוצות שונות במסגרת מאבקם לשחרור לאומי.

אסד הביע את בטחונו, כי אם תורכב ועדה כזו, מימצאיה יוכיחו שסוריה מנהלת מאבק לגיטימי נגד ישראל והאימפריאליזם המערבי, ואילו ישראל, ארה"ב ובריטניה מנהלות מזה שנים פעולות טרוריסטיות נגד הערבים. אסד אמר שהוא העלה את הצעתו מתוך "עמדת כוח ובטחון עצמי". בר בבד הוא ציין, שלדעתו הסנקציות שהטילו בריטניה וארה"ב על סוריה בגין מעורבותה כביכול בטרור הבין־לאומי לא ישיגו את מטרתן.

אסד התבטא בחריפות רבה בהתייחסו לבריטניה ולארה"ב וטען שהן מנסות לבודד את סוריה בזירה הבין־לאומית ואולי אף להכשיר את הקרקע לביצוע פעולות איבה נגדה בשיתוף פעולה עם ישראל. הוא אמר שסוריה תמשיך להילחם נגד ישראל בדרכים הנראות לה ולהושיט סיוע לקבוצות הטרור הלבנוניות והפלשתיניות.

אסד איים במשתמע על ארה"ב ובריטניה, שגם הן עלולות להפגע מנחת זרועה של סוריה אם הן תמשכנה במדיניותן הנוכחית כלפיה. בפנותו לראש הממשלה תאצ'ר ולנשיא רייגן אמר אסד, כי עליהם לדעת, כי עידן האימפריאליזם במזרח התיכון חלף מהעולם לבלי שוב וכי בימים אלה הערבים הם הקובעים את מדיניותם על פי רצונם החופשי.

נשיא סוריה חזר על נכונותו להשתלב בהסדר מדיני ביוזמת האו"ם. הוא טען שישראל מהווה כיום את המכשול העיקרי להשגת הסדר כזה בגלל שהיא חשה עצמה חזקה בעזרת הסיוע הצבאי, המדיני, הכלכלי, והטכנולוגי המאסיבי שהיא מקבלת מארה"ב. נוכח מציאות זו, אמר אסד, סוריה תמשיך, בגיבוי סובייטי, לדבוק בחתירתה להשגת איזון אסטרטגי עם ישראל. הוא הוסיף ואמר שבמאבקם של הסורים נגד ישראל לא תהיה נסיגה לאחור וכי כל מי שיעשה כן יוחשב לבוגד שדינו מוות.

אסד הביע בנאומו שביעות רצונו מכך שלא כל מדינות מערב אירופה השתלבו ביוזמה הבריטית להטלת סנקציות משמעותיות נגד סוריה. הוא נתן בנאומו עשרות "דוגמאות" לפעולות טרור כביכול שביצעה ישראל בזירה הבין־לאומית והמזרח־תיכונית, שבריטניה וארה"ב הבליגו עליהן – כגון הבאתו של מרדכי ועננו ארצה וחיסול מנהיגים פלשתינים ברחבי העולם – בעוד שהן מצאו לנכון להטיל סנקציות על סוריה על לא עוול בכפה.

הנשיא הסורי ייחד חלק מנאומו לבעיותיה הכלכליות של סוריה. הוא הודה שבעיות אלה נובעות בחלקן מהקצאת רוב משאביה של המדינה לעימות הצבאי עם ישראל. יחד עם זאת אמר אסד, שסוריה לא תשנה את עמדותיה הלוחמניות כלפי ישראל וכי לדעתו היא תוכל להתגבר על קשייה הכלכליים בכוחות עצמה. הוא אמר, שלאחרונה התגלו מרבצי יהלומים בסוריה.

בטקס החגיגי שבו נאם אסד השמיעו קודם לכן את דבריהם כמה נציגים ערבים, ביניהם נביה ברי, ראש תנועת "אמל". ברי השמיע בנאומו עמדות אנטי־ישראליות תקיפות ובכללן נחישות דעתו להמשיך ליזום פיגועים נגד כוחות צה"ל בדרום לבנון. הוא גם רמז שאין להוציא מכלל אפשרות שהשיעים יבצעו בעתיד פיגועים נגד מטרות בשטחה של מדינת ישראל.

חוזר של חברה ישראלית בדרום־אפריקה חושף השיטות המשמשות לעקיפת סנקציות

יוהנסבורג (ע"ק). – חוזר פרסומת של חברה ישראלית שפורסם בטעות בעתון דרום־אפריקאי חשף השבוע אחדים מהשירותים המוצעים על־ידי גורמים זרים מסויימים לאנשי עסקים המייבאים או המייצאים סחורות מדרום־אפריקה למרות האמברגו שהוטל עליה.

החוזר, של החברה הישראלית "וויג'ר קאורפוריישן" מרחוב החורש בירושלים, הודפס בעתון העסקים "ביזנס דיי" ונאמר בו, כי אפשר לעקוף כל סנקציה באמצעות נציגויות החברה תמורת תשלום עמלה צנועה.

החברה מציעה שירותים מסתריים "חריגים" כגון העברת מטענים מאנייה לאנייה, חשבונות וקבלות מזוייפים, ורכישה מחדש של סחורות ועוד.

נשיא לשכת הסחר של יוהנסבורג פט קורבין, הזהיר מפני פרסום כל מידע על הדרכים הקיימות לעקיפת העיצומים. "אל תביאו במבוכה את השותפים המסתריים שלכם", הוא הציע לבעלי היוזמה. "בתחום אכיפת העיצומים, צו השעה היא סודיות מוחלטת".

כתבנו בדנמארק מוסר: ממשלת נורווגיה עומדת להעלות בפרלמנט הצעה לחרם כלכלי כולל על דרום־אפריקה, ומשקיפים צופים שההצעה תתקבל ברוב מוחץ.

ההצעה מעוררת ענין רב בעולם והיא כוללת, בין היתר, איסור על אניות נורווגיות להוביל דלק גולמי לדרום־אפריקה. המיוחד בהצעה הוא בכך שסעיפיה אמורים לחול גם על אניות שאינן שטות תחת דגל נורווגי, אם הן נמצאות בבעלות נורווגית.

במאנילה מחפשים איש עסקים יפאני שנחטף בעקבות רצח מנהיג השמאל

מאנילה (רויטר וא.פ.) – מאות אנשי צבא ומשטרה סרקו אתמול את איזור מאנילה בחיפושים אחר איש עסקים יפאני בכיר וחוטפיו. דובר נשיאת הפיליפינים, תיאודורו בניגו, ביטל מסיבת עתונאים שבה אמור היה לדווח על ההתקדמות בחיפושים אחר איש העסקים, באומרו, כי לא הושגה כל התקדמות משמעותית שעליה יש בידו לדווח.

היום אמורה להתקיים שביתה כללית בפיליפינים במחאה על רצח מנהיג השמאל רולאנדו אולאליה בשבוע שעבר. כשנשאל על־ידי עתונאים אם יש קשר בין חטיפת איש העסקים היפאני לבין רצח מנהיג השמאל, השיב בניגו: "אני מניח כי כל ממשלה שניתן לכנותה רציונאלית היתה חוקרת אפשרות לקשר כזה". עם זאת הוא סירב לאשר שאכן הוכח קשר כזה או לדון בכל פן אחר של הפשע.

נשיאת הפיליפינים קוראזון אקינו התחייבה לא לחסוך באמצעים לתפיסת רוצחיו של אולאליה בלא שים לב להשלכות הפוליטיות שעשויות להיות לכך. אתמול, בהתייחסה לקרבות המתנהלים באיזורי הספר של המדינה היא הכריזה בנאום קצר שנשאה: "אם לא תהיה כל ברירה אני מוכנה להוביל למלחמה".

אחד מראשי תנועת השמאל "האחד במאי", ניק אלמן, הזהיר אתמול, כי "יתכן שיהיה צורך להשתמש ברובים כדי להגן על הדמוקראטיה מפני הצבא". לדבריו ייצא האיגוד המקצועי הגדול במדינה ביום ה' לצעדת מחאה בה בשעה שתיערך הלווייתו של אולאליה. "לא הפועלים לבדם צריכים לצאת למאבק", הוא אמר אתמול לקהל מפגינים של כ־3500 איש, "אלא העם כולו, ואם יהיה צורך בכך עם רובים".

חזית בניין "י.ב.מ." בהיידלברג אחרי הפיצוץ. (צילום: א.פ.)

נזק רב בפיצוץ במרכז מחקר של חברת "י.ב.מ." בהיידלברג

היידלברג (א.פ. ועי"ק). – פצצה רבת עוצמה התפוצצה אתמול בבוקר במרכז מחקר של חברת המחשבים האמריקאית "י.ב.מ." בהיידלברג שבמערב־גרמניה. לא היו נפגעים, אולם הנזקים יסתכמו כנראה בלמעלה ממיליון דולאר.

חוקרי המשטרה מסרו כי הפיצוץ היה, כנראה, מעשה ידיו של ארגון הטירור השמאלני הקיצוני "סיעת הצבא האדום". דובר התובע המחוזי של קארלסרוה סיפר, כי המשטרה מצאה מכתב ליד זירת ההתפוצצות שבו נטלה החזית על עצמה את האחריות לפיצוץ.

הפצצה הונחה מחוץ לבניין על מרפסת בקומתו הראשונה. כל אגפו הצפוני של הבניין נפגע מעוצמת הפיצוץ, ומספר מחשבים בתוך הבניין ניזוקו.

זמן קצר לפני שאירע הפיצוץ טילפנו מבצעי הפיגוע לשני כמרים בהיידלברג וביקשו אותם להזהיר את שומרי הלילה בבניין מפני הפיצוץ הקרוב. המשטרה הגיעה למקום בדיוק כאשר התפוצצה הפצצה, בשעה ארבע לפנות בוקר בדיוק. השוטרים הספיקו עוד לראות מכונית מסתלקת מן המקום, אך לא הצליחו להדביקה.

פרס גייס השקעות לפיתוח הנגב

(ע). שר החוץ, שמעון פרס, שב אתמול מניו־יורק בתום מסעו בענינים יהודיים בארה"ב.

בנמל התעופה לא מסר כל הודעה, ועוזריו ביקשו מהעתונאים להימנע מלבוא לשדה.

דוברו אורי סביר, שנלווה אליו למסע אמר כי היה זה סיור מוצלח שבו נוצר הבסיס להזרמה מאסיבית של השקעות לפרוייקטים לפיתוח הנגב, אם כי עדיין מוקדם לנקוב בסכומים.

מערב־גרמניה תכונן יחסים עם אלבניה

האמבורג (א.פ.). – מערב־גרמניה תכונן קשרים דיפלומטיים עם אלבניה בשנה הבאה – כתב אתמול השבועון המערב־גרמני "דר שפיגל". לדברי העתון ויתרה לאחרונה ממשלת אלבניה על תביעתה הישנה לפיצויים בסך 4.2 מיליון דולאר על הנזקים שנגרמו לה במהלך מלחמת העולם השניה. בכך נסללה הדרך לכינון היחסים, זו הפעם הראשונה, בין שתי המדינות. פקידים במשרד החוץ המערב־גרמני טרם הגיבו על דברי העתון. בחודשים האחרונים אישרו פקידים, כי אכן התנהלו שיחות בין שתי המדינות בווינה.

כוח צה"ל לכד סירה של חשיש מלבנון למצרים

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של "דבר"

כוח של צה"ל לכד שלשום בשעות הבוקר ממערב לעזה סירת דייגים לבנונית שהעבירה חשיש, כנראה בדרך למצרים.

משמר חיל־הים שהתקרב אל הסירה הבחין באנשיה זורקים אל המים חבילות, שהתגלו מאוחר יותר כאריזות סמים. צוות הסירה, כולם לבנונים, הודו שנשאו בסירתם חשיש.

יצויין, כי אותו צוות עצמו נתפס עם סירת הדייגים שלו כבר לפני חודש ושוחרר אז. עתה מעריכים, כי היה זה קו הברחות קבוע מלבנון למצרים.

צה"ל עושה מאמצים לאתר חוליות מבריחים באזור הדרום, בדרך הים ודרך הגבול היבשתי, לאחר שהתברר כי זהו נתיב הברחות של סחורות מכל הסוגים ושל אנשים, מובטלים מחפשי עבודה בעיקר, כשהכיוון הוא בדרך כלל ממצרים לישראל.

מינהל התקציבים בארה"ב מסתייג מהסדרי משיכת הסיוע הבטחוני לישראל

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – מינהל התקציבים בבית הלבן הביע באחרונה התנגדות להסדרי משיכת כספי הסיוע הבטחוני על־ידי ישראל.

מינהל התקציבים ציין, כי ישראל מנצלת תחילה את המענקים ורק אחר־כך את ההלוואות, כדי לדחות ככל האפשר את תחילת מירוץ הריבית על ההלוואות.

המינהל תובע, כי ישראל תמשוך את ההלוואות ואת המענקים בו בזמן.

חוגים הפועלים למען ישראל בקונגרס הביעו תמיהה על דרישת המינהל, באמרם כי בקונגרס אושר כבר לפני כמה חודשים הסדר משיכת הכספים, וישראל נוהגת על־פיו. דובר מטעם משלחת משרד הבטחון של ישראל בניו־יורק נמנע מלהתייחס בתגובתו לגוף הדברים.

ועדות תיאום לכלכליות לגופים יהודיים וישראליים הוקמו בניו־יורק ובלונדון

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של "דבר"

בניו־יורק ובלונדון הוקמו ועדות תיאום לגופים יהודיים וישראלים העוסקים בתחום הכלכלי.

בוועדות התיאום משתתפים ראשי הנציגויות הכלכליות של ישראל, נציגי "הבונדס" ונציגי לשכות המסחר.

על הקמת הוועדות דיווח אתמול שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לראש הממשלה יצחק שמיר. בפורום המשותף בניו־יורק חברים: ראש לשכת המסחר אליאש זבורסקי, נשיא הבונדס יהודה הלוי, מנכ"ל כח המשימה אלן הורצל והציר הכלכלי גבי לוי. ועדה דומה הוקמה גם בלונדון.

רמטכ"ל צבא ארה"ב, גנראל ג'ון ויקהאם, מתקבל בנמל־התעופה של פקינג על־ידי ראש מחלקת החוץ של משרד ההגנה הסיני, סונג ואן קסונג. ביקורו של ויקהאם הוגדר כ"שיגרתי", אך עם זאת נאסרה על עתונאים מערביים הכניסה לרוב האירועים שבהם ישתתף האורח. (צילום: א.פ.)

הפגנות במאליזיה נגד ביקור הרצוג בסינגאפור

קואלה־לומפור, מאליזיה (א.פ.). – כ־500 צעירים מוסלמים הפגינו אתמול לפני מרכז תרבות בקואלה־לומפור במחאה על ביקורו של נשיא המדינה חיים הרצוג בסינגאפור השכנה.

המפגינים השמיעו קריאות בגנות סינגפור, ישראל ואמריקה והציתו את הדגל האמריקאי. בתוך כך נמסר כי שגריר מאליזיה בסינגפור נקרא לשוב לארצו להתייעצויות. לא ברור אם יש לכך קשר לביקורו המתוכנן של הנשיא הרצוג בסינגפור.

בין הדוברים בהפגנה היה נציג אש"ף בקואלה לומפור, אחמד אל פראר. הדוברים קראו בין היתר להפסקת התמיכה האמריקאית בישראל וגינו את ממשלת סינגפור שהזמינה אליה את נשיא מדינת ישראל.

תורכיה עשויה לגרש את הנציג של אש"ף באנקרה

מאת חיים גולדנברג, סופר "דבר" בתורכיה

אנקרה (מיוחד ל"דבר"). – העתונות התורכית דיווחה שלשום, כי שר החוץ התורכי, ואהיט האלפוגלו, אינו מאשר את הודעתו של בארכות אש"ף באנקרה אבו־פיראז, כי מונה נציג אש"ף בתורכיה.

לדעת סופר "דבר", אבו פיראז עומד לעזוב את תורכיה בטרם יוגדר "פרסונה נון גראטה" במדינה.

האלפוגלו אמר בהגיעו מהוועידה האיסלאמית בג'דה, כי דיבר עם יאסר עראפאת וזה אמר לו, כי תורכיה לא אישרה את המועמדות, כהודעתו של אבו פיראז לשבועון "נוקטה".

בינתיים גורשו 20 סטודנטים ערבים מתורכיה אתמול, ואחרים יגורשו בקרוב. יצויין, כי באוניברסיטת אנקרה לומדים כ־1,000 סטודנטים ערבים.

תובע הכרה ממלכתית ב"ראול ולנברג הפורטוגזי"

בימים אלה, כשהטלוויזיה מביאה לתודעת הציבור את חסיד אומות העולם ראול ואלנברג, ראוי להעלות מן השכחה צדיק אחר בטרום של השואה, אריסטיד דה־סוסה מנדס, שקיבל מידי מצילים ומידי חוקרי השואה את התואר "ראול ואלנברג הפורטוגזי" – אמר ראש עליית הנוער אורי גורדון בעצרת נוער בתל־אביב.

אורי גורדון סיפר, כי אריסטיד דה־סוסה מנדס שרת בשנות המלחמה כקונסול של פורטוגל בעיר הצרפתית בורדו. תוך הפרה בוטה של הוראות משרד החוץ בליסבון, העניק תוך שלושה ימים אשרות כניסה לפורטוגל ל־30,000 יהודים.

גורדון ציין, כי כתגמול על מעשהו האנושי האציל הורידה ממשלת פורטוגל את מנדס לליסבון, פיטרה אותו מן השירות הדיפלומטי, ואחר נאסר עליו גם לעסוק בעריכת דין. מנדס מת מחוסר כל ב־1954.

אורי גורדון ציין כי "יד ושם" הכירה במנדס כחסיד אומות עולם ב־1967, בעוד פורטוגל מתעלמת ממנו. באחרונה התארגנו לא פחות מ־70 חברי קונגרס אמריקאיים והגישו הצעת החלטה לקונגרס, לפיה יכיר זה ב"מעשי החסד והצדק יוצאי הדופן" של מנדס. גורדון תבע, כי ישראל תלך בעקבות חברי הקונגרס האמריקאים, ותנציח את שמו של מנדס בקריאת

هكذا من الأصل

עליות שערים ואוירה חיובית

מאת שמואל ויהבלום

שבוע המסחר החדש נפתח באוירה חיובית שלוותה בביקושים באים ובהפח עיסקאות גדול למדי. עיקר הביקושים התרכזו במניות הכבדות כדלק, הסנה ופולגת ובמניות התפי כפות כדלתא גליל גבים ונוספות. מניות הפרוייקטים מסוג איכות, רוגובין, עפר וסלע ונוספות זכו אף הן לפעילות ערה מלווה בעליות שערים נאות. המגמה הגובהת בשוק היינה הולפת ידיים בולכת במספר רב של ני"ע. גופים שרכשו ני"ע על בסיס כלכלי והפיקו מהשקעתם עשרות אחוזים ממכשים, כאשר כולם מתייצבים ורוכשים ודורשים המעוניינים בהגדלת פוזיציות במניות. סיבובי בורסה אלה מביאים את המוכרים לעמדת מכירה ההולקים מחר אף להשארות מחוץ "לחגיגה" הבורסאית מאחר. כיוון שעם ישראל אינו אוהב להשאר מחוץ לחגיגות בבורסה נוהגים המוכרים למצוא ני"ע ודורשים לרכישה ובמצב זה מתגלגלת הבורסה בעליות שערים נאות למדי.

קרנות הנאמנות נהנות מהזרמת כספים גדולה למדי, מך הבכירה בשבוע החולף עבר על כ"ג מליון דולר ויותר. תהליך הזרמת הכספים לקרנות יוצר מצב שהחלק הגדול בקרנות גדל ע"ח החלק המושקע בשוק. כיוון שמנהלי הקרנות שואפים לשמור על פרופורציות השקעה קבועות למדי, הם מבצעים רכישות בשוק. פעולה זו תורמת אף היא לעליות השערים ולסיקרוזבהם הכולל בבורסה. ראוי להדגיש שעליות השערים האחרונות הביאו חלק מני"ע לשווי כלכלי גבוה למדי ולפיכך בזירות ההשקעה הספציפית בבורסה כרוכה בקשיים לא מעטים. סוף השנה הקרב, תפקוד הממשלה בתחום הכלכלי, רמת האינפלציה, הגנת ההון מפני שחיקה, תשואה אלטרנטיבית, כל אלה יהיו האינדיקטורים החשובים בקביעת מגמת השוק בפרק הזמן הקרוב. ראוי להדגיש שהאוירה הכללית חיובית למדי.

הבנקאות שבהסדר

למניות הבנקים שבהסדר המשיכו להרשם הצעים לאורך הקו. נפח הצעים לא היה גדול יחסית אך המסחר בסקטור זה לא התנהל בהתלהבות יתר. התשואה בבנקאות ממשיכה לנוע סביב כ-16.5% וזהו לכל הדעות תשואה נאה. נראה שחוסר העניין בבנקאות נובע מאי חשש לביצוע פיחות בקרוב, ומאי יכולתן הטכנית בורסאית של מניות הבנקים לפרוץ באורח בולט את קו התשואה של כ-15.5% בתקופה האחרונה. כאשר מערך הפקדונות השיקליים מניב ריבית של כ-17% לערך מצויות הבנקים בעמדה מעניינת לרעתנו.

המשך הקיפאון במרכז הקבלנים

מניות מרכז הקבלנים נרשמו אתמול כקונים בלבד. המניות השלימו עליות שערים של כ-70% לערך בתוך מעט יותר מחודש. הפעילות במרכז הקבלנים תמוהה ביותר שכן כידוע

מצב החברה אמור להיות בכי רע. המסבר הרווח במסדרונות הבורסה מספר אודות גורם התקוע במניה בכמות גדולה והמנסה להפיח בה רוח חיים ע"י פעילות ספקולטיבית.

גורם בורסאי חוזר לפעילות

בשבוע שעבר דיווחנו על חזרת פרופיל של גורם בורסאי פעיל שעיקר פעילותו התרכזה במניות מגור, איכות, רוגובין ומן נוספות. קבוצת המניות הללו זכתה להצעים ולירידות שערים חריפות ביותר. פתיחת המסחר אתמול ליווה בחזרתו של הגורם לפעילות בורסאית מלאת מרץ. למניות הנ"ל נרשמו עודפי ביקוש באים המעידים על פעילות ערה למדי לאחר תקופת שפל ממושכת.

התעוררות במניות חצי בבניה

מניות החברה לישראל, אורחים ודלתא גליל זכו אתמול להתעוררות מחודשת. חברת אורחים דיווחה לבורסה על השתתפותה בפרוייקט הנגב שבו מדובר בעסקה כוללת של כ-80 מליון דולר לערך, אורחים תשתתף בחלק מהפרוייקט. למניה נרשם אתמול עודף ביקוש נאה של כ-20,000 ע.נ. לערך ושערה עלה. בחברה לישראל נרשמה פעילות ערה למדי מלווה בביקושים באים. מניות החברה לישראל היו רדומות מזה זמן רב עד לפני כחודש לערך. מניות דלתא גליל זכו אף הן לעליות שערים בעקבות תרומה ארוכה יחסית, ובעקבות הערכות של גורמים בורסאיים שמניות דלתא גליל יעלו חוק. מניות פי.ר.י. עלו בכ-2.5%, במניות הסנה נרשם עודף ביקוש של כ-115,000 ע.נ. ושערך עלה ב-4.1% תוך פעילות ערה ומגמת איסוף כתורה בולכת. בנק הספנות 1 עלה ב-2.5%, ואף בבניית ספנה ניכר איסוף ע"י חברת ברוקרים ידועה וגדולה.

הודעות הבורסה

מיס גליק – הדו"ח הכספי שפרסמה החברה בסוף השבוע שעבר מצביע על הפסד בסך 1.72 מליון ש"ח. בכיתוות הדו"ח מתברר שלחברה ישנו גרעון בהון העצמי המקשה ביותר על פעילותה. דו"ח של החברה צייני בבירור מספר סייגים במאזן מיס-גליק דבר המעיד על מצבה העגום.

אלביט – רווחי החברה לפני מס עמדו ע"ס 9.4 מליון דולר. דבר ההזמנות גדל ל-267 מליון דולר וזהו גידול של כ-20% בהשוואה לדבר ההזמנות במאזן הקודם. שווי השוק של אלביט עומד ב-104 מליון דולר לערך. כבלים – החברה בודקת אפשרות גיוס הון בבורסה.

ריביות בתפיס וחקים

שם הבנק	הסכום בש"ח	ריבית תפיס שנתית	ריבית חקים לשבוע
לאומי	10,000	16.75%	0.32
לאומי	50,000	17.33%	0.33
פועלים	10,000	16%	0.32
פועלים	50,000	17%	0.34
דיסקונט	10,000	16%	0.32
דיסקונט	50,000	16.5%	0.34
מזרחי	10,000	16.5%	0.36
מזרחי	50,000	16.5%	0.36
בינלאומי	10,000	16%	0.32
בינלאומי	50,000	17%	0.33
פיקדונות גמבו	100,000 ויותר	17.5%–18%	0.37–0.38

הערות: גרעונות הנזילות במערכת הבנקאות המצמצמו מאוחר ניכר. נראה שעד סוף החודש ימשך מצב של עודפי נזילות כתוצאה מהזרמת כספים למשק. ראוי לציין שמדדי התפ"ס קיבלו בחודש אוקטובר (מדד 2.4%) ריבית שלילית והבתתים והנוכחיים עשויה הריבית השלילית להמשך אף בחודש נובמבר. לפיכך הגיוני ביותר שחלק מסויים מכספי המפקידים יופנו לפעילות בשוק ההון למסורת מבגנה מפני שחיקה.

★ הכותב הינו יועץ השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

מניות בהסדר ההצמדה

א.ה.ב.ת. ש	16800	8.0	+297	+1.8	+6.0
הספנות 0.1	1210	4585	+30	+2.5	+6713
הספנות א 0.5	840	3994	+4	+.5	+2964
הספנות אפ 2	862	4175	+38	+4.6	+5095
כללי לא בהסדר	21300	101	+500	+2.4	+167
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אפ א1	— הפסקת מסחר —				
פבינלאומי 5.0	3540	2011			+940
פ.י.ב.י. 0.5	4560	2294	+106	+2.5	+5243

בנקים בהסדר הצמדה

אדיבי רג 100.0	80100	449	−250	−.3	−78.0
אדיבי ב 100.0	80170	2.0	−100	−.1	−4.0
אדיבי בכ א 2.0	492950	1.0	−50		−1.0
אגוד 1שה	59550	50.0	−250	−.4	−70.0
דיסקונט ב	102400	4.0	−200	−.2	−14.0
דיסקונט א	102400	69.0			−48.0
דיסקונט שה ב	11998	7.0			−8.8
המזרחי ש	33082	572	+82	+.3	+517
המזרחי ם	33210	82.0	+200	+.6	+75.0
המזרחי שה 9	15000	15.0			−22.0
הפועלים מבב	107000	8.3	−1000	−.9	−8.4
הפועלים ש	54500	752			+10.0
הפועלים ם	54575	295			−221
כללי א 1.0	138970	7.0	−430	−.3	−9.0
כללי שה 5	105700	5.0			+42.0
כללי שה 7	6662	5.0			+28.0
כלל סוחר 100.0	34719	1775			−1522
כללי שה 11	13215	335	+50	+.4	+1097
מימון וסחר 1.0	46750		+450	+1.0	+1.0
מימון וסחר 5.0	23805				

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	19740	14.0			−14.0
לאומי משכנתא' ש	6955	836	+300	+4.5	+1019
לאומי משכנתא' ם	7020 תב	142	+460	+7.0	+870
כרמל ש	3970	46.0	+20	+.5	+11.0
כרמל שה 1	3335	100	+60	+1.8	+600
בנין ב 5.0	7350	45.5	−50	−.7	−18.4
פת משכ ש	2455	978			−507
משכן ב ש	2461	1256	+11	+.5	+1846
עצמאות 0.1	10120 תב	93.0	+550	+5.8	+44.0
טפחות מבכ ש	18017	98.0	+850	+5.0	+126
טפחות רג ש	18437 תב	291	+878	+5.0	+347
טפחות שה 1	8950	88.0	+380	+4.4	+79.0
טפחות שה 2	4450	191			+65.0
ישעור 1.0	3100 תב	2028	−305	−9.0	−2017
ישעור 5.0	1500	5035			−3302
מידב 1.0	6150	130			+43.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	492	8175			−639
החקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	8920	533	+420	+4.9	+798
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1050 קו		+50	+5.0	+18599
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	19500	50.0	+500	+2.6	+43.0
כלל ליסינג ב0.5	11915	97.0			−39.0
כלל לסינג אג"ח1	10880	49.0	+80	+.7	+62.0

ביטוח

איתן ביטוח 1שה	240	14555	−10	−4.0	−4536
אררט 0.1	1272	858	+23	+1.8	+1157
אררט א 0.5	672	3344	+20	+3.1	+5515
בטוח משנה 0.1	538	400	+12	+2.3	+729
בטוח משנה 0.5	176.0	3938			−1255
הדר 1שה	393	1211	+4	+1.0	+881
הדר 5שה	223	2240			−33.0
הסנה ש	354	77378	+14	+4.1	+115241
הפניקס 0.1	730	25561			−9442
הפניקס 0.5	605 *	1487	+42	+7.5	+5727
* ביצוע חלקי 93.70%					
המשמר-הראל 1.0	6900	30.0	−100	−1.4	−95.0
המשמר-הראל 5.0	3500	109			−68.0
מנורה 1.0	2100	171	−10	−.5	−143
מנורה 5.0	1051 *	476	+10	+1.0	+185
* ביצוע חלקי 85.50%					
סהר ביטוח ג	6100	355	+250	+4.3	+542
סקוריטס 1שה	913	1504	−26	−2.8	−3731
צור ש	330	7000			−3691
ציון השקעות 1.0	8580	3.0	−31	−.4	−3.8
ציון השקעות 5.0	2317 תב	230	+140	+6.4	+250

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	6700	153	−308	−4.3	−219
אינטרגאמא 5.0	3400	784	−180	−2.9	−980
מאיר עזרא 1.0	8158 *	652	+8	+.1	+298
* ביצוע חלקי 95.80%					
מאיר עזרא אפ 1	7580	222	+238	+3.2	+493
כלל סחר 1.0	333	20250	−12	−3.5	−14309
קרסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רסק 0.1	35000				
רסק 0.5	9900				
שופרסל א 2.0	6900	1576			−372
שופרסל ב 10.0	5244	1840	+80	+1.6	+795

שרותים

דלק ב 0.1שה	3312	6755	+117	+3.7	+12361
הראל 1.0	3300 תב	210	+190	+6.1	+256
הראל 5.0	2151 תב	85.0	−239	−10.0	−85.0
ספנות הספקה 0.1	15000	52.0	+200	+1.4	+9.0
ספנות הספ 0.5א	4700	196			−58.0
קידר 0.1	2040 תב	381	−138	−6.3	−576
קידר 1.0	336	7827			−4692
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	4750	142	−250	−5.0	−142
מחסני ערובה 0.5	2850	955	−50	−2.1	−397
קנטורייטים 0.1	3789 תב	1942	−300	−7.5	−3235
קנטורייטים 0.5	3500	518	−190	−5.2	−490
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	1900 תב	506	+100	+5.6	+470
מלונות דן 5.0	1259	380	+9	+.7	+208
חוף האלמוג 0.1	6425 תב	211	+584	+10.0	+308
כנם 1.0	2473	109	−27	−1.1	−30.0
מלונות ירדן 1.0	2899	64.0	+19	+.7	+149

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שה	2310 תב	4282	+210	+10.0	+4230
דפנה מיכון 1.0	7508	560	+300	+4.2	+238
ת.י.ל.ג. 1.0	27550	40.0			−17.0
יעבא 1.0 ש	6890 תב	471	−700	−9.2	−746
כלל מחשבים 1.0	15444 *	282	+1404	+10.0	+444
* ביצוע חלקי 91.90%					
מ.ע.ל. 1.0	19005	37.0			−3.0
מ.ע.ל. 5.0	6750	184	+100	+1.5	+105
משוב 1.0	1060	960	−9	−.8	−1235
משוב אפ 1	800	917			+774
ניקוב 1שה	24915	170	−1100	−4.2	−282
ניקוב 5שה	15665	268	−10	−.1	−268
תים מחשבים 1.0	2145 תב	6116	+195	+10.0	+9121
תים מחשב אפ 1	19820 *	35.0	+1000	+5.3	+93.0
* ביצוע חלקי 85.20%					

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	840	455	−10	−1.2	−255
ארזן מבנים 5.0	365	2575	+1	+.3	+1230
אורחים 1שה	881	10283	+24	+2.8	+20833
אורחים אפ 1	561	10791	+10	+1.8	+10049
אורחים אגח 3	109.0	51539			−24170
אילון 1.0	621	21834	+18	+3.0	+15492
אל-רוב 1.0	1389 קו		+66	+5.0	+28215
אבוונים 1.0	3610 תב	171	+150	+4.3	+679
אפריקה 0.1שה	38610	61.0	+10		+100
אפריקה 1שה	32500	132			+149
אפריקה אפ 5	18080	272	−500	−2.7	−301
ארים 1.0	2479	619			−336
אילדן 1שה	2700	1116			−980
אילדן 5שה	1510	2414	+60	+4.1	+3165
בן-יקר בת 1.0	3688	247			−247
ברנביין 1שה	3350	367	+140	+4.4	+411
ברנביין 5שה	2051	1085			+485
דנקור 1.0	4879	392			−199
דרוקר 1.0	320	761	−14	−4.2	−876
דרוקר 5.0	256 תב	500	−27	−9.5	−1210
דרוקר אפ 1	89.0 תב	8501	−23.0	−20.5	−21912
הרעף 0.1	7199	58.0	+109	+1.5	+75.0
הרעף 0.5	4760	52.0	−180	−2.1	−148
המסלול 1.0	2263 תב	1482	+200	+9.7	+1115
המסלול 5.0	1513	2031			−1181
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				

גבסים ובנין 1.0	3180	2651			+1596
גב-ים 0.1	4400	1446			+1260
גב-ים 0.5	3210	1688	+61	+1.9	+745
הנשות ישוב 1.0	59250	218	+250	+.4	+248
ישפרו 0.1	3420	1365	−80	−2.3	−1368
ישראלום 1.0	1691	96.0			−38.0
ישרום 10.0	— הפסקת מסחר —				
כהן פיתוח 1.0	8910 תב	248	+810	+10.0	+234
כלל בורלן 0.1	465 תב	39822	+30	+6.9	+111252
לומיר 1.0	5320	342	+70	+1.5	+237
לומיר 5.0	1940 תב	2633	+139	+7.7	+1685
מ.ת.ב. 1.0	465	8369	−20	−4.1	−9529
מ.ת.ב. אפ 2	239	5600			−1864
מ.ת.ב. אג"ח א	99.0	60573	+1.0	+1.0	+66582
מאגרי בניה 1.0	681	7388			−2911
משכנול 5.0	329	4849	−9	−2.7	−5848
מנרב 5.0	1290	1854	−39	−2.9	−551
מר-לו 1.0	554	2150	−3	−.5	−1854
ליבנשטין 1.0	435 תב	2296	+28	+6.9	+1630
ליבנשטין 5.0	130.0	34860	+5.0	+4.0	+36361
ליפשיץ 1.0	1900	1458			−359
ליפשיץ 5.0	995	6696	+5	+.5	+1888
נאות אביב 0.5	7700	530	+80	+1.1	+761
גבעי אחרים 1.0	858	2618	+40	+4.9	+1945
סהר השקעות 1.0	12799	51.0			+21.0
סהר השקעות 5.0	8680	27.0			−42.0
סולי 1.0	7010		−20	−.3	−52.0
סולי 5.0	3535 *	57.0	+35	+1.0	+73.0
* ביצוע חלקי 80.20%					
עפר וסלע 1.0	1100 קו		+52	+5.0	+23421
עוד 3.0	— הפסקת מסחר —				
קימריה 0.1	2640	471			−85.0
קימריה 0.5	1670	696	+20	+1.2	+961
רוגובין 1שה	2749 קו		+131	+5.0	+8836
רוגובין 5שה	1190 קו		+57	+5.0	+13274
רוגובין אפ 2	1400 תב	5352	+145	+11.6	+9777
רוגובין אג"ח א	104.0 תב	182463	+6.5	+6.7	+638964
רסקו מבנב	— הפסקת מסחר —				
רסקו רג	— הפסקת מסחר —				

חקלאות

מטעי הדר 0.1	3020	594	+80	+2.7	+648
מטעי הדר 0.5	2008	578	+15	+.8	+342
מהדרין 0.1	8500	938			−22.0
גבעי הדרים 1.0	1345	3354	−43	−3.2	−3609
פרי אור 0.5	3300	579	−125	−3.7	−376
שב-הר 5.0	12670	137	−170	−1.3	−179

תעשייה

מזון ומבק

אסאס 1.0	1375	50.0	−44	−3.1	−128
גולדפרוסט 1.0	3300 *	408	+180	+5.8	+185
* ביצוע חלקי 93.80%					
גולדפרוסט 5.0	1771	13.0	−4	−2	−33.0
גולדפרוסט אפ 1	1428 מק		+89	+6.7	+808
דובק מב ש	— הפסקת מסחר —				
דובק בכ ם	— הפסקת מסחר —				
תלכל 1.0	1100	2175	+29	+2.7	+556
תלכל 5.0	660	4200	+30	+4.8	+3153
פרי-זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סממ בירה 1.0	20650 תב	219	+1650	+8.7	+351
סממ בירה 5.0	13450 תב	60.0	+650	+5.1	+189
יטבר 1.0	1635 תב	2883	+85	+5.5	+4380
יטבר א 5.0	1023	2782	+34	+3.4	+3858
מן 1.0	14920	34.0			−23.0
מן 5.0	8350	102			−46.0
סנפרוסט 1.0	11500	613	+530	+4.8	+904
עלית 0.1	17200	118			−13.0
עסים ב 0.5	39400	76.0			−59.0
שלמה אנגל 1.0	2865	475	−150	−5.0	−189
שמן מבב ש	5900	633	+220	+3.9	+621

טקסטיל והלבשה

אדגר 1.0	553	1870	−7	−1.3	−2432
אופים 1.0	1560	1285	+60	+4.0	+316
אופנת ברוך 1 שח	597	1710	−20	−3.2	−1332
אופנת ברוך 5 שח	400	6380	−18	−4.3	−7972
ארגמן רג ש	— הפסקת מסחר —				
דלתא-גליל 1.0	3085	2415	+95	+3.2	+5287
דלתא-גליל א 3.0	2050	2639	+47	+2.4	+2977
מסוית מאוחר 1.	1840				+209
מסוית מאוחר 5.	950	818	−7	−.7	−138
ויטלנו 1.0	1645	620			−334
ויטלנו 5.0	1008	812	−2	−.2	−1083
חדיגון 1.0	8888	255	+175	+2.0	+457
דיקית 1.0	1874 *	1205	+19	+1.0	+57.0
* ביצוע חלקי 97.10%					
דיקית 5.0	1290	1671			−171
לודזיה 0.1	2560 תב	137	−222	−8.0	−416
לודזיה 0.4	1420	2188	−11	−.8	−1686
ליבנת	860	16412			+2874
מיס גליק 1.0	799 תב	5381	−169	−17.5	−10769
מקס 0.1	4560	610			−330
מקס 0.5	2515	1093	+120	+5.0	+867
עיט 1.0	13800	63.0	+250	+1.9	+53.0
עיט 5.0	7600	257	+100	+1.3	+92.0
עקיל 1.0	4699	862	+79	+1.7	+954
פולגת א 0.1	3635	1434	+85	+2.4	+1992
פולגת ב 0.4	2500	2526	+5	+.2	+2403
פליגן א 0.5	8200	218			+178
פרגור 1.0	3840	871	+160	+4.4	+417
גיבור סבריס	14150	105	+150	+1.1	+23.0
תעש רוגדין 1.0	3385 תב	1164	+185	+5.8	+2209

מתכת ומוצריה

אקסגון 5.0	2940	456	+140	+5.0	+1323
אורדן 10.0	6800	169	−40	−.6	−68.0
אורדן 50.0	5927	18.0	+87	+1.5	+8.0
אלומית 1.0	5800	110	+34	+.6	+147
אלומית 5.0	4150	50.0	+120	+3.0	+50.0
כבלים ש	26100	47.0			+13.0
התבוף 1.0	9440	97.0			−21.0
התבוף 5.0	5520	770	+60	+1.1	+263
התבוף אופציה	4390	871	−130	−2.9	−542
זיקה 1.0	6355	56.0	−145	−2.2	−56.0
זיקה 5.0	2542	591	−58	−2.2	−270
קופסאות פח 1.0	2656	3112	+76	+3.0	+7097
קופסאות פח 5.0	2430	721			+526
מתכת מרום 1.0	2449	1499	+89	+3.8	+1488
כבלי ציון 1.0	2470	342	−10	−.4	−42.0
כבלי ציון 5.0	1265	4818	+12	+1.0	+4093
כבלי ציון אפ 3	667	1512	−32	−4.6	−1649
מודגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודגן אפ א	— הפסקת מסחר —				
קרמבי 1.0	1030	1694	+10	+1.0	+2047
קרמבי 5.0	579	2202	+14	+2.5	+1387
נחושתן 0.1	40150	38.0			+1.0
נחושתן 0.5	13475	351	−600	−4.3	−647
עמר פלדה 1.0	12250 תב	572	+645	+5.6	+519
קינג 1.0	1346	2830	+60	+4.7	+3374
קינג 5.0	725	5818	+10	+1.4	+3855
קליל 1.0	8600	876			+320
קליל 5.0	4700	721			+149
שלדות 5.0	7050 תב	979	+350	+5.2	+483
תעשיות לכ"ס 1.0	1597	1740			+1921
תעשיות לכ"ס 5.0	763	3765			−2746

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	421000	52.0			+12.0
אלקו 0.1	7850	57.0	+250	+3.3	+34.0
אלקו 0.25 ש	3260	399	+60	+1.9	+433
אלקו 0.25 ם	3309	23.0	−1		−23.0
אלקטרה 0.1	— הפסקת מסחר —				
אלקטרה א 0.5	— הפסקת מסחר —				
אלרון 3.0	342080	28.0			−7.0
אורית 0.02 ש"ח	30000	299	−320	−1.1	−225
כלל תעש אלקטר	2060	2213	+50	+2.5	+3959
סמקוודיקס 1.0	1895 תב	1403	+105	+5.9	+2342
סמקוודיקס 5.0	1280	2466	+16	+1.3	+2743
פיוכמנגר 1שח	504	3422	−10	−2.0	−518
פיוכמנגר 5שח	292	5500	−2	−.7	−6305
ציקלון 1שח	2099	233	−1	−.1	−375
ציקלון 5שח	949	833	−11	−1.2	−801
קונצשטין אורלד 1.	5100	50.0	−5	−1	−49.0
קונצשטין אורלד 5.	3515				
ת.א.ת. 1.0	3650	523	+150	+4.3	+714
ת.א.ת. 5.0	1650 תב	2245	+100	+6.5	+2660
ת.א.ת. אפ 1	13800 תב	97.0	+1200	+9.5	+265
תרא"ה 1.0	7800	277	+225	+3.0	+302

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בנין 1	999	1869	+9	+1.0	+331
אי.פ.בנין אפ א	475	5399			−630
אי.פ.בנין אגח א	103.5	35912			−58877
אלקיל 5.0	13001	210	−449	−3.1	−228
אקרשטיין 1שה	860 תב	1421	−48	−5.3	−2879
אקרשטיין 5שה	590	1900	−17	−2.8	−723
אקרשטיין אפ א	334	3573	−6	−1.8	−4636
אקרשטיין אג"ח 1	97.5	109747			+56661
בטון תריד 1.0	— הפסקת מסחר —				
בטון תריד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-כון 1.0	1495 תב	1165	−120	−7.4	−782
בר-כון 5.0	710	2208	+9	+1.3	+1608
פרומטבסט 1.0	7700				
פרומטבסט 5.0	2870 תב	270	+143	+5.2	+473
מ.ל.פ. 1.0	1120	543	+30	+2.8	+1203
מ.ל.פ. 5.0	810 תב	605	+58	+7.7	+405
מגדל השקד בתעש	6482 *	590	+582	+10.0	+1668
* ביצוע חלקי 56.20%					
מתאריקה ולסמן 1	— לא נסחר —				
מתאריקה ולסמן 5	11900				

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	17400	53.0	+400	+2.4	+14.0
אליאנס ב 200.0	2390	93.0	−10	−4	−63.0
גל תעשיות 1.0	11200	6.0	+355	+3.3	+34.0
גל תעשיות 5.0	6849	45.0	+59	+.9	+45.0
דקסטר 1.0	3500	401	+80	+2.3	+200
רשפים 0.1	5200	22.0			+2.0
רשפים 0.5	1380	2241			−493
חיפה כמיקל 10.0	400	12208	−21	−5.0	−16812
טבע 0.01 ש"ח	— הפסקת מסחר —				
ליפסקי 1.0	2350	907	+74	+3.3	+1081
ים המלח 0.1	4700	4997	+55	+1.2	+2908
מסרכימיים 10.0	556	15127			−1809
מקסימה 1.0	5900	53.0			+2.0
מקסימה 5.0	3145	98.0	−50	−1.6	−98.0
נקה כמיקל 1.0	6600	514			−250
סנו 1.0	17001	239	+828	+5.1	+627
סנו 5.0	11500	83.0	+140	+1.2	+117
פריקלאס 1 ש"ח	600	21306	−9	−1.5	−16027
פריקלאס אפ 1	249	35786	−6	−2.4	−39282
קרם כימיקל 1.0	8795 תב	960	+880	+10.0	+1367
ת.ג.ל. 1.0	4650 *	183	+100	+2.2	+88.0
* ביצוע חלקי 92.60%					
ת.ג.ל. 5.0	3829	111	+24	+.6	+89.0
תיא 5.0	10000	38.0			+1.0
פרומארום 10.0	15300	137	+700	+4.8	+143
תור א 5.0	7741 קו		+369	+5.0	+830

עץ ומוצרי נייר ודפוס

דפרון 1.0	7429	122	+229	+3.2	+139
דפרון 5.0	4590	213	+91	+2.0	+196
ה.מ.ת. 1.0	8911 קו		+424	+5.0	+2926
יפה 1.0	4790 תב	806	+300	+6.7	+1224
לבידי אשקלון 1.	590	4322	+21	+3.7	+7957
לבידיאשקלון אפו	1000	95.0			−50.0
מולט ב 0.5	34590	24.0	+1100	+3.3	+21.0
ממעלי ניר 10.0	— הפסקת מסחר —				
סקאורייה 1.0	3465 *	209	−35	−1.0	−73.0
* ביצוע חלקי 89.10%					
רים 0.1	4830	92.0	+80	+1.7	+130
רים 0.4	2850	778	+123	+4.5	+1236
תעל ב 0.2	15800	125			−160

תעשיות שונות

אבריץ 1.0	6670	123	−330	−4.7	−262
אבריץ 5.0	2740	792	−140	−4.9	−1125
תעשיה יזר 1.0	10500	61.0	+100	+1.0	+16.0
ה.ג.מולק 1שה	1896	2177	−99	−5.0	−1293
ה.ג.מולק 5שה	1080	2347			+573

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8050	251	+350	+4.6	+578
כור בכ 1.0	7600000	.1			
כלל תעשיות 1.0	1448	8212	+30	+2.1	+17508
מאגרי טכנולוגיה	439	3451	−12	−2.7	−2975

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמיקו ש	5920 *	405	+60	+1.0	+125
* ביצוע חלקי 76.40%					
אדיבי פתוח 2.0	4775	1923			−1081
אינקומה 1שה	1701 *	888	+51	+3.1	+319
* ביצוע חלקי 97.20%					
אינקומה 5שה	1460	4120			−68.0
אלגר ש	— הפסקת מסחר —				
אלגר ם	— הפסקת מסחר —				
אלרן ש	— הפסקת מסחר —				
אלרן ם	— הפסקת מסחר —				
אמישר בכ 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	220	2190			−3914
אפיק 5.0	160.0	1960	+4.0	+2.6	+2280
בחלת השקעות 1שה	1361	215	+11	+.8	+55.0
חברה לישראל 1שה	9800	1914	+200	+2.1	+1997
חברה לישראל 5שה	6500	1048	+100	+1.6	+966
חלסמן 0.1	128500				
חלסמן 1.0 ש	25700	68.0	−240	−.9	−78.0
אכסא א 0.5	17105 תב	165	+1555	+10.0	+268
פעלים השק ש	5999	523	+99	+1.7	+1148
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2798	5090			−4431
מזרחי השק ש	15436	70.0	+356	+2.4	+143
מאר השק אגח 124	10900				
חירון 1.0	2790	50.0			−39.0
חירון 5.0	1170 תב	3808	+70	+6.4	+5807
כנאריל 1.0	605	2487	+2	+.3	+1740
כנאריל 5.0	495	2014	+2	+.4	+930
ישום השקעות 1שה	285	16746	−10	−3.4	−18549
יצוא ש	10910 *	148	+110	+1.0	+35.0
* ביצוע חלקי 92.10%					
ירדן א 0.1	3151	1176	+51	+1.7	+633
כלל ישראל 10.0	920 תב	10940	+48	+5.5	+32643
כלל ישראל 50.0	801	694	+21	+2.7	+1276
לבניק 0.1	5380	47.0	+50	+1.0	+2.0
לבניק 0.5	1515	350			+165
מגור 1 ש"ח	732	980			−429
מגור 5 ש"ח	406	2122			−232
מגור אפ ב	365	1668			−1652
מגור אג"ח 1	100.0	16271			−11669
עוז השק ב 0.1	3700	41.0	−100	−2.6	−52.0
עוז השק ב 0.5	1950	485	+1	+.1	+175
מו השק ש	6580	585	−320	−4.6	−1286
מבה א 0.1	9290	56.0			−30.0
מבה 0.5	5202 תב	434	−400	−7.1	−608
פריון ב 0.2 ש"ח	4214	653	+93	+2.3	+917

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	472	3051	−10	−2.1	−2944

דלק ונפט

דלק חיפושינפט.1	3280	973	+30	+.9	+452
דלק חיפושינפט.5	1990	1357			−607
דלק נפט אפ 2	1185	1998			+322
מו חיפושי נפט	17220 *	56.0	+220	+1.3	+116
* ביצוע חלקי 92.50%					
י.ו.א.ל. 5.0	3500	1910	+165	+5.0	+2463
מ.ג.ב. 1.0	4580	433	+170	+3.9	+113
מ.ג.ב. 5.0	1785 תב	5665	+95	+5.6	+6885
פראיל ב 0.3	10450	445			+355
צפון אמר נפט 1.	303	1069	+3	+1.0	+805
צפון אמר נפט 5.	237	2291	−3	−1.3	−1674
נפטא ש	1510000	2.0	+20000	+1.3	+1.0

נסחרות במט"ח

גזית ם	213	500	−11	−4.9	−1800

שערי מטבע חוץ ביום 16.11.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.52	1.4813	1.4997	1.4818	1.5002	1.4827	1.5014	1.4917
1 מארק גרמני		0.72	0.75	0.72	0.76	0.72	0.76	0.7357	0.7448	0.7368	0.7460	0.7376	0.7469	0.7415
1 ליש"ט		2.06	2.16	2.08	2.18	2.08	2.18	2.1146	0.1408	2.1167	2.1431	2.1203	2.1470	2.1279
1 פרנק צרפתי		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2249	2.2277	0.2251	0.2279	0.2247	0.2276	0.2265
100 ינים יפניים		0.90	0.94	0.90	0.94	0.90	0.95	0.9172	0.9286	0.9179	0.9294	0.9184	0.9299	0.9234
1 גולדן הולנדי		0.64	0.67	0.64	0.67	0.64	0.67	0.6517	0.6598	0.6525	0.6606	0.6526	0.6608	0.6562
1 פרנק שווייצרי		0.87	0.91	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8859	0.8969	0.8877	0.8988	0.8886	0.8998	0.8931
1 כתר שוודי		0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2138	0.2164	0.2140	0.2166	0.2139	0.2166	0.2152
1 כתר נורבגי		0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1982	0.2006	0.1981	0.2006	0.1979	0.2004	0.1995
1 כתר דני		0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1950	0.1975	0.1950	0.1974	0.1952	0.1976	0.1963
1 מארק פיני		0.29	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3008	0.3045	0.3003	0.3040	0.3010	0.3047	0.3028
1 דולר קנדי		1.05	1.10	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0703	1.0836	1.0697	1.0831	1.0698	1.0832	1.0777
1 דולר אוסטרלי		0.90	0.99	0.92	0.99	0.93	1.00	0.9554	0.9673	0.9560	0.9679	0.9566	0.9687	0.9624
1 ראנד דרא"פ		0.43	0.52	0.40	0.67	0.45	0.62	0.6651	0.6734	0.6660	0.6744	0.6642	0.6726	0.6705
10 פרנקים בלגיים		0.34	0.36	0.34	0.36	0.34	0.36	0.3515	0.3559	0.3543	0.3587	0.3542	0.3586	0.3567
10 שילינגים אוסטריים		1.02	1.07	1.05	1.08	1.02	1.08	1.0463	1.0593	1.0466	1.0596	1.0464	1.0595	1.0536
1000 לירטות איטלקיות		1.04	1.10	1.04	1.11	1.04	1.11	1.0634	1.0766	1.0644	1.0776	1.0651	1.0785	1.0708
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.5339	1.5529	1.5321	1.5512	—	—	1.5445
1 דינר ירדני		4.06	4.31	4.10	4.36	4.11	4.35	—	—	—	—	—	—	4.2215
10 לירות לבנוניות		—	—	0.24	0.26	0.20	0.40	—	—	—	—	—	—	0.2897
1 לירה מצרית		0.77	0.82	0.75	0.80	0.74	0.79	—	—	—	—	—	—	0.7831

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	4232.86	4174.58
אבוקה	36729.76	36582.82
אגוז	202.19	198.21
אריך	1358.22	1351.45
אדום	1980.59	1942.48
אשפיר	1649.35	1617.04
אור	384.83	376.84
אורין	144.94	142.81
אורלי	221.40	219.79
אורן	639.25	626.75
אייל	3256.86	3172.75
איילת	4072.76	3981.97
אירוס	4192.35	4101.75
איתן	602.12	589.86
אלון	511.45	500.82
אלמוג	600.97	589.23
ארז	514.97	504.97
אש	127.98	125.29
אשל	164.84	168.83
אתרוג	196.28	194.35
ברלה	1987.01	1948.46
ברוש	421.13	412.93
ברק	416.62	408.26
ברקת	755.80	740.89
בשן	1212.75	1189.23
גבע	897.11	883.74
גדרן	611.53	599.51
גיא	8017.31	7898.42
גיל	2557.99	2508.65
גלית	518.24	511.98
חובבן	318.93	315.89
חכימת	569.20	558.02
דולב	192.27	188.13
דורון	1260.68	1236.49
דוית	221.66	217.46
דליה	440.08	432.64
דרור	357.83	351.42
דקל	321.94	315.67
הדס	315.92	310.99
הדר	431.11	423.36
הבית	2552.79	2499.26
זהר	16857.34	16607.32
זיו	15758.89	15525.17
זמיר	761.19	746.45
חורית	130.73	127.85
חליפין	115.29	114.78
חלמיש	569.95	555.64
חן	114.98	114.52
חמוד	1190.17	1162.29
טל	4501.79	4446.05
יובל	690.11	676.72
יהלום	1817.70	1782.38
ימרית	—	—
יערה	587.00	574.16
כוכב	901.52	884.07
כחל	116.12	113.83
כלנית	488.07	479.75
כספית	634.58	628.06
כרמל	121.62	119.21
כתר	949.88	931.90
להב	3758.31	3685.22
למשקיע	101861.9	100101.47
לביד	12523.65	12231.73
לקט	1520.16	1489.54
לשם	852.38	835.17
מבטר	1024.16	1003.9
מבטח	2941.97	2913.65
מגר	197.28	194.37
מגוף	2753.51	2726.77
מגל	653.42	646.87
מור	1378.64	1359.14
מודן	734.30	727.35
מטה	—	—
מיטר	762.85	746.82
מעוף	3309.22	3245.87
מעיין	657.75	644.90
מקשה	880.47	863.25
מרגלית	1083.63	1062.67
מרום	996.95	977.24
נובה	22181.03	21852.51
נוריף	735.19	721.27
נמוג	409.48	401.50
נילי	4736.18	4666.86
סביון	486.84	478.00
סגולה	119.88	117.49
סלע	866.37	849.85
ספורית	604.63	592.74
סער	660.45	647.93
ספיר	499.47	496.99
עיזר	719.29	705.63
עירית	1879.16	1842.08
עין	6176.12	6085.50
עופר	1109.37	1085.88
עמת	2117.96	2096.61
עפרוני	575.34	562.65
ערמון	153.78	151.17
פאר	1311.01	1285.87
צבר	505.64	495.45
צופית	545.96	538.26
צוק	189.95	185.58
צמיד	883.07	864.17
צנובר	6880.30	6700.00
צפורת	1531.80	1501.48
קליע	1817.68	1800.53
קורנית	16080.26	15924.40
רימון	183.85	180.65
רקפת	582.87	573.68
רשף	659.01	644.75
שביט	680.34	667.87
שחם	852.34	812.51
שירה	341.15	330.67
שמיר	318.22	311.96
שנהב	677.07	667.67
ששת	645.25	628.27
שקד	165.25	160.83
תאנה	197.20	195.52
תדהר	423.97	421.88
תהילה	87.35	85.43
תירוש	436.98	431.65
תמר	192.81	188.29
תפוח	176.51	175.24
תרשיש	1282.51	1257.16
תשרי	490.84	482.86

שערי אגרות חוב

הסדרה	השער	השינוי בנקי
4% מלווה (100% הצמדה)		
ש4001	596495.0	
ש4002	545000.0	
ש4003	540000.0	
ש4004	530450.0	
4.25% מלווה בריבית (שנרא)		
ק-301 תשואה 3.33%		
4101	326.8	+.6
ק-302 תשואה 3.97%		
4102	125.4	+.9
4103	120.4	+.8
ק-303 תשואה 4.05%		
4104	116.2	+.2
4301	116.2	+.2
4302	110.6	+.2
4303	109.6	
ק-304 תשואה 4.70%		
4105	93.5	−.4
ק-321 תשואה 4.82%		
4201	107.1	−.2
4202	105.0	−.3
4203	102.9	−.3
4204	99.3	−.3
4205	97.3	−.3
4206	95.4	−.3
4207	95.0	−.5
4208	93.6	−.3
4209	91.5	−.3
4304	111.1	
ק-342 תשואה 4.71%		
4305	95.6	+.1
7%		
ק-201א' תשואה 2.90%		
ש3601	34910.0	+481.0
ק-201ב' תשואה 3.50%		
ש3602	31508.0	−247.0
ק-202א' תשואה 2.20%		
ש3603	30680.0	−616.0
ק-202ב' תשואה 3.33%		
3604	26442.0	+48.0
ק-203א' תשואה 2.98%		
ש3605	24439.0	+39.0
ק-203ב' תשואה 2.57%		
ש3606	23381.0	+233.0
ק-205 ב' תשואה 2.39%		
ש3607	22517.0	+38.0
ק-203ג' תשואה 2.34%		
ש3608	21164.0	+33.0
ק-204א' תשואה 2.50%		
ש3609	19966.0	+56.0
ק-204 ב' תשואה 2.55%		
ש3610	18028.0	−45.0
ק-204ג' תשואה 2.62%		
ש3611	17328.0	−61.0
ק-204 תשואה 2.43%		
ש3612	16994.0	+137.0
ק-205 תשואה 2.49%		
ש3613	15950.0	+46.0
ש3614	15310.0	+41.0
ש3615	14136.0	+36.0
ש3616	12941.0	+32.0
ק-206 תשואה 2.48%		
ש3617	12211.0	+22.0
ש3618	11588.0	+116.0
ש3619	10877.0	+18.0
ק-207 תשואה 2.48%		
ש3620	10281.0	+36.0
ש3621	9767.0	+33.0
ש3622	8808.0	+28.0
ק-208 תשואה 2.60%		
ש3623	8221.0	+34.0
ש3624	7741.0	+32.0
ק-209 תשואה 2.63%		
ש3625	7062.0	+28.0
ש3626	6532.0	+25.0
ש3627	6058.0	+23.0
ק-210 תשואה 2.61%		
ש3628	5583.0	+20.0
ש3629	5231.0	+18.0
ש3630	4946.0	+58.0
ק-211 תשואה 2.69%		
ש3631	4615.0	+8.0
ש3632	4346.0	+7.0
ש3633	4106.0	+7.0
ק-212 תשואה 2.60%		
3634	3636.0	+29.0
ש3635	3438.0	+27.0
ש3636	3312.0	+26.0
ק-213 תשואה 2.63%		
ש3637	3105.0	+25.0
ש3638	2891.0	+23.0
ש3639	2646.0	+20.0
ק-214 תשואה 2.70%		
ש3640	2170.0	+15.0
ש3641	1881.0	+13.0
ק-215 תשואה 2.70%		
3642	1682.0	+2.0
ש3643	1489.0	−11.0
ק-216 תשואה 2.41%		
3644	1353.0	+57.0
3645	1220.0	+33.0
4.25% מלווה בריבית (גליל)		
ק-231 תשואה 4.46%		
3701	939.0	+14.6
ק-232 תשואה 4.64%		
3702	709.8	+1.8
ק-233 תשואה 4.80%		
3703	621.6	+1.1
3704	551.9	+.9
ק-251 תשואה 4.71%		
3751	290.5	−2.4
ק-252 תשואה 4.50%		
3752	114.7	+1.6
3753	110.1	+1.5
ק-255 תשואה 4.95%		
3754	99.5	−.6
3755	95.6	−.6
3756	92.2	−.6
3757	90.3	−.7
3758	88.5	−.7
3759	88.2	−.6
3760	86.9	−.6
3761	84.9	−.6
ק-271 תשואה 4.94%		
3826	100.9	−.2
3827	98.8	−.3
3828	95.3	−.3
3829	95.4	−.3
3830	91.6	−.2
3831	91.2	−.3
3832	89.8	−.3
3833	87.8	−.3
ק-290 תשואה 4.72%		
3901	104.8	+.1
3902	99.7	+.1
3903	98.8	
3904	99.5	
4% מלווה פיתוח (98% הצמדה)		
ש3118	— הפסקת מסחר —	
4%-6%-7% מלווה פיתוח ובריבית (80% הצמדה)		
ש3201	204500.0	
ש3202	208000.0	
ש3203	200200.0	
ש3204	197200.0	
ש3205	197250.0	
ש3206	193000.0	
ש3210	188100.0	+2000.0
ש3211	188001.0	
ש3212	179900.0	
ש3213	172400.0	+1000.0
ש3214	179372.0	
6%		
ש3501	170500.0	
ש3502	164700.0	
ש3503	171763.0	
ש3504	149000.0	+2236.0
ש3505	146054.0	
7%		
ש3521	140900.0	
ש3522	136100.0	
ש3523	126500.0	−1300.0
ש3524	126500.0	−700.0
ש3525	128647.0	
ש3526	124800.0	
ש3527	121600.0	−900.0
ש3528	119200.0	
ש3529	118700.0	
ק-704 תשואה 3.13%		
ש3530	117110.0	+308.0
ש3531	116813.0	+263.0
ש3532	113394.0	+255.0
ש3533	113240.0	+225.0
ש3534	106776.0	+185.0
ק-705 תשואה 3.12%		
ש3535	106963.0	+202.0
ש3539	100778.0	+1044.0
ק-706 תשואה 3.13%		
ש3536	106819.0	+232.0
ש3537	106692.0	+219.0
ש3538	100424.0	+206.0
ש3540	100229.0	+1084.0
ש3541	96841.0	+965.0
ש3542	100995.0	+182.0
ש3543	96061.0	+158.0
ק-707 תשואה 3.06%		
ש3544	96347.0	+255.0
ש3546	93982.0	+231.0
ש3547	93763.0	+213.0
ש3548	93653.0	+203.0
ש3550	88779.0	+193.0
ש3551	88417.0	+162.0
ק-708 תשואה 3.15%		
ש3545	93551.0	+239.0
ש3549	88365.0	+200.0
ש3552	81100.0	+158.0
ש3554	80941.0	+158.0
ש3555	80941.0	+138.0
ק-709 תשואה 3.16%		
ש3553	80608.0	+262.0
ש3571	69886.0	+176.0
ק-710 תשואה 3.06%		
ש3556	77283.0	+189.0
ש3558	77182.0	+175.0
ש3559	74449.0	+162.0
ש3560	70468.0	+140.0
ש3561	70262.0	+123.0
ק-711 תשואה 3.06%		
ש3557	77816.0	+195.0
ש3572	70747.0	+124.0
ק-712 תשואה 3.13%		
ש3573	70212.0	+143.0
ש3574	66740.0	
ש3577	64690.0	+120.0
ש3578	59756.0	+100.0
ק-713 תשואה 3.14%		
ש3575	64497.0	+142.0
ש3576	64308.0	+126.0
ש3579	59356.0	+99.0
ק-714 תשואה 3.23%		
ש3580	55134.0	−144.0
ש3581	50138.0	−149.0
ש3582	46233.0	+227.0
ש3583	44848.0	−144.0
ק-715 תשואה 3.07%		
ש3584	42847.0	+106.0
ש3585	40623.0	+88.0
ש3586	36790.0	+74.0
ש3588	36741.0	+69.0
ק-716 תשואה 3.25%		
ש3587	36687.0	−124.0
ש3591	33427.0	−125.0
ש3592	33388.0	−128.0
ש3593	33329.0	−133.0
ק-717 תשואה 3.10%		
ש3589	33514.0	−22.0
ש3594	31951.0	−31.0
ש3596	30535.0	−38.0
ש3597	30428.0	−46.0
ק-718 תשואה 3.02%		
ש3590	33460.0	+60.0
ש3595	31884.0	+50.0
ב 2	103.0	+1.0
3	105.0	+.1
מימון 157	114.2	+.4
מימון 160	104.9	−.4
ת ד ן 2	104.3	+.3
ב 82	104.9	
ב 85	106.5	+.5
1 1	103.9	
5% מלווה פיתוח ובריבית (בריבית בפולה צמודה)		
ש2001	137530.0	
ש2002	136900.0	−400.0
ש2003	131310.0	−390.0
ש2004	133180.0	−400.0
ש2005	124180.0	−100.0
ש2006	125900.0	−300.0
ש2007	121500.0	
ש2008	120360.0	−540.0
ש2009	121900.0	−600.0
ש2010	121280.0	−280.0
ש2011	119100.0	
ש2012	117700.0	−300.0
ש2013	119300.0	
ש2014	115700.0	
ש2015	114560.0	−240.0
ש2016	117200.0	+100.0
ק-108 תשואה 3.49%		
ש2017	113614.0	+59.0
ש2019	113294.0	+4.0
ש2020	109976.0	+2.0
ק-109 תשואה 3.43%		
ש2018	114425.0	+238.0
ש2021	110700.0	+189.0
ק-110 תשואה 3.17%		
ש2022	104120.0	+175.0
ק-111 תשואה 3.29%		
ש2023	104665.0	+191.0
ק-112 תשואה 3.51%		
ש2024	97304.0	−111.0
ש2027	95805.0	+574.0
ש2031	89587.0	−283.0
ק-113 תשואה 3.58%		
ש2025	97770.0	+662.0
ש2026	97420.0	+635.0
ק-114 תשואה 3.00%		
ש2028	98367.0	−763.0
ש2030	93554.0	−794.0
ק-115 תשואה 3.38%		
ש2029	92217.0 *	−667.0
ש2033	84833.0 *	−727.0
ש2035	77843.0 *	−724.0
ק-116 תשואה 3.24%		
ש2032	90646.0	−758.0
ש2034	85616.0	−755.0
ש2036	78571.0	−752.0
ק-117 תשואה 1.77%		
ש2037	76817.0	+183.0
ש2052	64663.0	+196.0
ק-118 תשואה 3.46%		
ש2038	74422.0	−6.0
ש2040	71625.0	−38.0
2051	67756.0	−57.0
ק-119 תשואה 3.03%		
ש2039	71876.0	+131.0
ש2041	68034.0	+111.0
ק-120 תשואה 3.28%		
ש2053	62607.0	+114.0
ק-121 תשואה 3.06%		
ש2054	57724.0	+468.0
ש2056	53403.0	+429.0
ש2058	48570.0	+389.0
ש2060	44792.0	+723.0
ק-122 תשואה 3.40%		
ש2055	57508.0	−401.0
ש2057	53187.0	−400.0
ש2059	48329.0	+36.0
ק-123א תשואה 2.94%		
ש2061	35206.0	−993.0
ק-2123 תשואה 1.51%		
ש2062	33665.0	+56.0
ק-3123 תשואה 2.74%		
ש2063	30617.0	−53.0
דולרים		
ב 18	102.4	−.2
ב 19	100.5	+.4
ב 20	99.9	+1.2
ב 21	101.5	
ב 22	101.3	−1.0
ב 25	88.0	−1.0
פריון 23	105.0	13/11/86
ש24	87.2	−.4
ש25	88.3	
ש26	92.2	+1.0
ש27	88.9	+1.3
ש28	89.4	+.5
ש29	88.6	−.3
ש30	96.0	
ש31	97.0	
חית 15	89.5	02/11/86
32	91.0	+2.0
33	89.9	13/11/86
2	90.4	11/11/86
מו"ב 34	100.0	
מו"ב 35	103.2	11/11/86
מו"ב 36	104.4	+2.2
אגרות חוב בלתי צמודות בנק		
אמפל ם	100.0	07/08/86
רקם ש	88.1	+.5
ישראל 11	96.6	28/10/86
ישראל 12	97.1	15/09/86
ישראל 13	97.8	26/10/86
ישראל 14	98.0	25/09/86
מגיב 24 ש	85.9	30/09/86
מגיב 25 ש	84.9	28/10/86
מגיב 26 ש	84.9	15/09/86
מגיב 28 ש	84.8	28/09/86
מגיב 30 ש	86.1	−.4
ה מימון 1	89.5	
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
סד' 2501	150.7	−4.5
סד' 2502	148.8	−4.5
סד' 2503	144.0	−3.6
ק-602 תשואה 9.44%		
סד' 2504	146.7	
סד' 2505	141.0	
ק-603 תשואה 9.50%		
סד' 2506	136.1	
סד' 2507	131.3	
ק-604 תשואה 9.75%		
ישראלי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 9.60%		
7001	230.1	
7002	223.0	+.1
ק-902 תשואה 9.65%		
7003	212.8	−.7
7004	195.8	−.8
ק-903 תשואה 8.68%		
7005	187.8	
ק-904 תשואה 9.65%		
7006	172.3	−.6
ק-905 תשואה 9.76%		
7007	160.1	−.4
7008	152.0	−.6
ק-906 תשואה 9.65%		
7009	147.6	
ק-907 תשואה 9.87%		
7010	138.7	−.4
ק-908 תשואה 9.80%		
7011	131.3	−.6
7012	126.6	−.6
ק-909 תשואה 9.62%		
7013	120.2	
ק-910 תשואה 9.77%		
7014	107.5	−1.0
ק-911 תשואה 9.75%		
7015	89.2	+.1
7016	88.4	+.1
7017	87.6	+.1
7018	90.3	+.1
7019	90.6	+.1
7020	90.5	+.2
7021	89.6	+.1
7022	89.3	+.1
ק-951 תשואה 9.75%		
7201	87.3	
7202	85.6	
7203	85.4	+.1
7204	85.7	
7205	85.8	
ישראלי-צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.14%		
ש6101	11868.0	−78.0
ק-802 תשואה 4.25%		
ש6102	6850.0	−2.0
ק-803 תשואה 4.40%		
ש6103	6098.0	−11.0
ק-804 תשואה 4.45%		
ש6104	5586.0	−2.0
ש6105	5341.0	−2.0
ק-805 תשואה 4.10%		
ש6106	5269.0	−2.0
ש6107	5072.0	−1.0
ק-806 תשואה 4.36%		
ש6108	3389.0	−1.0
ש6109	3411.0	−1.0
ש6110	3350.0	−1.0
ק-807 תשואה 4.77%		
ש6111	2787.0	−7.0
ש6112	2625.0	−7.0
ק-808 תשואה 4.81%		
ש6113	1778.0	−2.0
ק-821 תשואה 4.90%		
ש6151	719.6	−.7
ש6152	689.0	+4.5
ק-822 תשואה 5.00%		
ש6153	594.6	−.1
ש6154	582.1	−.2
ק-823 תשואה 4.80%		
ש6155	582.2	−1.2
ק-824 תשואה 4.97%		
ש6156	987.0	−.1
ק-825 תשואה 4.88%		
ש6157	229.7	−1.7
ש6158	217.5	−1.6
ק-826 תשואה 4.88%		
6159	183.0	+.2
ק-827 תשואה 4.87%		
6160	178.5	−1.0
6161	167.5	−.9
ק-828 תשואה 4.99%		
6162	149.8	−1.1
ק-829 תשואה 4.88%		
6163	140.3	−1.8
6164	184.9	−1.7
ק-830 תשואה 4.99%		
6165	125.7	−.9
ק-831 תשואה 4.88%		
6166	119.9	+1.0
6167	117.2	+.9
6168	115.4	+1.0
ק-832 תשואה 5.00%		
סד' 6169	107.2	
ק-833 תשואה 4.99%		
6170	100.9	−1.0
ק-834 תשואה 4.88%		
6171	72.5	−.8
6172	71.9	−.8
ק-851 תשואה 4.87%		
6801	80.4	+.5
אל-אופ 86	877.0	+2.0
אלביט 85	204.5	
אלדרא 85	1039.0	
אלסינט 83	— הפסקת מסחר —	
טמפוס 85	828.0	+19.0
הדיראן 84	181.0	+.3
הדיראן 85	408.0	

איגוד התעשיה הקיבוצית מזהיר חבריו מפני "מלכודות עסקיות"

מאת שמעון וייס

איגוד התעשיה הקיבוצית המאגד בתוכו את כל מפעלי התעשיה של התנועות הקיבוציות הזהיר באחרונה את מפעליו מפני יזמים מפוקפקים המציעים פרויקטים תעשייתיים חדשים לקיבוצים המחפשים תעשיה חדשה ומוליכים אותם שולל תוך נסיון לסחוט מהם כספים עוד בטרם נחתמו עיסקאות כלשהן.

מידיעה המתפרסמת השבוע בבטאון פנימי של התק"ם, מתברר כי בשוק הופיעו לא מכבר יזמים הפועלים בצורה שאינה תואמת את כללי המשק המקובלים ואת האתיקה בעולם העסקים. היזמים מציעים בעת ובעונה אחת את הפרויקט למספר קיבוצים מחפשי תעשיה וכל אחד מהם נדרש, בשלב ראשון, לחתום על הסכם סודיות שאינו כה סודי כפי שמתברר בהמשך. אל ההסכם על שמירת הסודיות מצטרפות דרישות נוספות מטעם היזמים.

לאחר החתימה על הסכם הסודיות וכאשר כמה קיבוצים נמצאים כבר בתוך העסק, מריצים אותם היזמים אחד כנגד השני אף מבלי שידעו שמדובר, בעצם, במלכודת עסקית. היזמים "מטפטפים" מידע לכל אחד מהמתחרים כאילו יש כבר מתחרה על הזכות והכבר מריצים אותם אל השלב השני של העסקה - חתימת אופציה לפרויקט תעשייתי. בשלב זה נדרשים הקיבוצים "המתחרים" לשלם סכומי כסף חודשיים ולקבל התחייבויות כספיות לטווח ארוך יותר.

כדי למנוע מקיבוצים ליפול בפח היזומה התעשייתית החדשה הזו כביכול, תבע איגוד התעשיה הקיבוצית מכל הקיבוצים המחפשים תעשיה ועלולים להיות קורבן לאותם יזמים, להתייעץ עם אנשי האיגוד קודם שהם נוקטים בצעדים משמעותיים בחיפושם אחרי מפעלים.

פיקוח על המחירים – „מס שפתיים"

מחירי מוצרים בפיקוח משתנים כמו אלו שאינם בפיקוח

מאת שלמה קרמר

הפיקוח על מחירי מוצרים ושירותים שהוטל בראשית התכנית הכלכלית, הוא מסתבר, „מס שפתיים", שעיקרו מכשיר בהתמודדות שבין הממשלה, המעסיקים וההסתדרות.

מחיריהם של המוצרים שבפיקוח „מתנהגים" באופן דומה למחיריהם של המוצרים שאינם בפיקוח, ועלו באותו שיעור. זאת אישר לסופר „דבר" מקור בכיר במשרד התעשיה והמסחר.

במשרדים הכלכליים גובשה דעה, שאין להמשיך בפיקוח על המחירים מאידך מתנגדת ההסתדרות באופן מוחלט להורדת הפיקוח.

היועצים הכלכליים של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג שולץ הפרופסורים סטנלי פישר והרברט שטיין רוזקים זה זמן רב להסרת הפיקוח. גם נציגי משלחות קרן המטבע הבינלאומית הפצירו במעצבי המדיניות להסיר את הפיקוח. עמדות אלו קיבלו חיזוק ע"י הנתונים המצביעים על כך, שהפיקוח אינו תורם לשינוי כלשהו בהתנהגות מחירי המוצרים, והנטיה היא אכן לבטלו.

לעומת עמדת המשרדים הכלכליים ממשיכה ההסתדרות לדרוש קיום הפיקוח כתמורה לצמצום בלכלי, ול„גזירות" המוטלות על ציבור העובדים.

השינויים שחלו במדדי המחירים מלמדים, כי הממשלה עשתה שימוש רב בפיקוח, לצורך העלאה חריגה של מחירי השירותים שהיא מספקת. כך למשל מחירי מעונות יום, אגרות ביוב, מחירי מים ואגרות שונות בחינוך הועלו על ידי הממשלה במידה חריגה ושימשו כלי לקיצוץ זוחל בתקציב הממשלתי נטו לשירותים השונים.

מנהלי בנקים למשכנתאות:

העלאת ההלוואות המשלימות בארבעת אלפים שקלים קטנה מדי

מאת יואב יצחק

בנק ישראל נעתר לדרישת הבנקים למשכנתאות, והעלה בסוף השבוע שחלף את סכום ההלוואות המשלימות לסכום של 22 אלף שקלים.

קודם לכן הותר לבנקים למשכנתאות להקצות למשתכנים הלוואות משלימות עד סכום מקסימלי של 18 אלף שקלים. העלאת תקרת ההלוואות נועדה להתאים את שיעור ההלוואות לעליית מחירי הדירות. מנהלי הבנקים למשכנתאות טענו בפני בנק ישראל, כי אי עידכון סכומי ההלוואות בהתאם להתפתחויות במשק, גורמת מחנק באשראי ועליית הריבית למשתכנים, הנאלצים לפנות לשוק החפשי כדי לממן רכישת דירות.

הבנקים המסחריים מציעים גם כיום הלוואות מוגדלות בסכומים של עשרות אלפי שקלים לכל מטרה. משתכנים רבים, שהוגבלו על ידי הבנקים למשכנתאות, פנו לבנקים המסחריים, וקיבלו הלוואות פרטיות. ההערכות במשק הן שממבצעי ההלוואות של הבנקים והאשראי שהם מציעים לרוכשי הדירות כמו גם למטרות אחרות, היו בין הגורמים להתאוששות המסתמנת בחודשים האחרונים בשוק הבניה הפרטית. על פי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, נרשמה עליה בסעיף הדיור בשיעור של 3.2%.

לדעת מנהלי הבנקים למשכנתאות, מחד גיסא, העלאת סכומי ההלוואות בארבעת אלפים שקלים נוספים לא תפצה את המשתכנים בעבור ההתיקרות ומאידך גיסא, תביא להתרחבות הביקושים לאשראי בשוק החופשי.

משק עולמי / ביל כספי

ההערות הפסימיות התגלו כאופטימיות

הדולר נחלש מאוד בעקבות פרסום מדדים כלכליים גרועים

בשוקי הכספים החשובים של העולם: שערו של הדולר האמריקאי נחלש מאוד בשבוע האחרון בעיקר בגלל הירידה בהיקף הפעילות הכלכלית בארה"ב בחודש אוקטובר.

עוד לפני פרסום המדדים ביום שישי בצהרים, נרשמו היצעים דולריים כבר מיום רביעי בעקבות שמועות וההערכות פסימיות לגבי המדדים הצפויים להתפרסם. עם פרסומם התברר שההערכות הפסימיות היו בדיעבד אופטימיות, שכן לעומת הערכות שצפו ירידה של ארבעה אחוזים במכירות הסיטונאיות, התברר כי המכירות בחודש אוקטובר ירדו בחמישה אחוזים, ירידת שיא לחודש אחד.

גם בתפוקה התעשייתית לא נרשמה עליה בחודש אוקטובר שעבר מה שהגבירה את חשש המשקיעים שהמשק האמריקאי מצוי בנסיגה שוב.

הירידה השבועית בשער הדולר במשך השבוע הסתכמה ב־3.2 אחוזים ביחס לפרנק השווייצרי, ב־2.8 אחוזים ביחס ל־גילדן וב־2.4 אחוזים ביחס לפרנק הצרפתי. ביחס ליאן נחלש הדולר עד במעט, ב־0.94 אחוז בלבד, שכן המשקיעים סבורים ששער החליפין יאן דולר ישמר הודות להסכם בין ארה"ב ויפן על שמירת יציבות בשוקי הכספים ובעיקר בשער החליפין דולר יאן.

הדולר אומנם ירד ביחס למרבית המטבעות החשובות אך עלה יחסית ללירה שטרלינג. המטבע הבריטי היה חלש מאוד בתחילת השבוע והתאושש במקצת רק לקראת יום שישי, כשהציבור רכש לירות שטרלינג בעקבות ההכרזה על המדיניות הכלכלית החדשה שבכל הנראה תחייב עליית שערי הריבית במשק הבריטי בקרוב.

הוצאות מט"ח לנסיעה עסקית

אנשי עסקים נדרשים לפרוצדורה מסורבלת כדי להשיג הקצבת מטבע חוץ נוספת

מאת מנחם רהב

טעם מובן היה בנכונותו של המפקח על מטבע חוץ להכיר בצורך של מתן הקצבה נוספת להוצאת מט"ח למי שנוסעים לחו"ל בנסיעות „עסקיות" המהוות חלק ממהלך העניינים של איש העסקים או הנוסע מטעמו.

מטעם זה הורחב ההיתר המאפשר לכל תושב ישראל לקנות מט"ח בבנק לצורך הוצאותו לחו"ל, בסכום של עד $800 לנסיעה. ואולם ההטבה זו המעוגנת בסעיף 2(14) בהיתר הכללי היא סלקטיבית ולוקה בהגבלה שספק אם השלכותיה עמדו לנגד עיני מנסחיו.

על פי סעיף 2(14) להיתר רשאי תושב ישראל היוצא לחו"ל בנסיעה עסקית לקבל הקצבת מט"ח בסכום שלא יעלה על 120 דולר לכל יום שהייה בחו"ל ובלבד שהסכום המירבי לכל נסיעה עסקית לא יעלה על 2400 דולר. כלומר ההקצבה היא נוספת להקצבה של $800 המותרת לפי סעיף 2(2) עשויה ההקצבה הכוללת לנסיעה עסקית להגיע עד 3,200 דולרים.

נסיעה עסקית, כפי שהוגדרה בסייפא של סעיף 2(14) הוגדרה כשהייה בחוץ לארץ שניתן לנכות בשלה הוצאות לפי תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), התשל"ב – 1972. כלומר אם ההוצאות שהוצאו במסגרת הנסיעה לחו"ל היו הכרחיות לייצור ההכנסה הן תותרנה לניכוי לצרכי מס הכנסה, הרי שהן עומדות בקריטריון של הקצבת מטבע־חוץ לנסיעה עסקית.

אלא שאליה וקוץ בה. על מנת ליהנות מההטבה של קבלת הקצבה נוספת לנסיעה עסקית חייב הנוסע להיות „יצואן" כהגדרתו בהיתר או שכיר השוהה בנסיעה עסקית מטעם מעבידו.

יצואן – הינו מי שהפקיד בבנק תמורות יצוא של 50 אלף דולר לפחות בשנה שקדמה לנסיעה. שכיר הינו עובד של תאגיד או של מעביד עצמאי המקיים עם מעבידו יחסי עובד־מעביד. אם הינך נוסע עצמאי ואינך יצואן – אינך זכאי להטבה הניתנת על פי סעיף 2(14) ויהיה עליך להסתפק ב־800 הדולר הניתנים לכל תושב ישראל היוצא לחו"ל.

אם הינך איש עסקים המבקש לצאת לחו"ל לנסיעה עסקית ושהייתך בחו"ל עשויה להתארך למסגרת שתחייב הוצאה של למעלה מ־800 דולר שאושרו לך ממילא לא תוכל ליהנות מהקצבה נוספת של $120 לכל יום ותיאלץ למצוא פתרון אחר למימון שהייתך. על אף המובהקות העסקית המוחלטת של נסיעתך, ולמרות שפקיד השומה יאשר לך את הוצאות נסיעתך ללא עוררין – הינך זקוק לפרוצדורה מיוחדת – מסורבלת וארוכה לשם השגת הקצבת מט"ח נוספת בדרך של פנייה אישית אל המפקח על מט"ח בירושלים לשם קבלת היתר אישי מיוחד להוצאת המטבע. את סכום ההקצבה הנוספת לא ניתן לקבל בדרך הרגילה של רכישת מט"ח בסניף הבנק שלך, אלא רק באמצעות משיכה בכרטיס אשראי או ע"י העברה בנקאית של המט"ח לחו"ל, במקרה של נוסע שהוא שכיר.

כלומר, מי שהוא יצואן או איש עסקים אחר שזכה לקבל היתר מיוחד או שכיר שמעבידו לא העביר את המט"ח לחו"ל בהעברה בנקאית, יוכל למשוך את ההקצבה העסקית רק באמצעות כרטיס אשראי.

המשיכה באמצעות כרטיס אשראי אף היא איננה נטולת מגבלות והיא מחייבת הן בנסיעה עסקית והן בכל מקרה של שמוש בכרטיס אשראי בחו"ל, אישור זכאות למשיכה באחד מסניפי הבנקים בארץ.

לפני יציאתך לחו"ל, ואפילו כרטיס האשראי מצוי בידיו של הנוסע, עליו לפנות לסניף הבנק ולקבל את אישור הזכאות שכן העדר אישור כזה עלול להיות כרוך למפקח על מטבע חוץ באמצעות חברות כרטיסי האשראי המדווחות באופן שוטף כמצבות התוק על אי התאמות בין השמוש בכרטיסים לבין אישורי הזכאות לשימושים שניתנו על ידי הבנקים.

* הכותב הינו רואה חשבון

צופים שקרנות הגמל יגדילו השקעותיהן במניות חופשיות ב־1987

מאת יואב יצחק

הירידה הצפויה במחיר ההון במשק עשויה להביא בשנת 1987 להגברת פעילותן של קופות הגמל במניות חופשיות. כך סבור דוד יהושע, מנהל קופת הגמל של בנק דיסקונט.

לדעת יהושע קופות הגמל לא השקיעו בשנים האחרונות אמצעים כספיים מהותיים במניות חופשיות – למרות מחירן הנמוך – בגלל התשואות הגבוהות הגלומות באגרות החוב הנסחרות בבורסה, ולנוכח הנפקות בנק ישראל, המוצעות בשוק ההון במחירים גבוהים.

כיום מוצעות בבורסה אגרות חוב בתשואות לפדיון (ברוטו) העומדות על כ־6.5% עד 6.8% לשנה, תשואה גבוהה המעמידה בספק כדאיות ונטילת סיכון במניות חופשיות. כי בשנת 1987 צפוי מחיר גיוס ההון לרדת לרמה של כ־4.6% לשנה, תשואה שתביא לחיפוש אחר אלטרנטיבות, ומאידך לזרימת כספים גם למניות חופשיות. מנהלי קופות הגמל אינם פעילים כמעט בשוק המניות, וסך אחזקותיהם במניות „שואף היום לאפס".

יצויין, כי בקופות הגמל יש באחרונה פעילות ערה ביותר, בעקבות הקדמת סוף שנת המס לחודש דצמבר. הבנקים נערכים לעידוד ההשקעה בקופות הגמל, ולניצול מלוא ההטבות במס שמקבלים העמיתים על כספי ההשקעה בקופות הגמל.

70% מצבר הזמנות „אלביט" מקורו מחוץ לישראל

רווח נקי של 6.6 מיליון דולר במחצית הראשונה של 86

מאת סופרת „דבר"

הכנסות „אלביט" במחצית הראשונה של שנת 86 הסתכמו ב־76.4 מיליון דולר.

הרווח הנקי הסתכם ב־6.6 מיליון דולר ומהווה 8.6 מסך ההכנסות.

החברה הגדילה את מכירותיה הבינלאומיות על מנת להקטין את השפעת הקיצוץ בתקציבי הביטחון המקומיים, והמכירות מחוץ לישראל הגיעו לכ־60% מסך ההכנסות, בעיקר לשוק האמריקני. לאחרונה זכתה „אלביט" בהזמנה מחברת בואינג, ארה"ב, להשתתפות בתכנית שיפור הכח"ן (כינון חימוש ניווט) של מטוסי הפאנטום של חיל האויר האמריקני.

צבר ההזמנות של החברה הגיע ב־30 בספטמבר 1986 ל־267 מיליון דולר. מעל ל־70% מצבר ההזמנות הינן הזמנות שמקורן מחוץ לישראל.

כרטיס ישראכרט מיוחד לעובדי קופת חולים

מאת סופר „דבר"

אגודת עובדי קופ"ח וחברת ישראכרט מפעילות בימים אלו כרטיס אשראי חדש, שמונפק לציבור עובדי קופ"ח כללית.

הכרטיס מאפשר לעובדי קופ"ח ובני זוגם לבצע רכישות של מוצרים ושירותים במיגוון בתי עסק ורשתות, ולקבל הנחות ותנאי תשלום משופרים. זאת בנוסף לאשראי שממנו נהנים מחזיקי הכרטיס, לפי הסדרים המקובלים לגבי מחזיקי כרטיס „ישראכרט".

ריצ'רד סמואל ירכוש מפעל „אורם" תמורת 1.5 מיליון ד'

מאת משה גבע

איש העסקים היהודי מארה"ב, ריצ'רד סמואל, החבר בכח"משימה, עומד לרכוש את מפעל „אורם" תמורת 1.5 מיליון דולר.

„אורם" מייצר שנאים מתוחכמים למערכות תקשורת ולמערכות צבאיות זה כ־25 שנה. היקף המכירות של המפעל, המעסיק 150 עובדים, הסתכם בשנה האחרונה ב־4 מיליון דולר, כאשר חלק הארי של הייצור מיועד ליצוא בעיקר לאירופה. מרבית המוצרים אינם מוזהים כמוצרים בארץ בגלל המחיר הערבי.

בעל השליטה ב„אורם", יוסף מן, נפטר לפני כחודשיים. השותפים האחרים, ביניהם מנכ"ל החברה יעקב לוין, ימשיכו לנהל את המפעל לאחר הרכישה.

סמואל ירכוש את המפעל באמצעות „פלסטק אינטרנשיונל", חברת־בת שהקים בארץ לפני כשנה וחצי בהשקעה של כ־3.5 מיליון דולר. חברת האם „פלסטק קאופ" נסחרת בבורסה של ניו־יורק והון מניותיה נאמד ב־50 מיליון דולר. באמצעות הרכישה מקווים מנהלי „אורם" לחדור לשוק האמריקאי באמצעות חברת השיווק „אפולו" מקליפורניה, שאף היא חברת בת של „פלסטק קאופ".

סמואל מתכוון בעתיד לגייס הון בארה"ב במטרה להרחיב את השקעותיו במפעלי תעשיה בארץ. לפני שנה וחצי השקיעה חברתו 2.1 מיליון דולר בחברת „רשף" לפיתוח מרעומים אלקטרוניים ולביצוע עבודות מו"פ בקבלנות משנה לחברות ישראליות גדולות. כן הקים, במשותף עם קבוצת מדענים שפרשו מהקריה למחקר גרעיני, את חברת האופטיקה „רוזלקס" בבאר שבע.

משקיעים מארה"ב ומקנדה מעונינים לרכוש ידע מ„זוגלובק" בנהריה

מאת יוסי ליבוביץ

שתי קבוצות משקיעים מארה"ב ומקנדה פנו לאחרונה לתשלובת 'זוגלובק' בנהריה בהצעה למכור להם ידע לצורך הקמת מפעל למוצרי בשר בארה"ב. הכוונה היא שזוגלובק תשווק, בשלב ראשון, מוצרי בשר לשוק האירופי המשותף עם תוויות של המפעל בארה"ב.

מנכ"ל זוגלובק, ראובן משכית, סיפר כי האמריקאים גילו התעניינות בקניית ידע לייצור מוצרי הודו, בעיקר מעושן. זוגלובק משווקת לאירופה בשר מסוגים שונים, מזה כשנה, אולם לשוק האמריקאי עדיין לא חדרו.

ראובן משכית אינו מוכן לנקוב בשם של הקבוצות המעוניינות לקשור קשרי עסקים עם זוגלובק, אבל מדגיש שאם העיסקה תצא לפועל זוגלובק תחדור „חוק" לשוק האמריקאי, דבר אשר ישנה להלוטין את פני המפעל בנהריה.

„לוז" זכתה בפרס אמריקאי על חידושים בתחום אנרגיה סולרית

מאת סופרת „דבר"

לוז אינטרנשיונל חברת האם של לוז תעשיות (ישראל) היא בין הזוכים בפרס האנרגיה האמריקאי לחידושים בתחום האנרגיה שמוענק על ידי משרד האנרגיה האמריקאי. נציגי לוז קיבלו את הפרס מידי שר האנרגיה ג'ון הרינגטון וסגנית השר דונה פיצפטריק, בוושינגטון.

לוז זכתה בפרס כהוקרה על השגיה בתחום פיתוח הטכנולוגיה של השדות הסולריים להפקת חשמל בדרום קליפורניה, מערכות שמפיקות היום חשמל ל־25,000 בתי אב בקליפורניה. לוז חתמה לאחרונה על שנים עשר חוזים נוספים לרכישת אנרגיה עם חברת אדיסון דרום קליפורניה, ובכך מגיע ל־19 מספר תחנות הכוח שתבנה לוז עבור חברת אדיסון עד ל־1992.

התעוררות בשוק ההון

אלקטרה תגייס 11.7 מיליון שקל בבורסה

מאת יואב יצחק

ההתעוררות בבורסה הולכת ומתחזקת. חברת אלקטרה הודיעה אתמול, כי תגייס בבורסה סכום של כ־11.7 מיליון שקל, בדרך של הנפקת מניות, אופציות ואיגרות־חוב הניתנות להמרה במניות.

אלקטרה נשלטת על ידי חברת כלל תעשיות. החברה סבלה עד לפני מספר חודשים מקשיי מימון, ונזקקה לעידוד הוצאני מצד חברת האם (באמצעות כלל הנפקות) שגייסה עבורה מיליוני דולרים. עתה, לאור ההתאוששות בבורסה, הן בשוק הראשוני והן בשוק המשני, החליטה גם אלקטרה לגייס הון בבורסה. גיוס ההון ייועד לשיפור ההון החוזר ולריישום תוכנית הבראה, שעליה שוקדת החברה.

ההנפקה תפוצל למספר קבוצות: הנפקה בדרך של זכויות לבעלי המניות, הנפקה לציבור שבמסגרתה יוצעו כתבי אופציה לאיגרות חוב הצמודות למדד, והנפקת כתבי אופציה לעובדים. החברה החליטה גם לחלק הטבה בשיעור של 500% במניות הטבה.

במסגרת הסדר חדש שמפעיל בנק ישראל:

היצואנים יוכלו לבחור באשראי בריבית משתנה

מאת סופרת „דבר"

יצואנים הזכאים למימון בקרן היצוא לזמן בינוני וארוך יוכלו להחליט אם לקבל אשראי זה בריבית משתנה, או בריבית קבועה, כפי שהיה עד כה. על הסדר זה נמסר בחוזר מחלקת האשראי בבנק ישראל.

ההחלטה על ביצוע הלוואות ריבית משתנה בקרן זו נועדה לאפשר ליצואנים גיוון תנאי האשראי שהם יוכלו להציע ללקוחותיהם בחוץ לארץ.

עד עתה יכול היה היצואן בישראל להציע ללקוחותיו בחו"ל תנאי מימון בריבית קבועה בלבד, בהתאם לתנאי המימון בקרן. ההסדר החדש של בנק ישראל מאפשר גם מתן אשראי בריבית משתנה המתעדכנת בהתאם לשינויי ריבית הלייבור, וזאת על פי בחירת הלקוח בחו"ל.

ההלוואות במסגרת קרן מימון יצוא לזמן בינוני וארוך מאפשרות ליצוא נכסי השקעה לתקופה של שלוש עד חמש שנים, ויתרת ההלוואות בקרן זו מסתכמת בכ־100 מיליון דולר.

תעשיות לייזר מכרה ב־15 מ' דולר במחצית 86

מאת סופרת „דבר"

תעשיות לייזר הגדילה את מכירותיה ברבעון השני של 1986 (המסתיים ב־30 בספטמבר) והן הסתכמו ב־7.7 מיליון דולר בהשוואה ל־6.1 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 26 אחוז.

הרווח הנקי ברבעון השני של שנת 86 היה מיליון דולר (0.25 למניה) כולל ניצול הפסד לצורך מס משנים קודמות בסך 200 אלף דולר. המכירות במחצית הראשונה של 1986 הסתכמו בכ־15 מליון דולר.

„תעשיות לייזר" עוסקת בתכנון פיתוח, ייצור ושיווק מערכות לייזר CO_2 לשימוש בבתי־חולים רפואיים ומערכות לייזר רפואיות נוספות, הנמכרות תחת השם המסחרי „שרפלן". הנתונים על מכירות ורווחים נמסרו ע"י החברה.

פיברוניקס הגדילה מכירות ב־14%

מאת סופרת „דבר"

פיברוניקס אינטרנשיונל שיפרה רווחיות. כך עולה מהתוצאות הבלתי מבוקרות לרבעון יולי – ספטמבר 1986, שפרסמה החברה.

מכירות החברה לשלושת החודשים הסתכמו לסך 8.6 מיליון דולר – גידול של 14% לעומת אשתקד. הרווח הנקי לרבעון הסתכם בסך 97 אלף דולר. המכירות והרווחים כוללים מכירות ספיטקום, שנרכשה ע"י פיברוניקס.

פיברוניקס מקבוצת אלרון מייצרת מערכות תקשורת מחשבים, בשימוש בסיבים אופטיים. מערכות החברה מאפשרות העברת נתונים וביזור מידע באמצעות תקשורת בין מחשבים בבנק, בצבא, בפריפריאלי ברשתות תקשורת מקומיות. עיקר הייצור והפיתוח נעשים בישראל.

שרון הבטיח ליהלומנים מעמד יצואנים כלתעשייה

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון הבטיח ליהלומנים להשוות את מעמדם כיצואנים לתעשיינים אחרים, בתחום ביטוח־שער, מימון והחזרת ענף היהלומים למסגרת הביטוח לסיכוני סחר חוץ.

בעת ביקורו בבורסת היהלומים קרא שרון ליהלומנים להקים שלוחות של מפעליהם באזורי פיתוח ובנקודות ההתיישבות החדשות.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר וב דבר ראשון בבוקר

וילות ובתים

• מודעות בבלעדיות בוילה 38+ ישראכים הדיינרים 03-221550 (#21438) 03-221896
• יש אשראי לשרותים בנלשון כרטיסי אשראי. 03-292777 (#21398)

דירות בשכירות

• בבבלי 3 מרווחת קומפלט 350 דולר "סלינבסים". 03-441484 (#21374)

דירות מרוהטות

• בבבליים יוקרתיות קומפלט +טלפון 400 דולר "סלינבסים". (#21315) 735828

הצעות עבודה

• לעשם א-כ בבניין ... 03-358380 03-852481 (#21452)
• לבעלי רשיונות לקטנועים 1.5 ולבעלי אופנועים ... (#21446) 03-614374 03-614416
• דרושים רפאים מקצועיים לעבודה מעניינת וקבועה למרפאה (#21441) 03-371866
• 16.– ש"ח לשעה לצעירים/ות ... (#21456)
• דרושה מכונית ... 03-245127 (#21408)
• לנגה ... דרושה ... (#21398) 057-953366
• לא.ב.א קלדניות/ כתבניות ... (#21397) 03-587817
• דרושות קופאיות ליום עבודה ... 03-217980 (#21592)

• לישיבה בבני־ברק דרוש/ה איש/ה להרכבת כלים לשעת אחר הצהריים. (#21385) 03-786395 ,03-782541
• דרוש נער לשליחויות לפרום שיווק "ממעלי פלג". 03-382805-4 (#21382)
• דרוש מחסנאי/ נהג ליום עבודה מלא בת"א. (#21378) 03-655210
• דרושים עובדים למחסנה ... חולון 03-599516 (#21366)
• דרוש שליח רציני עם רשיון לטוסה ... (#21365) 03-294613
• לסגריאנוס דרושים חייטים ... 03-337578 (#21354)
• קופאים/ות לרשת שיווק לאיזורים: ת"א, רמת־אביב, רמת־השרון, קרית ... ראשון לציון. (#21312) 03-240207-8
• פועלי מחסן לחברת מזון בראשון לציון לתנאים טובים. 03-240207-8 (#21306)

מכוניות

• אופל ק"ס המוסקה 1987 5 הילוכים ... (#21448) 03-447924
• "קמי"-סבארו ... 1987 ... (#21439) 03-447924
• אופל, פורד ... 1987 ... (#21437) 03-442832 03-447924
• ראשונה פרטית מבצ 305 1979 ... 03-807693 (#21423)
• ... 1987 ... (#21418) 03-848729 03-848444
• פורד קורטינה 1976 1600 ... (#21417) 03-301155
• פיאט 127 1050 5 הילוכים ... 16,000 ש"ח 052-20148 (#21416)
• סוסייט 1981 ... 03-894669 (#21395)
• אופל ק"ס ... 1982 ... 03-244962 ,03-492482 (#21396)

• סובארו 1300 1984 ראשונה 29,000 052-551293 ,03-254775 (#21391)
• סובארו 1300 1600 1986 ... (#21719) 055-92158 ,055-25761
• רנו 5 ... 78,000 ... (#21380) 051-35966
• לנציה 1300 1983 ראשונה ... (#21373) 03-788616
• פיאסטה 1979 ... (#21375) 03-807923
• אלגמבציל ... 1975 ... 03-915826 (#21372)
• פיאט 127 1974 ... (#21370) 03-5592575
• פיאסטה 128 1982 1100 ... 03-884091 (#21371)
• ... 1976 ... (#21369) 03-332509
• סובארו 1300 1983 ראשונה 30,000 (#21366) 03-861555
• אוריקה 1300 אל. 1982 ... 46,000 03-846618 (#21367)
• מבצ 305 ג'י.אל 1981 ... 03-779836 (#21364)
• סובארו 1986 ... 1600 ... (#21362) 03-255356
• אסקורט 1300 1985 ... 053-23852 (#21360)
• ... 1300 85 ... 053-23852 (#21359)
• סובארו 1600 1979 ... 03-5520104 (#21356)
• סובארו 1300 1982 ... 03-5520208 (#21357)
• מיטסובישי ... 1978 ... 03-905831 (#21355)
• ... 1981 5 הילוכים ... (#21354) 03-982329
• ... 1600 1979 ... (#21353) 03-218355
• ... 1987 ... (#21352) 03-447924
• אסקורט 1600 ... 1983 ... (#21351) 03-442832

• מכבר פיאט 127 ... 03-720758 (#21350)
• סובארו ... 1400 1974+ ... (#21349) 03-391793
• סובארו ... 1400 1979+ ... (#21348) 03-394162
• פורד פיאסטה 1100 1985 ... 03-216576 03-912736 (#21347)
• סיטקה ... 1100 1979 ... (#21346) 03-914482
• וולבו 144 1973 ... (#21345) 03-900280
• ... 316 1987 ... 03-338142 ,03-333054 (#21331)
• סובארו 1300 1983 ראשונה ... (#21330) 03-5565578
• ... 2000 1983 ... 03-333054 03-330142 (#21327)
• לנציה בטה 1975 ... (#21326) 03-310709
• פיאסטה ... 1984 ... 30,800 (#21325) 03-315040
• סובארו 1600 1981 ... 03-787928 (#21323)
• קורטינה 1600 1979 ... 03-791091 (#21324)
• סובארו 1300 1985+ ... (#21322) 03-428727
• קורטינה 1600 1979 ... 03-596397 (#21321)
• 1987 ... 03-235824 ,03-231385 ,03-225217 (#21319)
• ... 1300 1984 ראשונה ... 30,000 03-475359 03-492984 (#21314)
• פיאט 124 1974+ ... (#21313) 03-886612
• ... 1984+ ... 1985 063-24527 ,03-490683 (#21311)
• ... 1981 ... (#21310) 052-54585

• סיאט מלאגה ... 1986 ... 03-403857 063-24527 (#21309)
• אוטוביאנקי ... 1982 ... 03-490683 063-24527 (#21308)
• פיאט 131 1600 1979 ... (#21302) 03-514058
• קורטינה 1600 1979 ... (#21294) 03-848925
• לנציה ... 1983 ... 03-754266 ,03-720758
• ... 1986 ... (#21300) 03-330142 ,03-353054
• ... 1982 ... (#21299) 03-782093
• ... 1983 ... (#21298) 03-782095
• ... 1982 ... (#21297) 03-789818
• ... 1979 ... 03-7515284 (#21296)
• ... 1987 ... (#21295) 03-235824 ,03-225217
• ... 1600 1982 ... (#21292) 03-586327

רהיטים

• אדון קונה ... 03-863018 ,03-855671 (#21408)
• ... ילות 8 ... 03-820893 (#21415) 03-731594

מקררים

• קונה מקררים ... 03-297651 ,03-384535 (#21396)

וידאו טייפ

• ... (#21343)

חיות בית

• ... (#21421) 052-76822

טלוויזיות

• ... (#21440)
• ... (#21344)

ריפוי והרזיה

• ... 03-284513 (#21468)
• ... 03-285918 (#21459)
• ... 03-375853 (#21458)

מציעים שירותים

• ... 03-252738 03-259831 (#21461)
• ... 03-820764 (#21361)

רוצים לקנות

• קונה עתיקות ... 01-830608 03-5519605 (#21481)

קיבוץ מעגן מיכאל
מחפש
אחות מוסמכת
לכניסה מיידית לעבודה
להתקשר בשעות העבודה
למרפאה 063-99582
או בערב למרזיה 063-90501
ולבקש את לורי או את מרין.

• מסג' עירן ומשרד ... 03-236527 (#21456)
• "ניל" מסג' ... 03-227919 (#21455)
• ... 03-223719 (#21454)
• מסג' ... 03-227910 (#21453)
• ... 03-241437 (#21451)
• מסג' ... 03-227740 (#21450)
• ... 03-234396 (#21447)
• ... 03-288618 (#21445)
• ... 03-611196 03-621461 (#21444)
• ... 03-657913 (#21443)
• ... 03-238685 (#21435)
• ... 03-225918 (#21413)
• ... 03-319969 (#21429)

• בלעדיה ברמת גן ... 03-5460226 (#21428)
• מסג' ... 03-824806 (#21426)
• ... 03-612950 (#21427)
• ... 03-283635 (#21425)
• מסג' ... 03-825431 (#21422)
• ... 03-285297 (#21420)
• ... 03-226932 (#21414)
• ... 758055 (#21405)
• ... 03-5519968
• ... 03-378468 (#21387)
• ... 03-379579 (#21388)
• ... 03-375349 (#21386)
• ... 03-655477 (#21381)

• התאכזבת? צלצל ... (#21390) 03-7511863 ,03-7515288
• ... 03-237508 (#21389)
• ... (#21377) 03-591772
• ... (#21378) 03-725913
• ... 03-5519968 (#21376)
• מסג' ... 03-454713 (#21342)
• ... 03-226051 (#21358)
• ... (#21336) 03-232965
• ... 03-244459 (#21337)
• ... 03-222071 (#21335)
• ... 03-222286
• ... 03-203683 (#21329)
• ... 03-7516605 ,03-7515001 (#21328)
• ... 03-372932 (#21317)
• ... 03-285237 (#21318)
• ... 03-241835 03-238740 (#21316)
• ... 03-223918 (#21307)
• ... 03-345068 (#21304)

ציפוי אמבטיות

• "השחר" חידוש אמבטיות ... 02-416621 03-377116 03-375668 (#21424)

נקיון ואחזקה

• ... 03-313590 (#21449)
• ... 03-318579 (#21434)
• ... 03-584802 (#21383)

שרותים

• ... 03-733994 ... 04-446023 (#21384)

בן זוג

• בן 26 ... (#21419)

הכרויות

• ... 03-291352 (#21338)

שוק המציאות

• ... 03-823978 (#21442)
• ... 03-315538 (#21431)

תנורי חימום

• ... (#21339)

• "כלשיפוטי" ... 03-384394 (#21407)
• ... 03-660021 (#21402)
• ... 828893 ,731594 (#21379)
• ... 03-380574 (#21341)
• ... 03-5051971 (#21348)
• ... 03-297668 (#21352)
• ... 03-347640 03-355952 (#21320)
• ... 03-5463763 (#21305)
• ... 291806 (#21303)
• ... 03-825055 ,03-387818 (#21301)

חיבה

ריפוי והרזיה

• ... 04-451571 (#21365)

ירושלים

הצעות עבודה

• ... 02-245896 (#21430)
• ... 02-245332 (#21406)

מנת דם
חיים
לאדם
זכור! תרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם
למשפחתך ולך.

"הצדיק מלנינגרד" בא מברה"מ אחרי 12 שנות סירוב

יצחק כוגן, מראשי החינוך והתרבות היהודיים, עלה עם הוריו, בנותיו וחותנתו

מאת יקיר צור
סופר "דבר"

יצחק בן אברהם הכהן כוגן, "השוחט מלנינגראד" ("הצדיק מלנינגראד" בפי מסורבי עליה) הגיע אמש לארץ לאחר שהיה מסורב עליה 12 שנה. עימו הגיעו רעייתו, שלוש בנותיו, הוריו וחותנתו.

כוגן (40), מהנדס אלקטרוניקה במקצועו, נחשב לאחד מראשי החינוך והתרבות היהודיים בברה"מ ומחסידיו הנלהבים של האדמו"ר מלובאוויטש. ב־1974 הגיש בקשה לעלות לישראל ונענה בסירוב בנימוק שהוא יודע סודות צבאיים ויציאתו עלולה לסכן את בטחון המדינה. הוא פוטר מעבודתו, עבר לעבוד במפעל לתיקון מקררים והתמסר ללימודי יהדות. בין השאר ארגן והפעיל בית ספר יהודי בלנינגראד בו לימד תורה ועברית.

כוגן למד שחיטה והוא מאחרוני השוחטים שנותרו בלנינגראד. הוא קיבל הכשר מרבני חב"ד שבאו מארה"ב כדי לבחנו. כל יום, לאחר שמונה שעות עבודה, היה נוסע כ־50 ק"מ אל מחוץ לעיר כדי לקנות פרה או עופות, היה שוחט ומפשיט, מנקר, מליח ומכשיר את הבשר ואחר כך מוכר אותו לכל דיכפין, אך גם מחלקו חינם ליהודים עזובים בבתי חולים ובבתי אבות.

לפני כארבעה חודשים נקרא כוגן למשרדי אוב"ר בלנינגראד שם נאמר לו שאם ברצונו לעזוב את ברה"מ עליו להגיש את הבקשה מיד. הוא עמד על כך שגם הוריו יורשו לנסוע עימו ולאחר מאבק התירו זאת השלטונות הסובייטיים.

יצחק כוגן (באמצע) עם אנשי חב"ד בנתב"ג (צילום: אילן אוסנדרייבר – ישראל סאיין)

בשיחת שצ'רנסקי־בוש מירושלים נחנכה רשת הלוויין היהודית

מאת יקיר צור,
סופר "דבר" בירושלים

בשידור ישיר מ"אולפני הבירה" בירושלים אל האסיפה הכללית של הפדרציות היהודיות בשיקאגו, בו שוחח אסיר ציון לשעבר נתן שצ'רנסקי עם סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, נחנכה אתמול רשת הלוויין היהודית שהוקמה ביוזמת מחלקת ההסברה של ההסתדרות הציונית העולמית. שידור הבכורה החל בשעה חמש לפנות בוקר לפי שעון ישראל. המנחה היה דניאל פאר, שבירך את באי הכינוס בשיקאגו ב"בוקר טוב מירושלים" והכריז על שידור הבכורה של הרשת.

שצ'רנסקי בירך את בוש ואת כל מנהיגי הקהילות היהודיות הנמצאים באולם. הוא הוסיף בחיוך שהוא מקווה שכאשר יפתח מחר את העיתונים לא יגלה להפתעתו שבין האנשים אליהם דיבר היו גם תומכי אש"ף. שצ'רנסקי קרא לארה"ב להמשיך במאבק למען יציאת יהודי ברה"מ. "אני חוזר וממליץ בפניכם", אמר שצ'רנסקי לבוש, "להמשיך במאמצים המדיניים להשיג את יציאת היהודים מברה"מ אך מייעץ ללוות פעילות מדינית זו במאבק ציבורי גלוי". בוש הבטיח כי "הממשל האמריקאי ימשיך ללחוץ על ברה"מ בכל דרך שתאפשר את יציאת היהודים משם".

רשת הלוויין היהודית הוקמה ביוזמתו של עוזי נרקיס, ראש מחלקת ההסברה של ההסתדרות הציונית תוך שיתוף פעולה עם החברה הכללית לשירותי לוויין בראשותם של מאיר עמית וחזי כרמל. במסיבת עיתונאים שנערכה לאחר השידור אמר נרקיס כי ההחלטה להקים מערכת תקשורת לוויינית נובעת מן הצורך להדק את היחסים בין יהודי ישראל והקהילות היהודיות בניכר. "בעיות ההסברה בהן נתקלות מדינת ישראל והתנועה הציונית מחייבות דרכי התמודדות חדשות. בדרכים אלו עושים כבר שימוש הן הממשל האמריקאי, המשדר כל יום לאירופה, הן הסובייטים והן מדינות ערב. הגיעה השעה שגם לתנועה הציונית וגם למדינת ישראל תהיה דריסת רגל בחלל" – אמר עוזי נרקיס.

שידורי הטלוויזיה הישירים באמצעות לוויין אמורים למלא את אחד המרכיבים המרכזיים בפעולות ההסברה והקשר שבין מדינת ישראל ליהודי התפוצות. בכוונת מחלקת ההסברה של ההסתדרות הציונית למסור את השידורים תחילה באופן אקראי, לקיים מבנין קבוע (שאולי גם שבועי) שיכלול אינפורמציה מישראל כמו תקציר חדשות, כתבות, בנושאים חברתיים, תרבותיים וכדומה, ראיונות ושיחות ישירות בין אישיות הרשותית לבין הצופים בקהילות השונות. כן יועברו משדרים מיוחדים לאירועים מרכזיים בקהילות היהודיות. נרקיס אמר עוד, כי כדי לממן את השידורים, שעלותם מגיעה ל־20,000 דולר לשעת שידור, ישולבו בהם פרסומות, כמו אינפורמציה על חברות המייצאות לארה"ב או מידע על דירות למכירה בארץ.

ההסתדרות החליטה על צעדים נגד תופעת הרפואה השחורה

יקוצצו תורים לניתוחים • תורחב העבודה במשמרות

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

ההסתדרות החליטה אתמול לנקוט שורה של צעדים שמטרתם לחשוף תופעות של רפואה שחורה בבתי החולים ובמרפאות של קופת חולים.

בין השאר יקוצרו תורים לניתוחים מתוכננים באמצעות פיקוח, מחשוב והפעלה נוספת של מתקנים, תורחב העבודה במשמרות, תמונה מועצה רפואית ליד קופת חולים, ייעשו צעדים לאיזון תקציב ההוצאות וההכנסות, ימונה סגן ליו"ר הנהלת קופת חולים וייערך מעקב אחרי גילויי שוחד בתחום הטיפול הרפואי, בכדי לאתר את העבריינים ולהעניש.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת כי במקביל למאבק ברפואה השחורה, פועלת ההסתדרות נגד כוונתם של שרי האוצר והעבודה לפטור את המעסיקים מתשלום המס המקביל שהם מעבירים לקופת חולים.

חבר הוועדה גרעון שגיא מנה בישיבה מכתבי תלונה שקיבל על תופעות של רפואה שחורה. באחד מהם סיפר תושב הרצליה כיצד דרשו ממנו רופאים 5,000 דולר עבור ניתוח בגרון. כאשר אמר שאינו יכול לשלם סכום כה גבוה, השיבו לו: "אם כך, חכה עוד שנה עד שיבוא תורך לניתוח".

יו"ר המרכז לתרבות וחינוך, נחום פסה, קרא להקים ועדה משותפת להסתדרות ולקופת חולים שתיזום הקמתו של ארגון רופאים נגד רפואה שחורה.

יצחק ברקאי (ל"ע) גרס שכדי לחסום את התפשטות הרפואה השחורה, נחוצה חקיקה שתהיה חלק מחוק ביטוח־בריאות ממלכתי.

יו"ר הנהלת קופת חולים, פרופ' חיים דורון, הטעים שבעיית הרפואה השחורה תיפתר רק לאחר שיורמו התקציבים הדרושים לקופת חולים. הוא הוסיף כי תוך חודשים אחדים תסיים הקופה תהליך של קיצוץ 1,700 משרות במסגרת תוכנית הבראה.

הברפלד פסק: 10% תוספת לעובדי סו"ב מפברואר

מאת חיים ביאור,
סופר "דבר" לענייני עבודה

עובדי "סולל בונה" יקבלו תוספת שכר של 10 אחוזים החל במשכורת פברואר. כן ישולם לעובדים מענק של 70 ש"ח בכל אחד מהחודשים נובמבר, דצמבר וינואר. זו עיקרה של הפסיקה שגיבש יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, בעקבות סכסוך העבודה שפרץ בקונצרן.

עוד נאמר בפסיקה שעובדי "סולל בונה", המועסקים עדיין חמישה ימים בשבוע בשכר של חמישה ימים, יעברו לשבוע עבודה מלא, בשכר של שישה ימים, החל ב־1 בדצמבר. עובדים הזכאים לתוספת שכר המכונה "טבלה י"ג", יקבלו את התוספת החל ממארס 87'.

אשר לקידום בדירוג קובע הברפלד כי עובדים השוהים בדירוגם הנוכחי במשך שלוש שנים ומעלה, יקודמו בדרגה למפרע מ־1 בספטמבר 86'. אלה השוהים בדירוגם משנתיים ועד שלוש, יקודמו מ־1 בנובמבר ואילו עובדים השוהים בדרגתם משנה ועד שנתיים יקודמו בדרגה ב־1 בפברואר 87'.

ארגוני העובדים ב"סולל בונה" הביעו אמש קורת רוח מהפסיקה. לעומת זאת בהנהלת הקונצרן הביעו אמש חששות מהעלות הכספית הכרוכה בתוספות השכר שנקבעו בפסיקה של הברפלד. הדירקטוריון של הקונצרן ידון בהשלכות הפסיקה בישיבתו השבוע.

פיטורים ופנסיה מוקדמת צפויים ב"תנובה"־צפון

מאת יוסף מיכלסקי,
סופר "דבר"

פיטורים והוצאה לפנסיה מוקדמת של כ־120 עובדים קבועים צפויים ב"תנובה" בצפון. הנהלת "תנובה" החליטה לסגור את הסניף בנהריה בו מועסקים 23 עובדים ואולי לנייד ולהעסיק מחדש שליש מהם במקומות אחרים בצפון. מלבד זאת תובעת הנהלת "תנובה" להוציא לפנסיה מוקדמת בחיפה יותר מ־100 עובדים בני 60 ומעלה. בעיקר מדובר בעובדים במחלקות ירקות ופירות.

חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה, משה גור, מסר כי סגירת הסניף בנהריה מוסברת בתחרות קשה של גורם נוסף במקום ("שטראוס") ואילו הצורך בצמצום כוח אדם בחיפה מנומק בירידת מכירות של "תנובה".

גור טוען שהכוונה להוציא עובדים לפנסיה תקציבית (בתנאים של פורשים בגיל 65). ועד העובדים מתנגד לצעדים אלה ובימים הקרובים ייערך דיון בעניין בהשתתפות כל הצדדים. אם לא יושג הסכם, תועבר הבעיה להכרעת יו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד. גור טוען עוד כי המועצה תובעת כתנאי מוקדם לדיון, פיטורי 86 עובדים זמניים וארעיים ואי־העסקת קבלני משנה. אתמול בערב לא ניתן היה להשיג תגובת הנהלת "תנובה".

יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי, מוסר:

הסניף בנהריה קיים 40 שנה, ובאחרונה רמזה ההנהלה על כוונתה לסוגרו בגלל הפסדים. מועצת פועלי נהריה, המתנגדת לסגירה, ביקשה את התערבות הוועד הארצי של עובדי "תנובה" ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, אך תוך זאת נשלחו מכתבי הפיטורים. נאמר בהם כי העבודה תופסק בסוף החודש. מועצת הפועלים אספה מהעובדים את המכתבים ושלחה אותם בחזרה להנהלה.

מזכיר המועצה משה אוזן, טוען כי "תנובה" צריכה להבין שאנו חיים באיזור עימות. לא יתכן שביסים אלה יפטרו עובדים במפעל שכולם יהודים. לאן הם ילכו? מה הם יעשו".

איתות בפנס מלב ים הציל את חייל האו"ם

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

שני חיילי או"ם, שיצאו בשבת לצלול בים של נהריה, נסחפו על ידי רוח מזרחית חזקה ונעלמו. כוחות רבים של משטרה, צבא ומשמר החופים חפשו אחריהם זמן רב.

אחד מהם נתגלה לאחר שעות אחדות על ידי ספינת דייגים ישראלית והוא נמשה. חייל שני לא נמצא, אך משהחשיך, נראה איתות מלב ים והסתבר שהיה לו פנס. כך הבחינה בו ספינת חיל הים כשהוא נסחף לכיוון חיפה. הוא נאסף על ידי הצוות והובא עם חברו למשמר החופים בחיפה ולאחר חקירה קצרה שוחררו.

הוסגר החשוד בפרשת "בזק"

(ע). – זלמן דניצגר, החשוד בפרשת גניבת מיליוני דולרים בהונאה הגדולה של חברת "בזק", הוסגר אתמול מארה"ב לישראל. הוא הובא במטוס "אל־על" מלווה בידי סניגורו עו"ד אהוד אולמרט, נלקח מכבש המטוס לתוך ניידת שהסיעה אותו מן המקום.

דניצגר נמלט לאחר שהמשטרה עצרה בישראל חשודים בפרשה. הוא נעצר בניו יורק בעקבות מידע מישראל למשטרה שם.

שניים נהרגו במשולש

מאת חנה מאר,
סופרת "דבר" בשרון

שני אנשים נהרגו ונוסף נפצע בתאונת דרכים שארעה אתמול בכביש טירה־טייבה.

ליד טייבה האט טנדר את נסיעתו כדי לפנות ימינה, אך משאית משכם, שנסעה אחריו, לא שמרה מרחק, נאלצה לסטות שמאלה לנתיב הנגדי והתנגשה חזיתית במכונית "סובארו" שבאה ממול. נהגה, אחמד מחמוד שרקייה (25) ונוסע, עבד תחסין ותאר (22), שניהם מהכפר ג'ת, נהרגו. נוסע נוסף ב"סובארו" נפצע באורח בינוני.

נדרס למוות

(ע). – מרדכי אלתרר (73) מבת ים נדרס אתמול למוות ממשאית ברחוב המסגר בתל־אביב.

7.5 שנים על הריגת פורץ

(ע). – בית המשפט המחוזי בירושלים דן אתמול את עמוס כהן (23) ממעוז ציון ל־7.5 שנות מאסר לאחר שהורשע בהריגת משה שבו [illegible].

כהן הואשם ברצח, אך בעקבות עסקת טיעון בין פרקליטו עו"ד יורם אביהם לתובע עו"ד מוטי פנסיאס הודה הנאשם במעשה והורשע בהריגה. השופטים אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר אשרו את עסקת הטיעון.

הרצח אירע כאמור ב־22 ביוני השנה. אחיו של הנאשם התקשר בשעת בוקר מוקדמת אל הנאשם וסיפר לו כי משה שבו, אותו הכירו בני המשפחה היטב, ניסה לפרוץ לדירתו בשכונת גאולה. עמוס כהן ואח שלישי, הרצל כהן, הגיעו לדירה, אתרו את שבו ואז דקר כהן את שבו בבטנו.

שבו הצליח להימלט מן הדירה כשהוא שותת דם והובהל לבית־החולים "ביקור חולים". מאמצי הרופאים להצילו לא הועילו ובשעות הערב הוא מת.

בשעות הערב התייצב במשטרה האח יורם כהן, שסיפר כי הרג בשוגג את שבו. במהלך החקירה התברר, כי האח ניסה לחפות על הדוקר עמוס כהן.

יורם כהן הורשע במסירת הצהרות כוזבות ונידון למאסר על תנאי. נגד האח השלישי לא הוגש כתב אישום.

"רוזל" משווקת שוקולד גרמני

(ע). – חברת "רוזל" תשווק בארץ מוצרי שוקולד גרמני מהשבוע הבא – מסר אתמול מנכ"ל "רוזל", אודי רוטשילד, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל אביב. השוקולד הוא תוצרת "רומלנר".

נחל פרת זוהם בביוב ירושלמי

מאת צבי אילן, סופר "דבר"

זיהום נחל פרת (ואדי קלט) הוחמר באחרונה במי הביוב של ירושלים, נמסר מרשות שמורות הטבע. קו סילוק השפכים המזרחי המתוכנן של ירושלים עובר בחלקו באגן נחל פרת. הקו אמור לקלוט את שפכי נוה יעקב, פסגת זאב ומחנה הפליטים ענאתה. המאסף עדיין לא פועל ושפכי פסגת זאב ומחנה ענאתה זורמים במעלה נחל פרת, בערוץ ואדי אום דרג' ומגיעים הישר לעין פארה, בתחום שמורת הטבע נחל פרת.

עין פארה נובע כל השנה. בעבר נשאבו מכאן מי שתיה לירושלים. כיום זורמים מימיו באפיק, שבו יש בריכות, בהן משתכשכים המטיילים בנחל. בשנה האחרונה פועלת רשות שמורות הטבע להכשרת המעיין וסביבתו לקליטת מטיילים. דוברת הרשות התריעה על הסכנה שבהזרמת ביוב לאחד הנחלים היפים במדבר יהודה. היא דרשה להפסיק את הזרמת הביוב והפעלה מיידית של מאסף הביוב המזרחי.

"המורה לבלט" ביקש לבדוק שרירי הילדה

(ע). – תושב גבעתיים, החשוד במעשה מגונה בילדה ובניסיון לבצע מעשים מגונים בשלושה ילדים והכאת ילדה תוך התחזות למורה לבלט ואיש משרד הבריאות, נעצר אתמול לחמישה ימים לחקירה בבית משפט השלום בתל־אביב.

השופט ארי זיו אב הוציא צו איסור פרסום שמו ותמונתו של החשוד בשלב זה כדי למנוע תקלה בחקירה.

סמל ראשון צבי יעקובוביץ טען בפני השופט כי ב־7 באוקטובר בשעות אחר־הצהריים ניגש החשוד לילדה בת 9 וחצי בגבעתיים ולאחר ששוחח עימה אמר לה שהוא מורה לבלט וביקש "לבדוק את שריריה". תוך כדי "בדיקה" הוא חשוד, כי ביצע בה מעשה מגונה.

לאחר מכן, ב־15 באוקטובר, בשעה 12:30 ברחוב בורוכוב בגבעתיים, פנה החשוד לשלושה ילדים ובטענה שהוא עובד משרד הבריאות הוא ביקש "לשקול" את הילדים. כאשר סרבו, סטר לאחת הילדות והיא פרצה בבכי.

בא כוח המשטרה טען כי החשוד הודה בחקירתו בביצוע המקרה הראשון. הוא אמר, כי במשטרה נרשמו תלונות על מקרים דומים ותיאור החשוד באותם מקרים דומה לתיאור העצור. עוד טען כי המשטרה מכינה מסדרי זיהוי לחשוד ויש למנוע ממנו כל אפשרות של השפעה על עדים.

כאמור, הורה השופט לעצור את החשוד לחמישה ימים והורה שלא לפרסם בינתיים שמו ותמונתו.

בן גוריון אסר לקרוא מוסדות ומפעלים על שמו

(עש"ת). – בן גוריון אסר לקרוא מוסדות, מפעלים וישובים על שמו. דבר זה נתגלה מפתק שנמצא זה עתה בארכיון העבודה בתל־אביב. על הפתק הלא ידוע מוסר "עת־מול", העיתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל, היוצא לאור על ידי משרד החינוך ואוניברסיטת תל־אביב, בגליון החדש שהופיע ביום שישי.

העיתון מספר כי באוגוסט 1944 נערכה ישיבה של מזכירות מפא"י. המשתתפים דנו בעניין הנצחת שמו של ברל כצנלסון. תוך כדי הישיבה ביקש בן־גוריון למסור הודעה פרטית ודרש כי תירשם בפרוטוקול.

את הדברים בפרוטוקול רשם דוד קלעי, שהיה מנהל הארכיון בשנות ה־40. בפתק כתב קלעי כי בן גוריון "אוסר מעכשיו איסור מוחלט לקרוא את שמו אחרי מותו על איזה מוסד או מפעל או ישוב כל שהוא".

כינוס על שמן זית בתקופה הקדומה ייערך בחיפה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

אוניברסיטת חיפה, חברת "דגון" ומוזיאון "שמן" שליד המפעל "שמן" החליטו ליזום עריכת כינוס "שמן זית בארץ ישראל וסביבתה בתקופה הקדומה".

פרופ' מיכאל הלצר מאוניברסיטת חיפה מסר אתמול שהוחלט לערוך את הכינוס בעקבות הממצאים החשובים שנתגלו בתל־מיקנה בדרום המזרחי על ידי ארכיאולוגים עם עקרון.

בעלה של גיתית מתכוון להגיע

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

בעלה הבריטי של גיתית איזרעלוב מתכוון להגיע לישראל לקראת תחילת משפטה. הוא הודיע על כך לפרקליטה, מאיר זיו, בשיחת טלפון שקיים עימו באחרונה.

הבעל סיפר לזיו כי הוא שלח לה שני מכתבים דרך המטה הארצי של המשטרה וביקש להעבירם לאשתו אך המכתבים לא הגיעו אליה.

מחרתיים תבקש המשטרה להאריך את מעצרה של גיתית ונראה כי באותו יום או ימים אחדים אחרי כן תגיש המשטרה כתב אישום נגדה שיתבסס על ראיות נסיבתיות. זאת, מפני שגיתית לא מסרה הודעה כלשהי על מעשיה בליל הרצח.

תובע דיון בגילויי "דבר" על העמותה לחינוך יהודי

מאת יקיר צור, סופר "דבר" בירושלים

ראש עליית הנוער וחבר ההנהלה הציונית אורי גורדון דורש לקיים דיון דחוף בהנהלה הציונית על פעולותיה של העמותה לחינוך יהודי, וזאת על רקע גילויים בכתבת תחקיר ב"דבר".

במכתב ששלח ליו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצין אומר גורדון, כי הגילויים בתחקיר, שלא הוכחשו, מעוררים שאלות ותמיהות רבות. "תמוהה העובדה שבו בזמן שאין הממשלה עומדת בהתחייבותה לקרנות החינוך של הסוכנות היהודית היא מכפילה את השתתפותה הכספית ב"קרן חלפמן", אומר גורדון.

מאחר שההסתדרות הציונית העולמית מיוצגת בעמותה זו ומשמשת צינור להעברת הכספים, מבקש גורדון, כי ההנהלה הציונית תדון על העמותה ופעולותיה ובכי לקראת הדיון יופצו בין חברי ההנהלה דו"חות על פעולותיה החינוכיות והכספיות מאז הקמתה, כמו גם רשימת המוסדות הנהנים מסיועה.

"ירדן" – פטריות חדשות על טהרת כחול־לבן

(ע). – פטריות חדשות על טהרת "תכלת לבן", הנקראות "ירדן" יעלו בימים הקרובים על שולחנן של עקרות הבית בארץ וניתן יהא להשיגן ברשתות השיווק הגדולות וכן בחנויות הזקוקה לפירות וירקות.

ד"ר דן לבנון, חבר כפר בלום, מנהל המחקר החקלאי בגליל העליון, מסר, כי פטריות "ירדן" גדלות בשיטה ביוטכנולוגית מיוחדת בבתי גידול עם אוויר מבוקר.

כבר עתה מגדלים בגליל העליון 350 טונה פטריות כאלה בשנה, כאשר מחצית הכמות מיועדת לשוק המקומי ומחציתה לארה"ב ולאירופה. היצוא לחו"ל מתבצע כבר מספר חודשים באמצעות חברת "אגרקסקו".

עד עתה הושקעו 600 אלף דולר בפיתוח בתי גידול לפטריות מיוחדות בחמישה קיבוצים בגליל העליון: יראון, כפר בלום, סאסא, אל רום ומנרה.

המחקר והפיתוח נעשים ב"מרכז מיגל" בגליל העליון. נוסף על כך הושקעו בפרוייקט זה 500 אלף דולר ועובדים בו שמונה חוקרים ומדענים. חלק מן המימון לפרוייקט הוא ממשרד התעשיה והמסחר. הענף החדש זוכה לתמיכה של משרדי החקלאות ומפ"ת והתעניינות מרובה מצד קיבוצים רבים וכן בתנועה המושבית.

בדעת קיבוצים בגליל העליון לפתח בקרוב גם מיכון חקלאי מיוחד לקטיף יעיל של הפטריות וכן למצוא פתרון לאוטומטיזציה של האריזה.

השומרונים מבקשים כסף מירדן

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

רצון אלטיף, מזכיר ועד השומרונים בעיר שכם, העביר איגרת לשר הירדני, מרואן דודין, ובו הוא דורש שממשלת ירדן תעביר מיליון דינאר (שלושה מיליון דולארים) לקהילה השומרונית בעיר.

זה כמה חודשים מנהלים שומרוני שכם מגעים עם השר הירדני בנושא העברת כספי פיתוח. בסוף השבוע יצאו חברים במועצת עיריית שכם לרבת עמון לשיחות עם שרים הממונים על המשרדים לענייני הגדה.

עיתון השומרונים היוצא לאור בחולון מוסר על כך ומוסיף כי מתוך התקציב שהקצו הירדנים לפיתוח בגדה הוצאו עד היום 14 מיליון דולר. יש כוונה להעמיד את התקציב של השנה הבאה על 65 מיליון דולר.

שר הפנים הירדני, טאהר אל מצרי, מסר כי באורח עקרוני זכאים שומרוני שכם לקבל סיוע לצרכי פיתוח. במקביל פנו השומרונים לותיקאן ולמנהל האזרחי כדי שיעבירו לקהילה השומרונית תקציב לפיתוח.

מלון "השרון" ייסגר לשיפוצים

מלון "השרון" בהרצליה, שבו מועסקים 150 עובדים, ייסגר בחודש הבא לביצוע שיפוצים נרחבים. כל העובדים הזמניים יפוטרו. העובדים הוותיקים יקבלו פיצויים מוגדלים וחלק מהעובדים בעלי מקצוע ייצאו לחופשה ללא תשלום ויוכלו לחזור לעבודה עם השלמת השיפוצים כעבור שנה.

מזכיר האיגוד המקצועי במועצת פועלי הרצליה, ישראל חן, מסר כי מתנהל מו"מ עם ההנהלה להבטחת הזכויות הסוציאליות של העובדים. 24 ותיקים, העובדים במלון 25–30 שנה, יישארו בעבודה גם בעת סגירת המלון ויעסקו בתחזוקה ובכל העבודות לפי צרכי המלון.

בנק נשדד בטייבה

מאת חנה מאר,
סופרת "דבר" בשרון

18,000 שקל נשדדו אתמול בערב מסניף בנק הפועלים בכפר טייבה במשולש. בשעה 17.35 נכנסו לבנק שני רעולי פנים וחמושים באקדחים, שדדו את הכסף ונמלטו. במהלך מנוסתם ירו מאקדחיהם מספר יריות באוויר. איש לא נפגע.

למקום הגיעו כוחות גדולים של משטרה בפיקודו של סנ"צ אורי אסטליין, מפקד תחנת כפר־סבא. עדיין לא נעצר איש.

• בן 16 ובן 18 מיפו נעצרו אתמול כחשודים במעשי שוד באיומי סכין תלמידים באיזור יפו ובת ים.

הזמנה
לתערוכת בקר־חלב "און" אגודה להזרעה
מזמינה את ציבור הבוקרים לתצוגת בנות פרים בהמלטתן השניה, אשר תתקיים ביום שלישי 18.11.86 החל משעה 09.30 בבוקר בשטח התערוכה שליד פריית "און"
התערוכה תתקיים גם בגשם

הקונפרנסים הימיים
ישראל – בריטניה – ישראל (CCS)
וישראל – קונטיננט – ישראל (CCL)
וסוכניהם בארץ:
"אמא" "ארדד" "ריננוף" ו"רוזנפלד"
הודעה ללקוחות
בעקבות תקלה במנוע, התעכבה האניה "ורד" (הפלגה מס' 80) ביוון, וצפויה להגיע לישראל ב־18.11.86.
עם צבור לקוחותינו הסליחה

לחברנו ששון אפרתי
המזכיר הארצי של הסתדרות עובדי הארחה וחבר הנהלת הקרן.
משתתפים בצערך הרב על מות
אמך ז"ל
הקרן להשתלמות מקצועית לעובדי המלונאות בישראל

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר
יקותיאל דזקצר
ההלוויה היום, יום ב' ט"ו בחשון תשמ"ז 17.11.86 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין במשכנו.
בית עינת

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
זאב גולדנברג
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל מרחב הדרום

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
הרצל גנתון
ב"ר דב גרטל ז"ל
ההלויה תתקיים היום, יום שני ט"ו חשון תשמ"ז (17.11.86) בשעה 14.00 בבית העלמין בחולון
המתאבלים:
אשתו בתיה גנתון
בנו אביטל ורחל גנתון וב"ב
בתו טליה ואברהם בכמי וב"ב
בתו דורית גנתון
אחיותיו: רבקה פוגל וב"ב
שרה והניה בהני וב"ב
יושבים שבעה בבית המנוח, רח' הארז 22 חולון

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו יקירנו
שמעון רבזון ז"ל
ההלויה תצא היום יום שני, ט"ו בחשון תשמ"ז (17.11.86) בשעה 12.30 בצהריים, מבית ההלויות בסנהדריה להר המנוחות בגבעת שאול.
התבודה תעמוד לרשות המלווים בשעה 12.00 מבית המנוח
רח' ברכיהו 4 בית הכרם, ירושלים.
השבעה בבית המנוח.
המתאבלים:
אשתו מרים רבזון
בנו מיכאל רבזון וב"ב
בנותיו רעיה רביד וב"ב
גילה ליניאל וב"ב

למכירה
ברמת־גן רחוב ביאליק 49
(כניסה ב') קומה ראשונה (מוגבהת)
4 חדרי משרד+טלפון
☎ 03־286141 שלוחה 79

במלאת 10 שנים לפטירת יקירתנו
לאה מן (מינקוב)
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום חמישי י"ח חשון תשמ"ז (20.11.86) בשעה 16.00 בבית העלמין הישן בראשון־לציון.
(נפגשים ליד השער הראשי).
המשפחה

בית מועצת פועלי חיפה
משתתפים בצערו של חברנו
אברהם חן
מזכיר מועצת הפועלים לפועלי קרית טבעון
במות עליו אחיו
מרדכי ז"ל

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	5–2	מעונן
אמסטרדם	11–6	מעונן
בואנוס איירס	26–16	גשום
הלסינקי		לא נמסר
הונג קונג	18–17	גשום
וינה	7–5	בהיר
ז'נבה	9–2	מעונן
טוקיו	15–10	בהיר
טורונטו	8–0	מעונן
יוהנסבורג		לא נמסר
לונדון	12–9	מעונן
ליסבון	16–9	בהיר
מאדריד	12–5	בהיר
מונטריאול	8–2	מעונן
ניו יורק	7–5	מעונן
סאן פאולו	26–13	מעונן
פאריס	18–8	בהיר
פרנקפורט	7–10	מעונן
ציריך	10–5	מעונן
ריו דה ז'נרו	30–14	בהיר
שטוקהולם	2–6	גשום
שיקאגו	6–1	מעונן

swissair

דבר היום

בפרוע פרעות

ארגוני המחבלים, כל אויבי ישראל, מעוניינים שתהיה בארץ תסיסה, שיהיו מהומות, שמהלך החיים התקינים יופרע. זה מה שהם שואפים להשיג כי זו היא מטרת הטרור, למעשה של כל טרור בכל מקום. כאשר גורמים ישראלים מנסים לקחת את החוק לידיהם ולעשות דין לעצמם, הם מסייעים בידי המחבלים, עוזרים להם להשיג מטרותיהם.

הרצח של אליהו עמדי, תלמיד ישיבת „שובו בנים" בעיר העתיקה של ירושלים בשבת אחרי הצהרים, היה מעשה נתעב. חייו של בחור צעיר נקטלו על לא עוול בכפו. אנו בטוחים כי כמו במקרים קודמים, האשמים יבואו על עונשם. הנסיון מעיד כי המשטרה וכוחות הביטחון יעילים מאוד בעניינים אלה. רק הם ובתי המשפט מופקדים על איתור האשמים ועשיית דין בהם. לבושתנו, אלה הם דברים כה ברורים ומובנים מאליהם עד שאין צורך לחזור ולהצביע עליהם.

למרבה הצער, אין הדברים כך. כל אימת שמתקפחים חייו של יהודי בידי ערבי, צצים בשטח פעילי „כך" כמוצאי שלל רב, מלבים את האש ומסיתים לפעולות־נקם. כך היה גם במוצאי שבת לקראת חצות ב„שובו בנים". ההסתה נפלה על קרקע פוריה. מסע הלוויה הפך לכמעט־פוגרום. נופצו שמשות של מכוניות, חנות העלתה באש והיה נסיון הצתה נוסף: כלי רכב נרגמו, ובמקרה אחד גם נפצע בראשו נהג משאית שנרגמה. נופצו שמשות של בתי מגורים, ניסו לחבל בתחנת דלק — ובמקום להקל על המשטרה, הכבידו עליה ונכנסו לעימות אתה.

עם כל הרצון להבין אנשים שרוחם נסערת מכאב ומזעם, יש לקבוע בצורה חד־משמעית כי תופעות כאלה לא ייסבלו בישראל. לא יהיו פרעות מצד אנשים המתיימרים לבוא במקום זרועות הביטחון, והנוטלים לעצמם סמכות לאלוהם, הם פוגעים באנשים חפים מפשע, כמו שעושים המחבלים, ופוגעים באינטרס הלאומי של ישראל, כמו שעושים המחבלים. הסדר הציבורי בארץ לא יוכתב על־ידי „כך", ולא על־ידי מי ששומע בעצתם. אין לפוטרם מעונש.

חלפים וטרור

מאת מאיר בראלי

לא נעים להודות, אבל מבחינת האינטרס הישראלי טוב שהמלחמה שם תימשך. הדבר מצמצם את הסכנה לפרוץ מלחמה שאנחנו נהיה המותקפים בה

לא כל־כך מובנת הסערה שקמה בארצות־הברית סביב אספקת חלפים לאיראן תמורת שחרורם של בני הערובה האמריקאיים. אמנם ארה"ב קבעה לעצמה מדיניות נייטראלית במלחמה האירנית־עיראקית ועמדה זו מעוגנת הן באינטרס האמריקאי והן בעמדה עקרונית. אולם יש לזכור שנייטראליות זו אינה לגבי מלחמה בין שני ידידים של וואשינגטון — כלל וכלל לא. לכן פגיעה בעיראק, תוך כדי פגיעה בנייטראליות, אינה מעשה חמור כל־כך מבחינתה של ארה"ב, הרבה פחות חמור מאשר מה שעשתה ישראל לעצמה כאשר שחררה מספר גדול כל־כך של מחבלים שפוטים תמורת שבויים אחדים, ומה עוד שהסכימה שחלק מהמשוחררים יהיו בתחומה, בלי שחזרו בהם מכוונותיהם לפעילות [illegible]

נכון, שקשה קשה לישראלים להביע דעה אובייקטיבית על יחסה של ארה"ב למלחמת המפרץ הפרסי, מפני שהאינטרס של ירושלים במלחמה זו שונה במקצת מזה של וואשינגטון. גם איראן של חומייני וגם עיראק של סאדאם חוסיין הן שתי מדינות אויבות לישראל, בקיצוניות העולה אפילו על איבתן לארה"ב. על מצב כזה אומרים „זה דבר וזה כולירה". תמיד נראה היה לי שיש אי־הבנה מדינית בשימוש בביטוי זה, מפני שיש הרבה יותר סיכוי לרפא חולה כולירה מאשר חולה דבר, וזה בדיוק המצב, מבחינתה של ישראל. באיראן יש לנו עסק עם משטר שונא, אבל משטר בא ומשטר הולך. חומייני הוא אדם זקן מאוד ויש סיכוי שימות במהרה. אמנם אין בטחון שאחרי מותו יהיה משטר טוב יותר לישראל (וטוב יותר לעולם הנאור כולו), אבל יש סיכוי כזה. הבעיה שלנו בעיראק היא חלק מן הבעיה שלנו עם העולם הערבי, בעיה שפתרונה רחוק, כנראה. התנאים המינימאליים שהעולם הערבי מוכן לקבל הם כאלה, שמדינת ישראל אינה יכולה להסכים להם אם היא רוצה להמשיך ולהתקיים אחרי השלום הצורי, הפורמלי. עיראק היא כידוע אחת הקיצוניות שבמדינות הערביות ויש לה מסורת קיצונית, שאינה תלויה בשליט זה או אחר דווקא. לכן, מבחינתנו, איראן היא רק „כולירה" ואילו ה„דבר" הוא עיראק.

לא נעים להודות בכך, אולם מבחינת האינטרס הישראלי טוב שהמלחמה שם תימשך ותימשך. הדבר מצמצם בהרבה את הסכנה שתפרוץ מלחמה שאנו נהיה המותקפים בה. האמריקאים, לעומתנו, מעוניינים מאוד בהפסקת מלחמה זו, בגלל קירבתה היתירה למוקד חיוני מאוד — לאוצרות הנפט הגדולים של המפרץ הפרסי.

אגב, שום גורם בעולם אינו מזכיר עובדה ידועה: עיראק היא התוקפן במלחמה זו. היא שתקפה את איראן, בתקווה שתתגבר עליה בנקל, מפני שהמהפכה האיסלמית פגעה קשה — כך קיוו בבגדאד — בצבא של איראן וביחוד בחיל־האוויר שלה ומפני שמקור הנשק והחלפים של האירנים, ארה"ב, נסגר בפניהם. משום מה אין שואלים בעולם מי התוקפן.

מסע לאוקיאנה/חגי אשד

דברים שרואים מכאן לא רואים משם

בנו של מלך טונגה שהוא גם שר החוץ ושר ההגנה יבוא לישראל בינואר. אסור שיהיה זה ביקור טקסי בתוכנו ושולי במהותו. אם הערבים כל כך משתדלים להשיג השפעה באיים בלב האוקינוס כדאי שיהיה איכפת גם לנו

פתאום אתה נוחת בעולם אחר. הכל שונה ממה שהיה באוסטרליה ובניו־זילנד. פתאום אתה נוחת לתוך הצמחיה העשירה המרהיבה, בכל הגוונים המוכרים, ירוק ואדום וצהוב וסגול וחום, בכל הגדלים ובכל הצורות, ולא תמיד אפשר להבחין בין אלה להללו, ולא תמיד אפשר לדעת למי שייכים הפרחים והעלים הרחבים, שבצבעיהם המבהיקים הם כאילו זורחים בשמש.

פתאום אתה נוחת, יחד עם נשיא המדינה חיים הרצוג ופמלייתו, לתוך תערובת אחרת לגמרי, לא רק של צבעים וצורות, אלא גם של אנשים ומנהגים וטקסים. ישן וחדש, עבר הווה ועתיד. הכל יחד. תיחכום של אנשי העולם הגדול, שלמדו במוסדות ההשכלה האזרחיים והצבאיים הגבוהים באנגליה, יחד עם תמימות נינוחה של ילידי האיים הללו. ואולי תמימות רק למראית עין. מי יודע. לאחר זמן מה אתה שואל את עצמך אם הם תמימים, או אתה תמים לגבי תמימותם, שכבר אינה מה שהיתה.

בסוף הסיור הזוטר בפיג'י ובטונגה, בלב האוקינוס הרחוק מכל היבשות, אתה מגיע למסקנה שהרושם הראשון הוא הנכון. לא בעניין התמימות דווקא. את פני נשיא המדינה, הבא לביקור ממלכתי, מקים בשדה התעופה מיסדר צבאי בריטי, מדוקדק עד לפרט האחרון. הלבוש שלהם מבטא את דמותם האמיתית. החלק העליון, חולצה צבאית בריטית לגמרי. החלק התחתון — חצאית בעלת קצוות מחודדים (משוננת, בעברית). וזו זה. תערובת של מימשל בריטי קולוניאלי, שהטביע כאן את חותמו העמוק, ושל דפוסי התנהגות שבטיים־קהילתיים־משפחתיים.

ככה זה לכל אורך הביקור. מההתחלה, לא רק בשדה־התעופה. אחר־כך עורכים לכבוד הנשיא טקס קבלת־פנים שבטי מסורתי: מגישים משקה „היקונה" (משורש של אחד הצמחים, שמכתשים אותו עד דק ומשרים אותו במים וסוחטים ומערבבים יחד), מעניקים את ה„טאבוא" (שן של לווייתן, עטופה בעלי דקל), מוחאים מחיאות־כפיים קצובות לכבוד האורח רם־המעלה ונושאים נאומי ברכה על הסגולות החיוביות שלו ושל עם התנ"ך שקם לתחיה. זה במקרהו של נשיא ישראל חיים הרצוג. לאורחים רמי־מעלה אחרים שמורים נאומי ברכה אחרים, כמובן.

לאחר הטקס השבטי הזה מקיימים מסדר צבאי בריטי, בנוסח ה„טאטו", מבוצע להפליא. הפיג'יאנים הם גברים חסונים, שריריים וגבוהי־קומה. בהליכותיהם יש מין הדרת־כבוד הכובשת את המסתכל. הכל מתנהל בדיוק לפי התוכנית ולפי כללי הטקס המקובלים.

זה מה שיש כאן. עד אמצע המאה הקודמת הם היו עדיין אוכלי־אדם, פשוטו כמשמעו, וניהלו מלחמות שבטים שאין להן סוף. אחר־כך קיבלו על עצמם את הנצרות, בחסדם של המיסיונרים הבריטיים, ואת שלטון החוק והסדר הבריטיים, והמלכה ויקטוריה קיבלה על עצמה, לפי בקשת ראשי השבטים בפיג'י, את השליטה באיי.

כל זה לפי הידוע והמסופר על „משא האדם הלבן", שכאן הוא היה מציאות ולא רק מיתוס. כל זה לפי הדחף הרומאנטי־סקרני־חקרני, וגם נצלני, של מגלי יבשות ואיים ובוני אימפריה גדולה מים ועד ים. כמו בעלילותיו של קפטן קוק האגדי, שרוב האיים בדרום הפאסיפיק חייבים לו את חוב הציוויליזציה המערבית, האדמיניסטרציה הדמוקראטיה־על־תנאי, שמהם הם נהנים עד היום, בשילוב עם מסורתם השבטית הקדומה.

בתאבון

זו לא מליצה. זו אמת, ואולי נכון יותר — חלום. הוא שייך לביקור הנשיאותי באי המלכותי טונגה, אצל מלך טונגה, שהיה אולי הגדול והשמן ביותר בעולם, אך בינתיים הוא עשה דיאטה ועדיין הוא שמן מאוד וגדול מאוד למראה.

אבל לא זה הסיפור. נשיא המדינה וכל הפמליה של עוזריו המדיניים וחלק מהעיתונאים, הוזמנו לכירה מלכותית. היא נערכה במין אוהל מאולתר, כשהאורחים יושבים על מחצלאות, על הרצפה, ליד שולחנות מאולתרים, שעליהם מגשים עמוסים בכל טוב — ערימות־ערימות. ממש קשה לתאר.

כל סוגי הבשרים והדגים והפירות שהאי הטרופי הזה התברך בהם. וסלטים של ירקות ופירות מתובלים בסוגי בשר, והכל בפנכות עשויות מקליפות קוקוס ואננס שרוקנו מתוכנם, ובתוך שקיקים של עלי דקל ובננה. מי יכול היה אפילו „לגרד" את הערמות הללו. וזה הרעיון.

כל שולחן, שנישא על־ידי שמונה אנשים מחמת כובדו, נתרם על־ידי אחד הכפרים. רוב המזון שעל השולחן נשאר לאחר טעימות האורחים, שגרמו לסתימת קיבה מוחלטת אצלנו. כל זה מוחזר אל הכפר התורם למאכל הכפריים עצמם. מין צדק סוציאלי במשטר המלוכני־פיאודלי הזה.

היו ארבעה שולחנות לאורחים ואחד למלך ולנשיא ובני משפחותיהם — שולחן הכבוד. על כל שולחן סוגי מאכל אחרים. כך, למשל זכה השולחן שלידנו בגדי צלוי — כל כולו על השולחן, ובקערות ענק של פירות לכל סוגיהם. ואגב, אי אפשר לברך שם ברכת „המוציא" כי לא היה כלל לחם, אלא „פרי הלחם" הגדל כאן על העצים וטעמו כלחם, וכן שורשים מקולפים שלא הצלחנו לברר את שמם וטיבם.

וכל כבודת המזון הזו עטופה בכילות נגד זבובים ולידנו, מאחורינו, ומאחורי כל אחד מהאורחים הישובים על המחצלת, ישובה על הקרקע עלמה טונגאית, ואחר כך הוברר לנו שכולן נסיכות, או שייכות למשפחות האצולה, והן מנפנפות במניפות של שלושה קנים של צמח כלשהו, כדי לגרש את הזבובים, שלא היו רבים כלל, וגם מגישות לנו פנכות של מי ורדים לרחוץ את ידינו מהאוכל שנאכל באצבעותינו. ולניגוב ידים מגישות לנו מפית, העשויה ספק בד, ספק נייר, המיוצר כאן בכפרים כאריג הלאומי הצבוע בדוגמאות שונות, זה הבד העשוי משורשי עצים, שנקרא „בר טאבה", וכל זה על הדשא שליד הארמון הכפרי על שפת הים בצל עצים, כשתזמורת המשטרה מנעימה בנגינות וגם מלווה את עצמה כמקהלה קולית בעלת הרמוניה מופלאה של קולות, כאיש אחד.

הוא שאמרנו — כירה מלכותית שהיא ספק חלום, ספק מציאות, באי שהוא עבורנו קצה העולם. עצרנו את העולם וירדנו בטונגה ליום אחד. כמו שכתוב בעלון הפרסומת של משרד התיירות כאן. לא תמיד הם מגזימים העלונים הללו.

עד מהרה מתברר לך שיש כאן כמעט כל מה שיש במקומות אחרים. יש מתחים עדתיים וריב על השלטון ועל הקרקע, בתוך רצון לקיום חברה פלורליסטית, רבת־גזעים, כפי שהכל מקווים ומבטיחים. יש השפעות לוביות ואש"פיות וחדירה סובייטית לאיים קרובים ורחוקים. וכל זה בתוך מאבקי כוחות מדיניים ודיפלומטיים, בתוך קבוצת מדינות האיים של דרום הפאסיפיק, המאוגדות ב„פורום הפאסיפי", שגם אוסטרליה וניו־זילנד שייכות אליו. האמריקאים מנסים עכשיו להחזיר לעצמם מה שהיה נדמה כשייך להם ממילא או כלא שווה מאמץ — השפעה פוליטית ואיסטרטגית נגד הסובייטים והסכם המבטיח באו"ם ובמוסדותיו את זכות דיג הטונה לאוניות דיג אמריקאיות. הם מבקשים להשיג זאת תמורת תשלום קבע למדינות האיים הללו והבטחה להגדלת התשלום, אם יעלו מחירי הטונה, אבל בעיקר הם מבקשים להגיע לכך שאניות־דיג סובייטיות, העוסקות בדיג ובסיורים בלתי־מוסברים, לא יעגנו באיים הללו ולא ישוטו במימיהם.

פתאום מתברר לך שפיג'י איננה אי נידח בקצווי האוקינוס. כך היא נראית אולי מישראל ומכל מקום על־פני כדור הארץ, אבל לא מכאן. דברים שרואים מכאן לא רואים משם. כאן אתה למד שפיג'י היא מרכז האיזור הזה, הנרחב והחשוב. היא חשובה לישראל וגם ישראל חשובה לה, דווקא בגלל הלחץ הערבי על ממשלת פיג'י להחרים את ישראל ולנדות אותה כגזענית וכבלתי־ראויה לבוא בקהל העמים. כאן מתברר לך שוב ושוב, כמו בכל אתר, שהערבים כופים עלינו להגיע עד קצווי ארץ כדי להילחם בהם ובחרם ובנידוי ובמצור שהם מטילים עלינו. אגב, קשיי הטיסה של נשיא מדינת ישראל לכאן ובחזרה הם עדות לכך, שיש חרם ויש מצור ערבי ומוסלמי על ישראל ברחבי תבל — ביבשה, בים ובאוויר. אי־אפשר להתעלם ממנו, אי־אפשר שלא לנסות ולהתמודד עם השפעותיו, לנסות ולהסיג אותו לאחור. גם כאן, בדרום הפאסיפיק.

שוב מתברר, כמו שהתברר באפריקה ובדרום אמריקה, שכוחה של ישראל הוא ביכולת הקונסטרוקטיבית הטמונה בה. האיים כאן אינם זקוקים כל־כך לכספי הערבי ולא לנפט הערבי. הם זקוקים למה שישראל עדיין יכולה להציע יותר ממדינות אחרות — כוח אדם מקצועי ומיומן, המוכן לבוא ולסייע בפעולות פיתוח שונות, מטעמים שונים — מתוך דחף חלוצי, שעדיין קיים אפילו בתת־ההכרה של הישראלי המצוי, ובעיקר מתוך הרצון „לעשות כסף". האמריקאים וההולנדים והגרמנים והניו־זילנדים משתכרים בארצם מעבודתם יותר משיקבלו כאן. עובדה, מהמדינות המפותחות לא באים לכאן וזה מאפשר לישראל להיעזר בתקציבי הפיתוח שהן אינן מסוגלות לעשות בהם שימוש בעצמן.

בפיג'י ביקשו מהנשיא הרצוג הדרכה לראשי כפרים בפיתוח חקלאי. אלה מהם שמשרתים ביחידה של צבא פיג'י, ב„יוניפיל", יבואו להשתלמות בקיבוצים ובמושבים בתום שירותם (בגדודים המשרתים ב„יוניפיל" נעשית התחלופה אחת לחצי שנה). באי טונגה הסמוך ביקשו מישראל סיוע בהדברת מזיקים ובפיתוח שיטות השקיה למלחמה בבצורת.

הם ביקשו גם מה שמבקשים איים אחרים — סיוע ישראלי עקיף בפיקוח על האמריקאים. זו כמעט בדיחה, אבל לא לגמרי. לפי הסכם הדיג עם כל מדינות דרום הפאסיפיק, מותר לאניות דיג אמריקאיות לדוג בשטחי דג הטונה, העשירים ביותר בעולם, הנמצאים בשליטתן של מדינות־האיים הללו. ממשלותיהן רוצות לפקוח עין גם על האמריקאים וגם על הסובייטים. הושמעה הדעה שמטוסי „ערבה" ישראליים יתאימו לצורך זה וגם לקיום תחבורה אווירית בין מאות האיים הזעירים השייכים לכל אחת ממדינות־האיים הזעירות הללו.

בנו של מלך טונגה, שהוא גם שר החוץ ושר ההגנה של הממלכה הזאת, יבוא לביקור בארץ בחודש ינואר (לא יהיה זה ביקורו הראשון בארץ). כדאי לא לזלזל בביקור הזה וכדומיו. אם נזלזל במדינות־האיים הללו עוד נמצא את האוקינוס הזה סגור לגמרי לתנועת אניות, מטוסים ואורחים ישראלים (בחלק מהאיים הללו כבר אין דריסת־רגל לישראלים).

עובדה היא שהערבים עושים מאמץ גדול בכיוון זה, ואם זה כל־כך איכפת להם, כדאי שזה יהיה איכפת גם לנו. גם למניין הקולות באו"ם, ובעיקר מארצות העולם השלישי, יש חשיבות. עובדה שאנו משקיעים מאמץ גדול בקרב מדינות אפריקה בכיוון זה. ואגב, לא תזיק לנו גם קצת רומאנטיקה ציונית־קונסטרוקטיבית מחודשת, לא יזיק לנו להראות לעצמנו ולעולם מה אנחנו מסוגלים לעשות בפיתוח ארצות ועמים, שישן וחדש, עבר הווה ועתיד, משמשים אצלם בעירבוביה מרתקת.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

סדר בבלגן

מבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל מגדיר עצמו כמי שיושב על זנבה של חברת העובדים

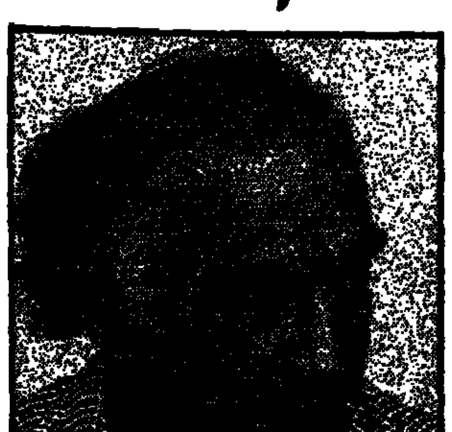

נפתלי בלומנטל. מוכיח בשער

אין עובדים רעים. יש מנהלים רעים. אלמלא הפכה קביעה זו לקלישה, אפשר היה לסכם באמצעותה את הגורמים לזעזועים הפוקדים כיום את משק העובדים, שהוא כרבע מהמשק הישראלי כולו.

בצמרת ההסתדרות מודים כיום כי בעת שמושקעים מאמצים ליישם תורות מתקדמות של שיתוף העובדים בהנהלות המפעלים וברווחיהם, נעשה מעט מדי לגיוס מנהלים מוכשרים ולהעלאת רמתם של דרגי הניהול הקיימים.

ההטפה לבדק־בית — לאחר המשבר ב„סולל בונה", הקשיים הפיננסיים בקרנות הפנסיה וההפסדים של קונצרן „כור" — הפכה באחרונה למצרך מבוקש בקרב חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות ואנשי הוועדה המנהלת של חברת העובדים. למוכיחים בשער הצטרף עתה מבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל, שנכנס לתפקידו הנוכחי בראשית יולי השנה.

בלומנטל, בן 62, נחת בלשכת מבקר ההסתדרות לאחר 20 שנה שבהן מילא תפקידים שונים ב„כור", הגדול שבין הקונצרנים במשק. את כהונתו שם סיים כיושב ראש מועצת המנהלים, לאחר שנים רבות שבהן שימש מנכ"ל.

„סולל בונה", שנקלעה לפני יותר משנה לאחד המשברים החמורים הזכורים בענף הבנייה, היא, לדברי בלומנטל, הדוגמה הבולטת לכשלון ניהולי. הוא אינו משתכנע מטענת מנהלי הקונצרן שהגורמים למפולת טמונים במציאות הכלכלית שהשתררה בשנים האחרונות, אלא תולה את הקולר בהחלטות שגויות כמו גם בצעדים שננקטו באיחור או לא ננקטו כלל.

מנכ"ל ההסתדרות הטיל על בלומנטל לעקוב אחר התקדמות הביצוע של תוכנית ההבראה ב„סולל בונה" ובקופת־חולים ולדווח עליה בפרקי זמן קצובים. המבקר החדש גורס שכל נושא הבקרה הפנימית בחברות המשתייכות למשק ההסתדרותי הוזנח. מעולם לא נקבע מפורשות למי כפוף מבקר הפנים, מה הן משימותיו, למי עליו לדווח, מה מידת עצמאותו כלפי ההנהלה, מי רשאי לפטרו.

בלומנטל מגדיר את עצמו כמי שיושב על זנבה של חברת העובדים. הוא נדהם, לדבריו, כשהוברר לו שמטה חברת העובדים, בקומה החמישית של בית הוועד הפועל, שומר אמנם על קשר עם דרג המנכ"לים, אך ערוצי התקשורת בין המטה לבין חברי מועצות המנהלים של הקונצרנים והמפעלים הבודדים רופפים למדי. אם אין צורך במועצת מנהלים, מה הטעם להמשיך ולקיימה? — הוא שואל. זה גוף חשוב שאסור להניח לו להתנוון.

מערכת הדיווח התקופתי מהדרג המפעלי הקונצרני אל מזכיר חברת העובדים לקויה, מטעים מבקר ההסתדרות. „לצורת הדיווח הקיימת אין נוהלים מחייבים. היא אינה מאפשרת ניתוח של תוצאות עסקיות בקונצרנים ובמפעלים הבודדים, הוא טוען. כתוצאה מכך, אומר המבקר, לא מופעלים החיישנים שמתפקידם להתריע באורח אובייקטיבי על עלייה או שפל בפעילות. המטה של חברת העובדים יודע מה מוטל עליו לעשות, אך אינו שולט דיין במתרחש.

אם לא תפרוץ פרשה חריגה מהסוג של „אליאנס", תאשר הוועדה המנהלת של חברת העובדים בישיבתה הקרובה הצעת תקנון ונהלים לעבודתם של מבקרים פנימיים שגיבש בלומנטל. ההצעה קובעת, בין היתר, שבכל מערכת משקית או אירגונית ימונה מבקר פנימי על ידי מועצת המנהלים. המבקר, נאמר בהצעה, לא ימלא שום תפקיד אחר במערכת, והוא ייהנה מאי־תלות מרבית. פיטוריו ייעשו בתיאום עם מבקר ההסתדרות.

נסיונו הראשון של המבקר החדש להכניס מעט סדר במערכת המשקית נכשל למעשה. לפני חודשיים פירסם דו"ח ביקורת על קרן הפנסיה של העובדים החקלאיים. מצבה של הקרן אינו בגדר סוד: הכנסותיה השוטפות מדמי ביטוח אינן מכסות את הוצאותיה לתשלומי פנסיה. מדי שנה, מציין הדו"ח, היא אוכלת מההון הצבור שלה.

במסקנותיו המליץ בלומנטל, בין היתר, למנות לקרן העובדים החקלאיים הנהלה בעלת כישורים וידע, שתוכל להתמודד עם בעיותיה המיוחדות של הקרן, ביעילות ובחיסכון. לאלה שלא הבינו את הרמז השקוף הבהיר המבקר בשיחות פרטיות: יש להחליף את הנהלת הקרן. אלא שיו"ר האגף לבטחון סוציאלי דב פלג, המופקד „מיניסטריאלית" על קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, כבר הצהיר בתשובה לפניה אליו, שאין בדעתו להעביר מתפקידם את המנכ"ל של קרן החקלאים או את חברי הנהלתה. במקום זאת הסתפק בתיגבור ההנהלה בשני אנשי מקצוע.

אם התייחסות שזכתה לה מסקנת המבקר בעניין ההנהלה של קרן הפנסיה החקלאית מאפיינת את מערכת לימוד הלקחים במשק ההסתדרותי, כי אז נכונו לה הרבה מרורים בטרם תעלה על דרך המלך.

ה„עז" והגימלאות

רעיון הטלת המס על קצבאות הזקנה, אומרים עתה בהסתדרות, לא היה אלא „עז" שהוכנסה לחלל המשק. יותר משהתכוון שר העבודה והרווחה להטיל מס על הקצבאות, הוא חפץ, בהתרוצצות האופיינית שלו, למתוח את חבל היחסים שבין הממשלה להסתדרות.

ה„עז" שהעסיקה בכל זאת את צמרת ההסתדרות, הסיחה את הדעת מבעיה בוערת: שחיקת ערכן של הגימלאות. מנתונים שהגיעו לידי הסתדרות עובדי המדינה מתברר שבשלוש השנים האחרונות נשחקה ב־27 אחוז קצבת הגימלאים שפרשו משירות המדינה לעומת העלייה במדד המחירים.

הנתונים כלולים במסמך שהוכן במשרד האוצר, אך נגנז. המסמך מציע לערכן מדי שנה את הגימלאות, על ידי בדיקת היחס בין עליית השכר הממוצע של עובדי המדינה בדירוג שבו פרש העובר לגימלה, לבין העלייה במדד המחירים באותה תקופה.

עתה פנויה הדרך להסתדרות עובדי המדינה לפעול נגד המשך הכירסום בגימלאות. מי שעלולה להפריע למאבק זו רק „עז" תורנית חדשה.

משחקים מסוכנים

מאת שלמה קרמר

יותר מ־80 אחוז מההוצאה במערכת החינוך מיועדים לשכר. מבנה זה מביא לכך, שהחלטות מזדמנות וחוזרות על קיצוצים אינן מעשיות

המנהל־הכללי החדש של משרד החינוך מצא מהר את דרכו ב„סמטאות" הניהול הממשלתי וכ„שועל" ותיק במערכת הציבורית עלה על ה„אוטוסטראדה" של ההתנגדויות לכל נסיון קיצוץ הבראה של מערכת החינוך.

זוהי חכמה קטנה מאוד להתעלל בציבור ההורים והילדים תוך כדי מלחמות על כוח, עוצמה, משאבים ויוקרה. תהיה זו חכמה גדולה להשתמש בקיצוץ, המתחייב מהחלטת הממשלה, כמנוף עיקרי לארגון חדש ויעיל יותר של המערכות בתחום החינוך. נכון אמנם ששושני אינו זר במשרד החינוך אף־על־פי־כן קשה לעכל שמנכ"ל חדש משתמש בשלב כה מוקדם של כהונתו במהלכים בוטים כל־כך במאבק על מקומה של מערכת החינוך בעוגה הלאומית (ואולי גם על מעמדו שלו כמנכ"ל).

שושני מוצא מולו משרד אוצר עייף ומותש מההתמודדויות אין־ספור על קיצוצים בתקציבי המשרדים השונים ומהמאבק האחרון עם האחיות: האוצר שאינו יכול להצביע על הישגים ממשיים ומלבד הצלחות קטנטנות בשולי ההוצאה הממשלתית.

יותר מ־80 אחוז מההוצאה במערכת החינוך מיועדת לשכר עבודה. מבנה זה של ההוצאה מביא לכך שהחלטות מזדמנות וחוזרות על קיצוצים, אינן מעשיות ואינן מובילות אל היעדים הנקבעים להפחתה כלשהי של ההוצאה לחינוך.

„חילופי המהלומות" בין משרדי האוצר והחינוך בנושאי הקיצוץ, אינן אלא משחק מסוכן בקיצוצים, שתכליתו היחידה מצד האוצר היא לתת תוקף לצורך להפחית את ההוצאה ומצד משרד החינוך — להבהיר את מקומו של החינוך בהקצאה הלאומית של המשאבים. תיאור זה נכון כמעט לכל מערכת ההוצאה הממשלתית. גם למערכת הבריאות ולמערכות שירותי הרווחה יש מבנה הוצאה דומה. ועל כן, המשך המשחק ב„קיצוצים מתמטיים" מיותר. אין טעם רב בקיצוץ סעיפי קניות, כאשר מספרי יחידות השירותים, המשרדים, האגפים והעובדים נותרים ללא שינוי. כי ממה נפשך: עובד משרד ללא „צורכי משרד" יהיה מובטל בשכר. המסר בימים אלה ברור — יש לבצע הפחתה בתקציב ההוצאה הממשלתי. ההחלטות המתבקשות אינן קשורות עוד בכמות הכסף העומדת לרשות המערכות, אלא בכמות התשומות וליתר דיוק כמות העובדים. מתבקשות החלטות מיידיות לגבי תכנון ארוך־טווח של „קיצוצים פיזיים" במשרדים הממשלתיים ואלו הן הכרעות לאומיות, שרק ממשלת אחדות יכולה לקבל ולבצע.

ההכרעות במערכת החינוך צריכות לתת מענה לנושאים כמו: שילוב מערכות החינוך הממלכתי והממלכתי־דתי, איחוד מערכות החינוך לילדים ולנוער מקבוצות השוליים, איחוד מערך הפנימיות, מערכי ההכשרה המקצועית, ומערכי החינוך המשלים המיוחד לאוכלוסיות השוליים ואיחוד מערכות הגנים ומעונות היום. התחמקות מהכרעות בתחומים אלה, תותיר פתח להמשך קרבות ההתשה בין המשרדים הממשלתיים ומשרד האוצר, ותקהה את הצורך האמיתי בהפחתת ההוצאות. שילובן של מערכות דומות ואיחוד ארגוני של תחומי פעולה ישיגו גם שיפור ניכר בשירות שניתן לאזרחים וימנעו בזבוזנות רבה ותחושות של רפיון במערכות.

ההתקפה על האיגודים

מאת שלמה שפיר

אם תימשך מדיניות עויינת זו — מזהיר מזכ"ל האינטרנציונל ג'ון ונדרווקן — נשקפת סכנת רדיקליזציה של העובדים במדינות התעשייתיות והדבר עלול להשפיע לרעה גם על מצב האיגודים בארצות המתפתחות

מי שמסייר בימים אלה במערב־אירופה מודע להתקפה של הממשלות השמרניות ושל המעסיקים על האיגודים המקצועיים: אלה נדחקו להתגוננות ובמקומות רבים הם אף מאבדים אחוז לא־מבוטל מחבריהם. בבריטניה הפסידו האיגודים בחמש השנים האחרונות כ־2.5־3 מיליון חברים, ואם אמנם תזכה מארגרט תאצ'ר לנצחון שלישי ברציפות בבחירות לבית־הנבחרים, שיתקיימו כנראה בשנה הבאה, אין ספק שתבקש להמשיך בחקיקה שתצמצם את כוח האיגודים. את ממשלת המרכז־ימין בראשותו של רוד לוברס בהולנד אין להשוות עם הממשלה השמרנית בלונדון, אך בגלל האבטלה הרחבה המתמשכת בהולנד איבדו האיגודים אחוז מסויים של חבריהם. בבלגיה מאורגנים עדיין באיגודים יותר משבעים אחוז מכלל העובדים, בזכות הסדרים מיוחדים של תשלום דמי אבטלה וביטוח ריפוי באמצעות האיגודים — הסדר שגובש לראשונה בין העובדים למעסיקים בימי מלחמת העולם השניה וקיבל תוקף רשמי אחרי 1945. במערב־גרמניה היו עד כה המספרים יציבים, אך עם מכירת „נויאה היימאט" הלוך וחזור ועוד יותר עם העיסקה החדשה, המעבירה את „הבנק למשק שיתופי", פאר הכלכלה השיתופית המערב־גרמנית, לידי חברת־ביטוח פרטית, הונחתה מהלומה קשה ביותר על התנועה המקצועית והמפלגה הסוציאל־דמוקראטית כולו ברפובליקה הפדראלית. יש מקום לחשש, שהדבר יפגע כלשהו גם במגעי שיתוף־הפעולה ויחסי־הגומלין ההדוקים בין האיגודים המקצועיים הגרמניים להסתדרות, שהם נדבך ראשון במעלה ביחסי גרמניה־ישראל.

משולחנו של ג'ון ונדרווקן, מזכ"ל הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים החופשיים („האינטרנציונל המקצועי") בבריסל, אין המצב נראה ורוד יותר. רונלד רייגן, מארגרט תאצ'ר, הלמוט קוהל — שלושתם נתונים במערכה נגד האיגודים ואחרים מחרים־מחזיקים אחריהם. בשלושים שנות הצמיחה שלאחר מלחמת העולם השניה, מעיד ונדרווקן, שררה הסכמה בהרבה נושאים בתחומים הכלכלי והסוציאלי בין האיגודים למעסיקים. הסכמה זו היתה פרי הצמיחה ועודדה התפשטות כלכלית נוספת. אולם מאז השפל באמצע שנות השבעים התהפכו היוצרות, החריף העימות ונעשים נסיונות לבטל את הישגי האיגודים ולצמצם את השפעתם: הממשלות השמרניות מבקשות להטיל עליהם את האחריות לקפאון. באחת אם בעבר נחשבו האיגודים לחלק מהפתרון, הם מוצגים כיום כחלק מעצם הבעיה.

ונדרווקן סבור, כי ממשלות רבות במערב מתעלמות מהסכנות לטווח ארוך של המצב הנוכחי: בהעדר דיאלוג עם האיגודים המקצועיים, שהם מרכיב רב־חשיבות במשטר הדמוקראטי החופשי, עלול להתהוות קיטוב ויעמיקו הפערים. מתן תשובה על אתגר חמור זה יהיה איפוא המשימה העיקרית בקונגרס הבא של האינטרנציונל, שיתכנס במארס 1988 במלבורן שבאוסטרליה. הקונגרס יתקיים במסגרת חגיגות מאתיים שנה לאוסטרליה.

כרגע עדיין מחזיק שם בשלטון בוב האוק, מנהיג הלייבור. אך בשנה האחרונה נקלעה ממשלתו, שהחלה את פעילותה בשיתוף־פעולה עם האיגודים ועם המעסיקים, לקשיים רציניים. בחוגי האינטרנציונל בבריסל חוששים גם שלמתקפה על האיגודים בארצות המפותחות יהיו השפעות שליליות על מעמדם בארצות המתפתחות. בעבר יכלו מנהיגי האיגודים הארציים והאינטרנציונל להצביע בפני ראשי השלטון במדינות המתפתחות על הדוגמא החיובית באירופה, גם אם לא התיימרו והשלו עצמם שאפשר יהיה ליישם דוגמא זו במהירות בכל ארצות העולם השלישי. כיום מבקשת שורה של ממשלות במתנה זה דווקא להחמיר בחקיקה נגד האיגודים שממילא לא הגיעו לדרגת ההתפתחות האירופית. ונדרווקן מצביע בהקשר זה במיוחד על מדינות דרום־מזרח אסיה, שחלקן מתברכות בגידול כלכלי ניכר.

האינטרנציונל בבריסל, שבהנהגתו מיוצגת ההסתדרות בכבוד, היה מאז ומתמיד אחד הארגונים הבין־לאומיים המעטים הנוחים למדי לישראל, ויש לקוות כי מצב זה יתמיד בינתיים. הנושאים העיקריים המעסיקים את הארגון בזירה הבין־לאומית הם שלום, בטחון ופירוק־הנשק, דרום־אפריקה ואמריקה הלטינית.

(סוף בעמוד 8)

هكذا من الاحتلال

מכתבים למערכת דבר

סו"ב: עמדת העובדים

בתגובה על מאמרו של סדי פרויס „שכר לפי אי־יכולת המפעל" („דבר", 6.11.86) ברצוננו להביא לפני הקוראים את עמדותינו בנושא הכאוב:

על פי החלטת מליאת ארגון־הגג, התקיימה ביום ד', 5.11.86, שביתת־מחאה בת יום אחד מלווה באסיפות הסברה כלליות, בחמישה מרכזים ברחבי הארץ. באותן האסיפות העלינו את מצוקתם האמיתית של העובדים, תוך הדגשת הצורך בשינוי מיידי בעמדת ההנהלה והצורך בגילויי הבנה לצרכי העובדים. כל זאת – מבלי להתעלם, ולו לרגע, ממצבה החמור של החברה. נהפוך הוא, במציאות הקשה אליה דוורדה החברה (שלא בניהול העובדים!) אנו רואים כתנאי הכרחי להבראה החדרת מוטיבציה ואמונה ביכולתה של החברה להתאושש ולהווז לעמוד על רגליה שלה.

כל זאת לא ניתן להשיג כאשר בשטח האנרכיה חוגגת והדמורליזציה אוכלת כל חלקה טובה. את הסיבות לכך אין צורך לנחש, ודי לעמוד בקרבת העובדים ביום התשלום: המרירות והזעם גואים, והטענות כלפי נציגי העובדים מוטחות במלוא הכאב והתסכול, ומענה אין. וכי איזו תשובה תיתן לעובד שזה שלוש שנים נמנע ממנו קידומו, ושכרו – כולל 15 שנות ותק – אינו עולה על 3 (שלושה) ש"ח לשעה? ולאחר 60–80 שעות נוספות בחודש הוא מביא הביתה כ־700 ש"ח?!

מבלי להיכנס לוויכוח מעל דפי העיתון, אילו „נסיבות היסטוריות" גרמו להידרדרותה של החברה, האם הדרג הניהולי נקי מאשמה? וכי העובדים מן השורה הם אלה הצריכים להכות על חטא על טרנסקציות אומללות, כגון רכישת חברת „זכריה דרוקר" ועוד ועוד, המעיקות על החברה גם ברגע זה בנסיבות ההיחלצות מהמשבר.

האם ידוע לסדי פרויס, כי מאות עובדים טובים ומסורים מבקשים לעזוב את החברה בגלל חוסר יכולת לפרנס את משפחותיהם? האם הוא ער לעובדה שאם לא יחול שינוי משמעותי ומיידי בתנאי שכרו של העובד עלולה לבוא התמוטטות טוטאלית במפעלים שאפילו הנהלת סולל־בונה לא התכוונה לה?

אשר למחוייבותנו לפורשים, ובמיוחד לאלה בפנסיה מוקדמת, מוטלת עלינו החובה לספר את שכר העובדים, ולו גם בשני טעמים אלה:

1. על מנת ליצור מוטיבציה ולהחזיר את האמון אצל העובדים ועל־ידי כך להגדיל את התפוקה, כמתחייב מחברה קבלנית יצרנית. 2. הפורשים לפנסיה בכל המסלולים, קשורים בכבוד לעובדים הפעילים, כך שכל תוספת בשכר תחול אוטומטית גם עליהם.

מכאן, נחישות עמדתנו לשיפור תנאי העובדים בסולל־בונה, ומייד, ולא על פי החלטתה המנותקת מהמציאות בשטח של מועצת המנהלים הדוחה על הסף את תביעות העובדים לדיון מחדש – לאמצע שנת 87, כי אז יתקיים הפתגם העצוב „מעט מדי ומאוחר מדי". זאת עלינו למנוע בכל מחיר.

שמואל בן־דוד
יו"ר ארגון־הגג

„האיזון הקדוש"

בשם העמותה שלנו, המונה מאות חברים, ברצוני להביע הזדעזעותי מתביעתם של שאול יהלום, המזכיר המדיני של המפד"ל ופרופ' אבנר שאקי להדיח את מאיר שלו מן הרדיו בגין תכנית הרדיו „האיזון הקדוש", ששודרה לפני כשבועיים.

ההתייחסות לפולחנים כמו „כפרות", „תשליך" ועוד כאל ערכים מקודשים („עצם ההשוואה מהווה פגיעה בערכים מקודשים לתורת ישראל זה דורות") מוכרת לנו היטב: על פולחנים כאלו ואחרים, שהפכו CASUS BELLI, חרבו משפחות ונשברו לבבות! רשאי כל מי שרוצה לחשוב, שהשוואת פולחנים בין עמים היא פגיעה בקודשי הדת, אולם מכאן ועד לדרישה לפטר את עורך ומגיש השידור רב המרחק כרחוק המאה העשרים ממאה שערים.

עד כה חשבנו, שרב המרחק בין כוהני „כת התשובה" לבין נציגי המפד"ל, ביחוד כשמדובר הפעם באנשים אקדמאים, שהרי הביקורת היא אבן־יסוד למדע. אולם נראה, כי טעינו! אלו כאלו לא יחסכו כל מאמץ להשתלט על כל רובד בחיינו ולהפכו ל„ערך מקודש", בקנותם על־ידי כך דריסת רגל בכל מישור, בין אם דתי הוא אם לא.

הנני מביעה בזה את הזדהותנו המלאה עם מר מאיר שלו ועם הדברים שנאמרו על ידו בשידור, כמו עם דברים שכתב בספרו „תנ"ך עכשיו". מחקר הזוטא שערך בנושא הפולחנים ראוי לשבח, שכן יש בו לפתוח עיניים סומות ומוחות חסומים.

אנו פונים לרשות השידור ולמנהל הרדיו לתת גיבוי מלא למאיר שלו, לדחות על הסף כל תביעה נגדו, ולהיפך – להרחיב את שידוריו בנושא „האיזון הקדוש" כבנושאים אחרים.

טלילה בן־פורת
תל־אביב
עמותת „נפגעי החזרה בתשובה"

אותי לא יצליחו לטהר

ח"כ גאולה כהן הנכבדה,

כמו כל עם ישראל שמעתי על הטיהור שאת מציעה לעשות. ואת יודעת מה הפליא אותי יותר מכל – שלא התרגשתי כלל מדברייך. הכיצד? הרי דברייך מזכירים דברים אחרים מלפני כמה עשרות שנים. מדוע אני, שהייתי חניכת „השומר הצעיר" מגיל קטן ולאחר מכן חברה פעילה במפ"ם, הכיצד נשארתי אדישה? והתשובה: כנראה, שישנם דברים שמתרגלים אליהם.

חברת כנסת נכבדה, הבה ואספר לך כמה פעמים כבר רצו לטהר אותי ולא הצליחו.

כילדה, אמרו לי ברומניה ללכת עם מגן־דוד צהוב. כאשר שאלתי: מדוע? אמרו לי: כי אנחנו יהודים וצריך לטהר את רומניה מיהודים. ואז באו מהגוות הריכה. שאלתי: מדוע? ואמרו לי: צריך לטהר את היהודים מתוך האנושות. ב־1951 הגעתי לארץ, למעברה, ולהבדיל, זרקו לי: עולים חדשים, ועוד מרומניה... („רומני גנב" וכיו"ב). שאלתי: למה? אמרו לי: רומנים, שישמור אלוהים... אחרי שהתחתנתי רצה בעלי לעבוד במשרד ממשלתי מסויים (וזה קרה שלוש פעמים). שאלו: מי אתה ומי אשתך? אמרנו: מפ"מניקים. והתשובה: מוקצה! צריך להיזהר! ובעדינות ואריכות לא קיבלו אותו לעבודה.

אחרי כמה שנים נסעה המשפחה לצרפת – הבעל הלך להשלים את לימודי הדוקטורט שלו, ואני עבדתי בבית חולים צרפתי כאחות, ולא הסתרתי שאני ישראלית. היו איתי אחיות מארצות ערב והן לחצו לטהר את הישראליות מבית החולים. הן הצליחו. שאלתי: למה? אמרו לי: צריך לשמור על האיזון בבית החולים... ולא כדאי להתווכח על דברים כל כך בלתי חשובים. הבנתי, וחיפשתי לי עבודה אחרת.

הבנים שלי, שלושה במספר, גדלו. חינכתי אותם לאהבת הארץ ותמיד אמרתי להם: יש ללכת לכל מקום בו צריכים אותנו. שני בני הבוגרים כבר שירתו בצבא, והם קצינים. כאשר שירתו במשך שנתיים, בהפסקה, בלבנון, אני הפגנתי עם „הורים נגד שתיקה" – והם עשו את שלהם, ושירתו ביחידות קרביות. מדוע, גברת גאולה כהן, מדוע לא אמרת אז שיש לטהר את „השומר הצעיר" מן הצבא? האם פחדת שמא תישארי ללא צבא שיגן עלייך?

ועכשיו, את מבקשת לטהר את „השומר הצעיר". ובכן, ח"כ כהן, אינני מתרגשת ממך ומדברייך. המתנה שלי חזק יותר מבחינה מוסרית. לכן ההתרגשות שלי פגה: אותי לא יצליחו לטהר.

שולמית ברקן־בנקלר
תל־אביב

מבצע קדש ובן־גוריון

בלחצים שהופעלו על־ידי הרוסים מצד אחד והאמריקאים מצד שני, אבל בסגנון שונה, אפשר להתגאות על עמדתו של דוד בן־גוריון ראש הממשלה ושר הביטחון. וכך הוא השיב לבולגנין שהיה אז הדיקטטור של רוסיה הסובייטית: „אני חייב להביע השתוממותי על האיום נגד שלומה של ישראל הכלול באיגרת שלך אלי. מדיניות החוץ שלנו מוכתבת על־ידי צרכינו שלנו החיוניים ועל־ידי שאיפתנו לשלום ושום גורם זר אינו קובע אותה ולא יקבע אותה. כמדינה ריבונית אנו קובעים בעצמנו דרכינו ואנו שותפים לכלל העמים שוחרי השלום בעולם בשאיפה ליחסי שלום וצדק באזורנו ובעולם כולו".

בממשלה ובכנסת היו חברים שהתנגדו לפינוי רצועת עזה ושארם א־שייך וסיעת מפא"י והנהלתה, שהייתי חבר בה, ביקשה פגישה עם בן־גוריון בנושא הפינוי והוא מייד הסכים לפגישה שהתקיימה בחדרו שבמשרד ראש הממשלה.

בן־גוריון אמר לנו אז: „אני לא אצביע, אתם תצביעו". לכן היתה הצבעה והרוב היה בעד עמדתו של בן־גוריון. באותה ישיבה השתתף גם משה דיין הרמטכ"ל אשר הגיע במדים צבאיים כדי להביע דעה נוגדת לעמדתו של בן־גוריון.

בן־גוריון אמר: „אילו נשאר צבאנו בשארם א־שייך היתה לנו זכות מופשטת לשיט חופשי אבל השיט עצמו לא היה קיים במצב של נידוי כללי של ישראל מצד כל האומות. כי שום אוניה של מדינה זרה לא היתה באה לאילת והנפט שהתכוונו להזרים מאילת לחיפה לא היה מגיע לנמל הדרומי שלנו. אולם בעקבות הפינוי היינו יכולים לאחר מבצע סיני וגמר המאבק המדיני בתחילת מרץ 1957 להניח צינור שמעביר נפט המובא לאילת לבתי זיקוק בחיפה, היינו מסכנים אפשרות ציוד של צה"ל בעתיד מאחר שהיינו דוחים הצעת הסידור של המעצמה הידידותית ביותר, ארצות הברית, שהיתה מוכנה לספק וגם סיפקה לצה"ל הציוד החיוני בשעת סכנה.

באשר לרצועת עזה עמדנו לפני ברירה והיא קליטת מאות אלפי עולים נוספים בארץ, או קבלת העול של 300 אלף תושבי הרצועה ש־200 אלף מהם הם פליטים".

ב־2.4.57 אחרי שנמסרה לכנסת סקירה על סיום המאבק המדיני ומה שאחריו, אמר בן־גוריון: „לא פחות משאני גאה יחד עם כל יהודי על מסע סיני, אני גאה על אומץ הלב האזרחי שגילתה הממשלה הזאת בקבלת החלטה בלתי־פופולארית אבל החלטה נבונה, מועילה ונאמנה, אשר תעמוד בהיסטוריה היהודית כאחת התחנות המתריעות להתעצמות המתמדת של מדינת ישראל מאז היווסדה מחדש ועד היום הזה".

ישראל קרגמן

גם נגה קיים

ב„דבר השבוע" מס' 44 מיום 31.10.86 התפרסמה כתבתה של יעל פישבייץ על עיתוני הנשים בארץ. הכתבה התפרסה על ארבעה עמודים, אך כתב־העת נגה, היוצא לאור זה שש שנים, הוזכר רק בדרך אגב כרבריה של הדה בושם.

מפליא, איפוא, שהכותבת שערכה תחקיר וכתבה מקיפים, לא מצאה לנכון להביא לידיעת הקוראים מידע על עיתון נשים בעל אופי אחר.

נגה הוא כתב־העת היחידי הנושא אופי פמיניסטי. כתב־העת נגה דן בהרחבה בנושאים העוסקים במעמד האשה. זהו כתב־עת ביקורתי הפועל לשינוי עמדות בחברה, ומן הראוי היה להביא זאת לידיעת הקוראים.

העברת מידע חלקי כמוה כהטעיה.

עורכות נגה

מה שהיה הוא שיהיה?!

רוצים גם לחיות בארץ הזאת. וזה קשה: כי כולנו זקוקים לשירותי הבריאות. ולא ייתכן כלל „לשחק" בחיים ובבריאות שלנו: מצאו להן האחיות עיתוי לא מתאים לדרישותיהן. „בין כסה לעשור": בימים נוראים של חילופי שלטון... הרי ברור, שעניינן ייתקע, ואנחנו נסבול...

מאידך ניתן לשאול שאלת תם: מה הולך פה? „מה עניין שמיטה אצל הר סיני" כוונתי לקשר המסובך שבין הסקטורים המבקשים הטבות שכר. אם השטות הזאת היא פרה קדושה, או אפילו „פרה אדומה" – יש לשחוט אותה לכפרות! אין לחשוש מכך. בינתיים צריך לחיות. ומבקשים על הבריאות. וכאשר „נגיע לגשר" – בע"ה נעבור אותו!

על המופקדים על האחריות הזאת לנהוג במידת הרחמים וההיגיון.

אסתר גינזבורג
כפר סבא

מתגעגע אל הישן

שום עיתון או מקומון לא הקדיש כמו „דבר" מקום כה נרחב ובולט – כמעט עמוד – למסיבת ההפתעה של יום הולדתו של אברהם (פשנל) רשא. כקורא „דבר" לא מאתמול קשה לי לזכור מתי זכה לכבוד דומה סופר, מדען, חקלאי, או אחד מגיבוריה האלמוניים של הארץ הזאת. כל הכבוד לאמרגן מצליח, אבל היכן חוש המידה והטעם הטוב?

רק בימים אלה נודעו ברבים עלילותיו של שייקה דן, האיש האחראי להעלאת מאות אלפי יהודים לישראל, האיש שראוי שייאמר עליו „כולם היו בניו". ספרו של דן „צניחה עיוורת" אף לא זכה להיסקר מעל דפי „דבר", המקדיש כמעט מדי יום ביומו טורים ארוכים לכוכבים ומזלות.

אם זהו „דבר" חדש, אני מתחיל להתגעגע אל הישן.

דן בנקלר
רמת גן

תיקון טעות

במכתבו של עודד כהן „מלחמה בלתי נבנעת" („דבר", 12.11.86) נפלה טעות המשבשת את המובן ויש לקרוא:

„הברירה היתה פשוט שהבריטים יישארו בארץ... ומאות אלפי היורדים (ולא היהודים) חושבים, כנראה, שמדינה איננה ערך שכדאי למות למענו".

טלוויזיה

5.30 „עליה בארץ הפלאות" – שם הפרק: „האמפטי דאמפטי מתארח".
5.55 „הרפה היי" – השלישיה יוצאת לבלות חופשה באגם הכינרת. סמוך אליהם מתקיים הפסטיבל השנתי של טבריה, המשבש את תכניות המנוחה שלהם. אומנים אורחים: אייל גפן ואבי טולדנו.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 מקימת־תבניות (ערבית).
6.35 סמודס (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „המירוץ אחר הגלימה" – פרק רביעי: המקור. הארס מתלבט שוב אם לפרסם מידע, העשוי לחולל שערוריה ציבורית, בכתב העת שהוא עורך. בל מציג לפני תלמידי ביה"ס למשפטים סטודנטית חדשה, ומציע, שהיא תלמד אותם התעמלות אירובית.
8.50 נקודת חן – טיול להרודיון, ביקור במבצר השוכן מדרום מזרח לבית־לחם, שבנה הורדוס לפני כ־2000 שנה.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „אל תחכה לי" – פרק תשיעי: טום ואביו טובי שרויים במחלוקת קשה, במה שקשור לארגון חייהם המשותפים. טום מחליט, כי על אביו לעזוב את הבית, אך לטובי דאגות אחרות.
10.00 „זה הזמן" – מנחה רם עברון.
10.50 „ברז'ראק" – פרק אחרון: גופתה של נערה בלגית מתגלה על חוף הים בג'רסי. נראה, כי מותה נגרם בתאונת דרכים. חקירתו של ברז'ראק מעלה, כי היא מתה שעות אחדות קודם לכן. בחיפושיו הוא מגיע אל בית גדול, ובו נמצא המפתח לפתרון התעלומה.
11.45 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 אורחות, תכה"ב: כלכלה.
08.40 בלי מורות: מ–ו.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ו': פירוק לגורמים.
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 רגע עם דודלי.
11.00 עברית מדוברת (ד'–ה'): הדיה.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: ממשטר להתעצמות.
12.00 אנגלית ה'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע ד'–ו': ארץ צוללנים.
1.30 צרפתית, העשרה.
2.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל.
2.03 שעת כושר.
2.15 מאה ציורים מפורסמים: מלחמה, הקרב באיסוס, אלטדורפר.
2.25 קסים קסם: אשפה.
2.45 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.15 קשר משפחתי: משפחת בראון עם הפסיכולוגית דורית אברמסון.
4.00 המעורב בעדין חמשת המייל: סדרה עלילתית חדשה בת 39 פרקים על ימי ההתיישבות הראשונים באוסטרליה. פרק ראשון.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 הבוקר: הפתיחה לאופרה „סילה" (תז. הבארוק האנגלית של פסטיבל באך / מ. קורבוז).
07.30 שחרית מוסיקלית – לאופולד מוצרט: סימפוניה ברה מג'ור „התונה כפרית".
09.30 קונצרט בוקר – רוסל: סוויטה קטנה אופוס 39 (תז. שוויץ המערבית / א. אנסרמה).
12.05 מאוצר הפרטיה – מריס פריד, כנור / פאול ביטס, כנור, ויולה – לקלר: סונטה לשני כנורות במי מינור.
15.00 מוסיקה ויוה – חיל מאיריגנג: „תבאור דאן ספאטייס" (נגנ. אלסינורה; סונה שרכן: „הבלתי חוקי" לתזמורת וסרט מגנטי (הסימפ. של רדיו תבל הסאאר / ר. ראסל ריידיס; ורנר הייזר: „מחשבות על..." 5 אגורות לתצורה ותזמורת (מ. שטוקהאוזן / הסימפ. של רדיו תבל הסאאר / ר. ראסל ריידיס).
16.00 קונצרט מנחה – וולטון: סויטה מתוך „פאסאד" (תז. בירמינגהאם / ל. פרטה; מרלטון: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ולתזמורת כלי־קשת (פ. בריה, כנור + האנסמבל הכלי של צרפת); פלייאל: סימפוניה מס' 6 בסה מג'ור (תתז. הקאמ. של קלן / ה. מולר־בריהל); מוצארט: „רקויאם" ק. 626 לסולנים, מקהלה ותזמורת (א. קירקבי / פ. ואטקינסון / א. רולף־ג'ונסון / ד. טומס / מקהלה. הנערים של קתדרלת וסטמינסטר / + המקה.
18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ש בניצוח דייויד רובינסקי: סולנית: אראלה תלמי, חליל – מאהלר: אדג'טו מתוך הסימפוניה הי"5; פורה 4 קטעים לחליל ותזמורת
20.05 ערב טוב – דביוי: רביעייה בסול מג'ור לחליל ולכלי־קשת (ז. פייר רמפל); מוצארט: דיברטימנטו בפה מג'ור ק. 138 („אי מוזיצ'י").
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של רדיו פרנקפורט / ק.פ. פלור – באך: סוויטה מס' 3 ברה מג'ור לתזמורת; מוצרט: קונצ'רטו ברה מינור לפסנתר ותזמורת ק. 491 (סולן: קיי איטו); סן־סנס: סימפוניה מס' 3 בדו מינור, אופוס 78 (אדגר קראפ – עוגב).
22.30 מן המקורות – המורשה המוסיקלית של מבטשי ד'.
23.00 מירקם – רצף מוסיקלי (ש.ש).

רשת א'

11.30 השכלה חדשה לכל – „בעיות פתוחות ברפואה" והפעם: „תרומת הרפואה לבריאות".
12.05 שיר ופזמון.
14.06 תכנית לילדים – „קוקי חבקוקי" – מאת טובה הרשקוביץ. „מלכיאל גמד היער" – מאת ז'אן דוליא; סמך השבוע והפעם: „מעשה בפנס" – מאת עמוס לוין.
15.00 „בארץ הלמה" – חידונו של שמואל רוזן.
15.25 „הכדור העגול" – ספורט לנוער.
16.05 „רדיו־דרמה" – „התחנה" – מאת ארנון תמיר ובכימורי. משתתפים: בתיה ברק, גדעון שמר, בתיה לנצ'ט, שלמה בר־שביט ואברהם בן־יוסף (שידור שני).
17.20 „האוניברסיטה המשודרת" – מחזור 21 „יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני" הפעם: „הכוח הגרעיני הסיני ומשמעותו האזורית והגלובלית" – ד"ר יצחק שיחור.
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „וירא".
22.05 „אותות ומופתים" – סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי והפעם: „בין המופעים" – ספורה של סדרת התקליטים הפרטיים של קול־ישראל (ש.ש).
23.05 „הוי ארצי מולדתי" – שירים עבריים.

רשת ב'

18.06 שעה חפשית – מגוון שבועי לעניני הנוער.
19.35 דין הדברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סולם המזירות.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 משאקי לילה.

רשת ג'

18.06 „היה היה" – מבצר פזמוני העבר.
20.05 „לי ולך" – שיר וברכה.
21.05 „קצת אחרת" – פופ מתוקים.
23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 „פעם צנחן תמיד צנחן" – על חטיבת הצנחנים אז והיום, שיח בהשתתפות קצין צנחנים ראשי ומפקדי החטיבה בעבר (ש.ח).
20.05 „הלהקות" – קרנבל בגה"ל (ש.ח).
20.55 פינה חמה ללב.
21.30 אוניברסיטה משודרת – על תפיסת הנס במקרא. מנגנוני בקרה.
23.55 „שיחת חצות" – עם הבמאי והמבקר התאטרון אמיר אוריין.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: יחיד נגד כולם 5, 7.15, 9.40
אורלי: צביטה בלב 4.30, 7.15, 9.30
סיון (לשעבר אלנבי):
קוקה קולה קיד 5, 7.15, 9.30
שומר הלילה 11.45
בן־יהודה: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
בית לישין: בננות 11.15
גורדון: זמן נעורים 7.15, 9.30
גת: אהבה מכושפת 5, 7.15, 9.30
דיזנגוף 1: מנה ליוה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
דיזנגוף 3: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30
דרייב־אין: עיר ללא רחמים 7.30, 9.30, חצות – סקס
הוד: שבט רב המערות 4.30, 7.15, 9.30
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 4.25, 7.00, 9.45
חן 2: ג'ושע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 5, 7.40, 9.55
חן 4: רונה פלור נשואה לשניים 11, 2, 5, 7.40, 9.50
חן 5: היזהרו מבברלי הילס 5, 7.40, 9.50
נערת הפרוטוקול 11, 2
לימור: ירח דבש מכושף 7.15, 9.30
לב 1: הבל הבודמוי 2, 5, 7.30, 9.45
לב 2: בעקבות הכרך 2, 5, 7.30, 9.30
לב 3: מלכת הכיתה 2, 5, 7.40, 9.40
לב 4: אותלו 2, 5, 7.30, 9.45
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: כנגד כל הסיכויים 7.15, 9.30
סינמה 1: תרגיל לבלשית מתחילה 4.30, 7.15, 9.35
סינמה 2: ניצוץ החיים 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
פריז: עוברת אורח 12, 2, 4, 7.15, 9.30
אפוקליפסה עכשיו 11.30
צפון: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב:
כולם נפלו על הראש 7.15 9.30
שוקו: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.00
תכלת: הצבע ארגמן 5, 7.15, 9.30
תל־אביב: איש הנצח 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדימון: שבט רב המערות 4.30, 7.00, 9.00
אדיון 1: שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.30, 9.00
אורנע: הפיראטים 4.15, 6.45, 9.15
בית אגרון:
שלגיה ושבעת הגמדים 4.00
ישו כוכב עליון 6.00
משנה מקום משנה מזל 8.00
האשה באדום 10.00
צ'יינה טאון – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: צביטה בלב 7.00, 9.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
אור 3: צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
גיל אור: אהבה מכושפת 4.30, 7.00, 9.15
כפיר: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: זכרונות אהבה בפירנצה 7, 9.15
עדן: מנה ליוה 4.30, 7, 9
רון: הכבל הבודמוי 4.30, 7, 9
מיטשל: אהבה בשחקים 7.00, 9.00

חיפה

אורה: שבט רב המערות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: זכרונות אהבה מפירנצה 6.30, 9.00
אמפי־אמריקה: ירח דבש מכושף 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: יחיד נגד כולם 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1: אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מנה ליוה 4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: שובו של הנוסע השמיני 6.30, 9.00
פאר: כולם נפלו על הראש 4.30, 7.00, 9.15
קרן־אור: עוברת אורח 4.30, 7.00, 9.15
רון: נסיעה נעימה 4.30, 7.45, 9.00
רב גת 1: ג'ושע אתמול והיום 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2: בעקבות הכרך 4.30, 7, 9.15

קרית־ביאליק

כפיר: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7, 9.15
סביון: הטרמפיסט 7, 9.15

קרית־חיים

בית העם: הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7, 9.15
היובל: אלני 7, 9.15

קרית־ים

ניצן: הצבע ארגמן 6.30, 9

קרית־מוצקין

אורות: צביטה בלב 7, 9.15

אשדוד

אסתר: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
אשדוד: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7, 9.30

אשקלון

אסתר: תעלול קטלני 7.15, 9.30
מאור: הטוב הרע והלא נורא 7.15, 9.30
רחל: חלומות מתוקים 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: אהבה בשחקים 4.30, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: צביטה בלב 7.15, 9.30
קובדה 4.30

קרית־אונו

מתנים:
מעריץ אלמוני 6.30
רק בין חברים 9.00

הרצליה

היכל: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל: סיפורה של אגנס 7.15, 9.30

עפולה

מטיהרין: נסיעה נעימה 8.30

חולון

ארמון: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
מגדל: נשים בעורף 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת:
זרוקים ברחוב 4.30
תעלול קטלני 7.15, 9.30
סביר: נסיעה נעימה 4.30, 7.15, 9.30
ריטה: כחום הגוף 7.15, 9.30

טבריה

אביב: הטוב הרע והלא נורא 7.15, 9.30

כפר־סבא

עמל: הטוב הרע והלא נורא 7.00, 9.15
חן: גבירתי המאמן 7.00, 9.15

לוד

אורלי: הטוב הרע והלא נורא 7.15, 9.30
נוה זיו: קוד הרעם 7.15, 9.30

נהריה

הוד: 3 רווקים ותינוק 7.15, 9.30

נתניה

מנורה: שכרון חושים 5, 7, 9.15
אסתר: יפה בדורד 7.00, 9.15
שרון: הפיראטים 5, 7.00, 9.15

פתח־תקוה

שלום: רעם הנינג'ה 7.15, 9.30
היכל 1: חנה ואחיותיה 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3: הצבע ארגמן 4.15, 6.45, 9.30

קרית־שמונה

ראשון־לציון

נעמן: הטוב הרע והלא נורא 7.15, 9.30
ראשון: הצבע ארגמן 6.30, 9.30

רחובות

בית העם: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
הוד: הצבע ארגמן 6.30, 9.30
חן: צביטה בלב 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

אראוים: שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.40, 9.30
ארמון: טוראית בנימין 5.00, 7.30, 9.45
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
הדר: הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.15, 9.30
רב בן 1: היזהרו מבברלי הילס 5, 7.20, 9.40
רב בן 2: הרומן של אתמול בלילה 7.20, 9.40
רב בן 3: 3 רווקים ותינוק 5, 7.30, 9.40
רב בן 4: ג'ושע אתמול והיום 5, 7.30, 9.40
שבים: צביטה בלב 7.15, 9.30

רמת־השרון

כוכב: סיפורה של אגנס 9.30
נשר הברזל 7.00

רעננה

אורות: יפה בדורד 4.30, 7, 9

רמלה

אורך: תעלול קטלני 7.15, 9.30
הג'ונגל המסורף מתעורר 4.30
היכל התרבות – יומנו של צב 9.00

ההתקפה על האיגודים

(המשך מעמוד 7)

משלחת של הנהגת האינטרנציונל נכחה בפתיחת עצרת או"ם, והנדרוזקו מקווה שמשלחת דומה תיוועד גם עם הנשיא רונלד רייגן ועם מיכאיל גורבצ'וב. הוא סבור שמגעים כאלה יעילים יותר מפעילות ממוסדת בתנועת השלום (שהיא אגב נחלשה במידה רבה יותר במערב־אירופה לעומת 1982–1984). לגבי הצורך בסאנקציות מקיפות ומחייבות נגד דרום־אפריקה, שנבנבת הסכמה מלאה, האינטרנציונל טרם התייאש מכך שהקהילייה האירופית תנקוט אמצעים משמעותיים יותר משנקטה עד כה (בעת ביקור במשכן הקהילייה בברליימון בבריסל לא קיבלתי רושם זה).

בניקאראגואה שולל האינטרנציונל כל התערבות זרה ותומך ביוזמת השלום של „קונטדורה", מיסודן של המדינות השכנות. אך בניגוד לדרום־אפריקה אין קונסנזוס מושלם בין האיגודים השונים בנושא זה. מכל מקום, ונדרוזקו מוצא לנכון להזכיר לסנדיניסטים גם את הצורך בקיום משטר דמוקראטי־פלורליסטי ובכיבוד זכויות האיגודים המקצועיים. למעשה רבים החששות בבריסל מפני ההתפתחות העתידה שם. באחרונה זימנו שם השלטונות את ראשי האיגודים הלא־קומוניסטיים והמטר להם על חובת התייצבותם לשירות צבאי. מטבע הדברים שבאינטרנציונל יש רגישות רבה למצב האיגודים במשטר פינושה בצ'ילה. בארגנטינה המצב טוב הרבה יותר מאז שיקום המשטר הדמוקראטי, אך הבעיה היא, כיצד להבטיח דו־קיום נאות בין האיגודים החזקים, שבשליטה פרוניסטית, לבין ממשל הנשיא ראול אלפונסין, העושה רבות לחיזוק הדמוקראטיה, אף שלו ולמפלגתו הראדיקלית אין כל עורף פועלי.

באינטרנציונל בבריסל אין שוכחים את „סולידאריות" ואת המאבק העיקש שהממשל הפולני מוסיף לנהל נגד ארגון זה. דיכוי „סולידאריות" אף תרם למעשה להתקררות במגעים הדו־צדדיים בין שורה של איגודים המסונפים לאינטרנציונל לבין איגודים בארצות הקומוניסטיות (אין כל קשר ישיר בין שני האינטרנציונלים, הנפגשי בבריסל והקומוניסטי בפראג). אולם באחרונה הפרה אוסטריה את ההסכמה שלא להכיר באיגודים הפולניים הרשמיים. ונדרוזקו מאוכזב מאד מהצהרה בזכות האיגודים הקומוניסטיים הרשמיים בפולין ובגנות „סולידאריות", שהשמיע נשיא ברית האיגודים האוסטריים אנטון באניה בשבועון „פרופיל" עם כל ההבנה לנייטרליותה של אוסטריה בין מערב למזרח, „הריאלפוליטיק" של באניה, שהוא כידוע גם נשיא הפארלמנט האוסטרי, עוררה תמיהות במשכן האינטרנציונל.

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרז מס' 86/2265
החברה מזמינה בזה הצעות
לייצור והרכבת מבני ברזל עבור בתי מסננים
במתקני החברה באזורי טבריה והר־טוב
פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 172.50 ש"ח כולל מ.ע.מ., במשרדי אגף הבצוע בתל־אביב, רח' החשמל 16 (קומה 11 טלפון 614343/737) בין השעות 09.00 – 12.00 עד יום שישי 21.11.86.
רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק „קבלנים רשומים".
על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א עד יום חמישי 27.11.86 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אלמקס
לכל המשפחה!
מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00
אותו"צ – טל' 03־433300, 03־433500
מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'-ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בתי מרקחת
תל־אביב
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746
קופת חולים מכבי – בלפור 2 – 299856
ירושלים
דוידס – נאות שקמים 85 – 287963
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רמה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן – 7514483
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הפיין 52 חולון – 889153
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
סופרפארם – אוסישקין 3 כפר־סבא

שוויון הזדמנויות ישיר ועקיף

המלצות הוועדה למעמד האשה, שהוגשו ב־1978 לראש הממשלה דאז, עדיין לא יושמו. לא הוקמה רשות ממלכתית לטיפול ולמעקב בנושא מעמד האשה והכנסת לא העבירה את החוקים המומלצים לתיקון ולשיפור מעמד האשה. ח"כ אורה נמיר, שעמדה בראשות הוועדה, לא אמרה נואש, אלא חזרה והגישה את ההצעה המקורית של הוועדה, של חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה. ההצעה הועברה לוועדת העבודה שבראשה עומדת ביום ח"כ נמיר, ויש להניח שנזכה סוף סוף בחוק מקיף לשוויון ההזדמנויות בתעסוקה.

מאת אראלה דאור

נשים נחשבות לקטיגוריה נפרדת בכוח העבודה, וקיימות הוראות חוק הבאות להסדיר את עבודתן. בחלקן נובעות ההוראות ממצבים ייחודיים לנשים, כמו: הריון, לידה הנקה, וחלקן נובעות מתוך השקפה, שהאשה זקוקה להגנה. לאחרונה, ביזמת ועדת העבודה של הכנסת שבראשה עומדת ח"כ אורה נמיר, הצליחו להיפטר מאחת מההגנות הללו, על־ידי ביטול איסור עבודת לילה לנשים. גם כשהוראת החוק היתה בתוקף, היא לא חלה על מספר רב של עבודות, אחיות, שוטרות, עובדות בתי־מלון, שרות תעופה ואחרות היו פטורות מצורך בהיתר מיוחד לעבודת לילה. (על פי נתוני 1985 מספר הפטורות היה 25,000). המעסיקים יכלו לקבל היתר מיוחד לעבודת לילה לנשים. בשנת 1985, לדוגמא, הוצאו היתרים מיוחדים ל־83 מקומות עבודה עבור 1699 נשים. אולם הצורך בהיתר שימש עילה בידי מעסיקים להימנע מלהעסיק נשים, הדברים הגיעו אף לכך שהיו בתי־ספר מקצועיים שסירבו לקבל תלמידות בתואנה שהמקצועות הנלמדים בהם מחייבים תעסוקה הכרוכה במשמרות, ומחייבים עבודת לילה.

ביטול איסור עבודת לילה הוא, אמנם, צעד לקראת שוויון הזדמנויות בתעסוקה, אך הדרך לשוויון מלא עדיין ארוכה. העדר השוויון הוא תופעה רווחת, ודרושים כלים כדי להתמודד עם תופעה זו.

ניתן היה לחשוב, כי חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981 יתווה פתרון לבעיה, אולם המצב שונה. ראשית, השם מטעה. משתמע ממנו, שהחוק עוסק בכל מגזרי התעסוקה, בעוד שהוא מתייחס לשני תחומים בלבד: האחד – קבלה לעבודה, והשני – הכשרה מקצועית המהווה תנאי לקבלה לעבודה. ובתחומים אלו הוא אוסר הפליה.

מי שחשב שבתחומים אלו, לפחות, תוקן האפליה – נתבדה. הדבר מוכח מדי יום ביומו במודעות הדרושים המתפרסמות בעתונים. החוק אמנם דורש במפורש כי "מודעה בדבר הצעת עבודה... לא תפורסם ברבים אלא אם שם המשרה או תוארה צויין בה במונחים המתייחסים לשני המינים, (סעיף 2), אולם די לפתוח כל עתון כלשהו כדי להיווכח שאין הדברים כך. לדוגמא, ב"דבר" מיום 7.11.86 פורסמה מודעה בזו הלשון: לחברה מסחרית גדולה בחיפה דרושים/ות כימאי/מהנדס כימאי ומזכירת שיווק. במודעה אחרת: אי.אם.אס מחפשת מנהל חשבונות ראשי ומזכירות מעולות.

יועצת רה"מ למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, ניסתה כבר באפריל 1982 להביא את משטרת ישראל לפעול בהקשר של פרסום מודעות בדבר הצעות עבודה בניגוד לחוק ההזדמנות השווה בתעסוקה. ייתכן כי לא היה בתלונתה עניין ציבורי. המצב נשאר בעינו. פרסום מודעות שוויוניות בהן דרושים מנהל/ת אחראי/ת פקיד/ה רק מחזק את התדמית הסטריאוטיפית של שאר המודעות. המודעות אינן משאירות ספק לגבי מי עוסק בתפקידי ניהול ומי בעבודות מזכירות.

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981, אינו אוסר על אפליה בתעסוקה. לא נאמר בחוק דבר, למשל, על שכר עבודה, פיטורים וגיל פרישה. החוק הינו מוגבל, הן מבחינת היקפו והן מבחינת איכותו ואינו מסוגל להתמודד עם התופעה של העדר שוויון הזמנויות לנשים בתעסוקה. מכאן שיש צורך בחקיקה שתקיף את כל מגזר התעסוקה ותכלול גם מנגנוני אכיפה יעילים.

ח"כ אורה נמיר הגישה לכנסת האחת־עשרה הצעת חוק, חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה תשמ"ו 1986. להצעתה הצטרפו חברות הכנסת דורון ואלוני, וההצעה הועברה לוועדה. החוק המוצע הוא במתכונת החוק שהכינה והגישה ב־1978 לראש הממשלה דאז הוועדה למעמד האשה. החוק דן לא רק באפליה ישירה, כלומר, בהתייחסות אחת לאשה ובהתייחסות אחרת לגבר, אלא גם באפליה עקיפה. לעתים קיימת אפליה מוסווית, דהיינו על פני הדברים ההתייחסות שווה, אלא שהמעביד מציב תנאים בלתי־ענייניים לקבלת עבודה או לקידום בעבודה, מסוג כזה, שבדרך כלל גברים בלבד יכולים לעמוד בהם. תנאים כאלה הינם נייטרליים ועל־כן אין בהם עבירה על איסור "אפליה ישירה". אולם כתוצאה ישירה מתחולתם המגבילה של התנאים הנדונים, מופלות נשים לרעה. תופעה זו מכונה "אפליה עקיפה". למשל, החלת דרישה מצד המעביד, שכל מי שמתקבל לעבודה יהא מסוגל להרים משא במשקל מסוים. אם הדרישה עניינית, אין זה מהווה הפליה. אולם, אם הרמת משא באותו משקל אינה מהותית לביצוע העבודה הנתונה, הרי יש בדרישה משום הפליה עקיפה.

החוק מפרט במפורש, שאיסור ההפליה מתייחס לא רק להפליה המתבטאת בחקיקה אלא מתייחס גם לפרוצדורות ולתקנות בהסכמים קיבוציים, גם לתקנונים וחוקות של ארגוני עובדים ומעבידים, לתקנונים כלליים ולתקנות של קופות גמל.

החוק תוחם את הגבולות לחקיקה מגינה. כלומר, הנושאים אשר קביעת הסדרים מיוחדים לאשה בגינם אינה סותרת את עקרון השוויון: הריון, לידה והנקה. לעומת זאת הטיפול בילדים מוגדר תפקידם של שני ההורים, והחוק מאפשר לבני הזוג להתחלק בזכויות הניתנות לצרכי טיפול בילדים.

מסקנות מהנסיון של ארצות אחרות וגם מיישום חוק שכר שווה לעובדת ולעובד מלמדות, שלא די בחקיקת חוק האוסר הפליה, אלא יש לספק כלים לאכיפתו.

כפי שמציינת הוועדה למעמד האשה, אין לסמוך בעניין זה על ארגוני העובדים. ארגוני העובדים המשיכו לחתום על הסכמים קיבוציים שנכללו בהם שתי טבלאות שכר שונות, גם לאחר חקיקת חוק שכר שווה לעובד ולעובדת.

הוועדה למעמד האשה הציעה, על כן, להקים מנגנון אכיפה ממלכתי שתפקידיו יהיו:

א. לברר תלונות על הפרת חוק שוויון ההזדמנויות.

ב. להגיש תביעה לבית המשפט בשמו – ולא בשם עובדת מסויימת (כדי למנוע התנכלות).

החוק המוצע מקנה את התפקידים לעיל למפקחים של משרד העבודה, ולבית הדין לעבודה תוקנה הסמכות לדון ולפסוק בענייני החוק. בנוסף למינוי מפקחים כוללת הצעת החוק גם מינוי מועצה ציבורית שתפקידיה יהיו לייעץ לשר בכל עניין הנוגע לחוק, לטפח תודעה ציבורית וליצור תנאים להקל על הנשים לצאת לעבודה ולהתקדם בה.

אין ספק, שהחוק המוצע קובע הסדר כולל למניעת אפליית האשה בתחום העבודה ומבטל הוראות בחוקים או בהסכמים קיבוציים הנותנים לגיטימציה להפליה בין העובדת ובין העובד. אולם מידת ההצלחה ביישום החוק תהא תלויה בטיב מנגנון האכיפה. נסיון החקיקה בארצות אחרות מצביע על הצורך להקים ועדה קבועה ובלתי תלויה בעלת סמכויות אכיפה רחבות. על הוועדה תהא החובה לחקור (בחוק המוצע לא מדובר בחובה לחקור) ותהא לה הסמכות – בנוסף לסמכות לתבוע בשם העובדת (כפי שמוצע בחוק) – להגיש מיוזמתה תביעות בשל נוהג פסול ומפלה שפוגע באינטרס הציבורי.

מזכירת משק צברית ראשונה בקטורה

מזכירת משק צברית ראשונה נכנסה לתפקידה בקיבוץ קטורה. המזכירה הנכנסת, שושי (שניה מימין) קיבלה את התפקיד מידי ליסה (מימין), שהיא מ"העולים החדשים" שבין תושבי הקיבוץ.

קיבוץ קטורה, השוכן בערבה, חוגג החודש בר־מצווה להיווסדו. הוא הוקם על־ידי חניכי תנועת הנוער של הדסה, "יהודה הצעיר" וחיים בו, אלה לצד אלה, עולים חדשים בוגרי התנועה וישראלים. הקיבוץ מתבסס לפרנסתו על חקלאות בתנאי מדבר.

אירוע כפול זה – יום ההולדת והחלפת התפקידים, צויין במשרדו של יעקב צור שר הקליטה, בהרמת כוסית שמשתתף בה (משמאל) אד, מרכז המשק.

מתנת שר הקליטה ליום־ההולדת, מכתב הוקרה חם ו־50 ספרים לספריית המשק.

להוריד מן הלב

מאת אהרן גבע

פעמיים למדתי ללכת. בפעם הראשונה הייתי ילד כבן שנה, מסביבי עמדו דודות, סבתות ואמא דואגת ואני עשיתי את צעדי הראשונים בחיים. הדודות פרצו במחיאות כפיים סוערות ואימצו אותי בחוזקה אל לבן, דבר שהפחיד אותי כהוגן. מובן, שאינני זוכר דבר, אך ראיתי את המחזה הרבה פעמים ואני מניח שקרה לי מה שקרה לתינוקות אחרים. בפעם השניה למדתי ללכת אחרי התקף הלב הראשון.

כל עוד הייתי מאושפז בבית החולים הייתי גבור גדול. רצתי התרוצצתי וצחקתי על החולים שלא העיזו לזוז. החרדות החלו. כאשר חזרתי הביתה. פתאום אתה לבד ואינך מוגן. אתה מקשיב לתוכך ושם לב לרעשים, ולמחושים שמהם התעלמת קודם לכן, ולאחר מכן אתה יוצא לרחוב. כמה צעדים עד הספסל הראשון. שיניים הדוקות החלטה נחושה: אני לא אסתובב; אני לא אחזור מיד הביתה. למבריאים ב"פרוקרדיה" שבמלון פלזה בתל אביב קל יותר. להם בנו מדרגה נוספת. הם אינם יוצאים מיד אל הכביש; הם אינם נזרקים מיד למים העמוקים. לבאים לשם הבינו שלב ביניים.

פרוקרדיה היא חברה פרטית ששכרה קומה ב"פלזה", קנתה ציוד רפואי חדיש, ורכשה את שרותיו של ד"ר אילן איסס, קרדיולוג מאיכילוב, שיצא לחופשה ללא תשלום. באים לשם אנשים שעברו התקף לב או ניתוח לב. הם באים לשבוע ובמשך אותו שבוע הם זוכים לא רק לטיפול הרפואי הרוטיני – כמו מדי בוקר בדיקת א.ק.ג. אלא – ובעיקר, כאן יש להם עם מי לדבר.

למי שעבר התקף לב יש הרבה חרדות ושאלות. אני מכיר אחד שחייך יומיים לרופאה צעירה ששמה גבע, כדי לשמוע מפיה "את האמת": הגידי לי, אבל ברצינות: האוכל לחזור לעבודה? האוכל אי־פעם שוב לכתוב רשימות? כן, כן – בבית־חולים תמצא את כולם: עובדת סוציאלית ודיאטטיקנית ועוד ועוד – אבל העובדים הם מעטים והחולים הם רבים ולא כל חולה זוכה לראות אותם ועוד פחות חולים זוכים לשוחח איתם שיחה משמעותית. לכן נותרים במוחך הרבה סימני שאלה. בפרוקרדיה זה שונה. יש שתיים־שלוש מיטות ויש שיחות בקבוצה ואפשר לשאול גם שאלות פרטיות. למשל: המותר לקיים יחסי מין? (התשובה: כאשר תוכל לעלות ארבע קומות, תוכל לקיים גם יחסי מין). נזכרתי בתכנית ששודרה פעם ברדיו. שלשה בסירה אחת. שאלו את גבריאל צפרוני: מה היית עושה לו היו אבריך עשויים מזכוכית? התשובה: אותו דבר, אבל בזהירות. ועוד דבר למדתי: לחולה לב אסור להרים דברים כבדים. לידיעת אשתי וכל יתר הנשים.

לשהיה בפרוקרדיה יש חשיבות רפואית – אומרים ד"ר איסס וישראל רותם, המנהל של החברה. בגלל המחסור במיטות משחררים בתי־החולים את החולים מוקדם מאשר בעבר. בגלל המחסור במיטות גם לא מגיעים כולם לטיפול נמרץ. במשך הזמן הקצר של קיום החברה כבר טיפלו בכמה מקרים שלא קיבלו טיפול נאות במקום אחר. לחולה פרוקרדיה כדאי מאוד לשהות שם גם – ואולי בעיקר – מסיבות פסיכולוגיות. נכון, גם "פלזה" הוא רק שלב ביניים. ובסופו של דבר יצטרך המבריא לעמוד ברשות עצמו, אך המעבר כאן הוא הדרגתי יותר, והשיחות מוסיפות גם ידע וגם בטחון עצמי. האם פרוקרדיה כדאי גם לקופות־החולים? אם תחדור לבתי־החולים ההכרה שאפשר לשחרר חולה קצת מוקדם יותר – הענין עשוי להיות כדאי, כי יש הפרש כספי גדול בין מחיר יום אישפוז בבית חולים לבין השהיה בפרוקרדיה.

בחדרי המלון תמצא מאפרה וגפרורים – יש תקן של מלון יוקרתי. מרגיע יותר מראה הים. ואין דבר מעודד יותר מאשר להביט על מתרחצים בים באמצע חורף. וחולי־לב זקוקים לעידוד.

טקס הסרת הלוט מעל פסלו של יצחק עופר "מסירות" נערך בבית "שמע" בתל־אביב בשבוע שעבר. הפסל נתרם ע"י חוג חבריו של יוסף מן, שהיה יו"ר ארגון "שמע". יוסף, מן תעשיין, היה פעיל בארגונים ציבוריים שונים, ביניהם ועד ותיקי חטיבה 7. הוא היה ממקימי המשמר האזרחי בשכונת מגוריו וסייע רבות לנצרכים בתחומים שונים.

בטקס נשאו דברים הפרופסור אריה גלוברזון מאוניברסיטת ת"א וד"ר גרי רייכשטיין מבי"ס לחינוך, שהרצה על השלכות לקויי שמיעה.

ארגון "שמע" מטפל בכ־5000 תלמידים לקויי שמיעה בכל רחבי הארץ.

מלחמת המינים

מאת אנג'לה פרנס

"לחיות בבדידות ולהתגעגע לקירבה", "טוב לנפוש" – מאמר שנתקלתי בסיסמאות פרדוכסליות אלו, בגירסאות שונות, בכמה וכמה ספרים. לא אטעה אם אומר כי זהו המוטיב של שנות ה־80. כדוגמה אביא את ספרה של אורה דמסקי, "מותו לכאורה". מסופר בו על אשה צעירה המתאבלת על מות בעלה, אשר נשאה שלוש שנים לפני כן. "רק עכשיו חשה עד כמה היתה תלויה בו, עד כמה סמכה עליו ביודעה כי יבין את בדידותה ויעמוד לצדה בידידי". דומה כי צורה זו של "שותפות רוחנית" הפכה דגם ליחסים בין בני זוג בשנות ה־80, לפחות בשכבות המשכילות. בספרה של אורה דמסקי מעלה האלמנה הצעירה גם זכרונות אחרים: על שודד בנק שחזר למוטב והיה מאהבה: "בהידורות, כדי שלא תכאיב, היא ניסתה להסביר לו כי היא חשה עצמה לכודה בתוך נוכחותו המתמדת ואהבתו המטופשת, הוא ביקש להיות כפות בעבותותיה. בעיניו לא היה בעולם דבר נפלא מזה. הרצון להיות לבד? הוא לא הבין. הוא, שהיה בודד עד להחריד כל ימי חייו. "אתה חייב לחדול מלהידבק אלי", צעקה, "לא אוכל לסבול זאת, אם הדבר היחיד שיאבד לך בעולם אהיה – אני..."

"אך אני הרי מצאתי אותך" מלמל טוני "זהו זה. מצאתי אותך..."

הרצון למצוא את (ולהחזיק בי) נחשב בימינו לסטיה מסוכנת, סטיה הפוגעת באחד העקרונות הנעלים של הזוגיים בשנות ה־70 וה־80: האוטונומיה המוחלטת, האוטונומיה של הפרט – האידיאל של האשה והגבר כאחד. עקרון זה הוליד מסגרות חיים חדשות שהמכנה המשותף שלהם הוא העצמאות, אותה עצמאות שנתפסה בעבר כמותרות והפכה בהדרגה סמל ה"סטאטוס". הסיסמה היא: "אינני זקוק(ה) לאיש. אני יכול(ה) להרשות לעצמי לא לחלק את ביתי עם הזולת".

איך הגענו אל המצב הזה? ניקח לדוגמה זוג אירופי טיפוסי במחצית־השניה של המאה העשרים, המנסה להתחקות אחרי שורשי אומללותו. מאחר שבני הזוג משופעים עצות, עממיות ומדעיות, ל"עזרה עצמית" ניתן לשער כי ההחלטה הראשונה שלהם תהיה לתלות את האשמה בנישואין, באותה שבועה חגיגית המסתיימת במלים "עד שיפריד בינינו המוות". משום כך הם יחליטו לא להינשא. בשלב השני של החיפושים אחרי שורשי האומללות יטפלו את האשמה על ילדים ולכן ידאגו שלא להביא צאצאים לעולם. אחר כך יתעורר עניין "הזכויות הטריטוריאליות" והם יחליטו לחלק את מרחב המחיה שלהם, כשלכל אחד מהם יהיה חדר־שינה־מגורים נפרד. כל השבחים לווירג'יניה וולף, אך רק עד אותו רגע בו יתחיל מרחב המחיה המקוצץ והנפרד להקרין בדידות. כדי לפתור את בעיית הבדידות יעבור הזוג להתגורר בקומונה, במאמץ ליצור מבנה כלשהו של משפחה מורחבת. ניתן לשער כי אותה עת כבר הגיעו שניהם לידי מסקנה כי נאמנות מינית היא גורם הרסני בין בני אדם. אך הקינאה קשה מנשוא ולכן מוצאים את עצמם בני הזוג כעבור זמן מה בדירות נפרדות, כשכל צד יכול לארח בביתו את ידידיו, בשלווה ובלי "סצנות".

לאורך מסלול ייסורים זה תהיינה גם תחנות שבהן יגלו בני הזוג את שורש הרע של כל קשר אינטימי: כסף. אם אחד מבני הזוג היה המפרנס והאחר – "המבזבז", הרי הקשרים שקשר המפרנס בחוץ וסמכותו לספק את צרכי הבית, לארגן, וכו' נראים מכובדים מאוד בעוד שסמכותו של "המבזבז" (ניהול משק הבית ואחריות להוצאות) נראית כשולית, נטולת חשיבות. מסיבה זו לא יזכה המפרנס לא להוקרה ולא להבנה בביתו והוא מצדו יתחיל לחוש כי בן/בת הזוג(ה) הוא אדם כפוי טובה.

בשלב הסופי, צפויה, כמובן, התמוטטות: האשמות הדדיות, אלימות, נסיונות התאבדות, ובמקרה הטוב ביותר – התחלה חדשה עם בן/בת זוג חדש, כל זאת, כמובן, לא לפני יישוב הסכסוך המשפטי המתגלע סביב מוציתו של מקרר חשמלי וכו'.

אחרי כל אלה ימצאו את עצמם בני הזוג חמושים בנשק הישן נושן (התרומה המודרנית למלחמה בין המינים): "אינני זקוק(ה) לך עוד..." לכאורה, פתרון אלגנטי, לא אלים, אך אפשר שהוא גם הגרוע ביותר.

כשאנו מהרהרים בתסריט זה של תולדות האינטימיות המודרנית, לא יקשה עלינו לגלות כי הוא גובל באבסורד. מסתבר לנו כי אין זה חשוב כלל מי מהשניים יזום את הסצנות בדראמה זו, אפשר שלא היתה כלל מלחמה בין המינים, חרף כל הסיעונים שבפי הפמיניסטיות הקיצוניות. אפשר שמדובר כאן במאבק רצוף ומתמשך בין שני בני אדם (בלי קשר לענייני מין), הבוחרים לחיות – או מוצאים את עצמם חיים – זה בצד זה, חושים כי הקירבה ביניהם גדולה מדי. דומה כי בכל אדם מתרוצצות שני נטיות: האחת – לחיות על פי קצביו של העולם החומרי, לאבד עניין לפתע, לחשב חישובים, כל זאת תחת הסיסמה: "זה חייב להיות שווה את המאמץ, אחרת..." ולצדה הנטיה האחרת, העתיקה, בה השבט והצאצאים עומדים מעל לכל הקפריזות האישיות. כאן תהיה הסיסמה: "כל הקשרים שקשרתי יתמידו, משום שהם מהווים את מפעל חיי. הם – כל מה שאשאיר אחרי בעולם הזה".

אין חדש תחת השמש: נשים בפוליטיקה הישראלית

האם נשים יכולות לשנות דברים בחברה שלא באמצעות פוליטיקה? מה קורה לה לאשה בדרכה מהסינור והמטבח אל הנואמים בעיריה, בכנסת ובמפלגה? ומהי בעצם התגובה הגברית לעשייה הפוליטית של נשים בישראל? מה היה פעם ואיך היום? שאלות אלה ואחרות היו צריכות לעמוד במרכז הדיון בנושא העשייה הפוליטית של נשים בישראל, שקיימה המחלקה למעמד האשה של ויצ"ו אתמול. אולם לא כך התנהלו הדברים. המנחה גדעון רייכר חשב אחרת וניסה להפוך את המפגש לחוכא ואיטלולא. מאמציו זכו להצלחה חלקית בלבד כי כמה דברי טעם של המשתתפים בדיון וחלק מהקהל הצליחו לעבור את מסך הבדיחות והחידודים ועל כך ידווח בהרחבה במדור זה בשבוע הבא. השתתפו בדיון: רחל בן־עזר, ד"ר סילוויה בז'אוור, יעל דיין, דניאלה וייס, גאולה כהן, ציונה פסל ויוסי שריד.

אראלה דאור

ספרים

מאת אבי סנא

נכה בקיבוץ

בדרכים / מאת אהרן רפלוביץ / ספרית פועלים / 92 ע'.

מה קורה לנכה בקיבוץ? המסגרת, כדברי פרופ' רוזין ז"ל בפתח הספר, מעניקה הרגשת בטחון ומאפשרת תיפקוד, בעיקר בבעיות היום־יום השיגרתיות, "ואולי אף בשעת משבר". מצד שני, "גישה סכמאטית מביאה לפתרונות חלקיים ושטחיים, שאינם עומדים במבחן הקושי שבתהליך השיקום". אהרון רפלוביץ, איש יקום, עושה בשטח זה שנים ועל סמך נסיונו יחד עם "שיחות רבות וארוכות", הוא מציג "סיכום ראשוני" ומבקש ליצור "מסגרת של חשיבה משותפת על פתרונות שיקום בתנועה הקיבוצית". הוא דן, בין השאר, בתהליך האישי של השיקום מפגיעת ראש, בעיוורון בקיבוץ, בחשבון חיים של חברה ותיקה, במוסדות השיקום הקיבוציים – וגם בסיבות לכשלון שיקומי והתקנונים, חישובים ובירוקרטיה.

אנדריאה: ג'ינס שונה

בשנה שעברה החדירה אנדריאה איילון לשוק המקומי את הג'ינס־באטיק. עכשיו היא מכרת אותם גם בניו־יורק ואילו לישראליות היא מציעה בחורף זה ג'ינס בנוסח שונה: ג'ינס שחור, ג'ינס באריג מרוקם בנקודות צבע, ג'ינס־קורדרוי וג'ינס בחול. וכל זאת בתוספת עיטורים בעור, זמש, גובלן, סאטן ופוטר. על כל אלה מתוספת לעיתים רקמת "הלומים" עדינה. המיגוון שמציעה אנדריאה רחב ביותר. חצאיות צרות ורחבות. קצרות וארוכות וגם חצאיות־מכנסיים. שמלות בגזרה ישרה בעיקר ובשרוולים בדגמים שונים, כולל רגלי־תרנגולת נפוחים בחלקם העליון וצרים כלפי כף היד. ג'קטים בדגמים שונים: בלחונים, רחבים וארוכים וגם מעילים וכמובן מכנסיים. חידוש נוסף השנה הם פריטי העור שהחלה מייצרת: חולצות טי וחצאיות מעוטרות ברוכסנים ועוד. המחירים נעים בין 70 ש"ח למכנסיים (הזול ביותר) ועד ל־300 ש"ח לפריטי העור (המחיר הגבוה ביותר).

פלורן: "סקסי" ועוד

25 שנים הם עוסקים בקוסמטיקה, עשר שנים הם מייצרים מוצרי טיפוח ואיפור ועכשיו מבקשים לפרסם שמם: "פלורן", חברה ישראלית בבעלות שני האחים סיטון. שפתונים ולאק ב־35 גוונים, ששה צבעי מסקרה (ובחורף זה יתוספו אליהם גם צבעי הזהב והטורקיז), איילינר, פודרה, סומק, צלליות, שלוש סידרות טיפוח (על בסיס קולגן, אלאהזורה והחזבה) וגם שתי סדרות לגברים: קצף גילוח, אפטר־שייב והמוצר החדיש ביותר, שיצא בקרוב לשוק, קרם לזוזה. הם משווקים בישראל וגם מייצאים לאוסטרליה, גרמניה, אנגליה, אירלנד וקנדה. היקף המכירות 120 אלף דולאר בחודש. שמות המוצרים שלהם מוכרים אולי יותר משם החברה ("קולבר", "סקסי" ועוד), והמוצרים כולם נמכרים באישור משרד הבריאות. הם אומרים. האחריות למוצרי הקוסמטיקה היא לשלוש שנים.

ורדה צימרמן

וולה: עיגול בראש

ב"וולה" החליטו להחזיר את ה"אבר־עגילה" לאופנה. כמה התאמצו לפני שנים הנשים לשוות לשערן מראה חלק־חלק, עכשיו המלאכה קלה יותר. למי שמתגעגעת לימים ההם... הספר באזרי, כך מספר הקומוניקט. חזר זה עתה מחו"ל וגילה כי בריכת השיער סביב הראש בעיגול היא "הצעקה האחרונה" באופנת השיער. הווריאציה העכשווית: שיער קצר מאוד בעורף וסביב מרכז הראש העיגול המפורסם. איך עושים זאת? בעזרת הג'ל.

שולחן האוכל הארוך בישראל

אין ודאות שהשולחן בתמונה, שאורכו 20 מטר ורוחבו קרוב ל־4 מטר, יוכל להיכנס לספר השיאים של גינס, אך ללא ספק זהו שולחן האוכל הגדול ביותר הנמצא כיום בארץ. למרות שערוכים עליו קומקומים, קערות פירות, צלחות, כלי הגשה ועשרות כלי אוכל נוספים, איש לא יסעד לצידו. אין הוא אלא תערוכה בפני עצמה, מיוחדת במינה, המוצגת בביתן העיצוב של מוזיאון ישראל. המוצגים בה – כולם עשויים כסף טהור – שייכים לאספן האיטלקי הנודע קליטו מונארי ומייצגים מזיגה בין עיצוב מודרני ואמנות צורפות הכסף העתיקה. התערוכה תינעל ב־6 בדצמבר.

(צילום: נחום טלפק)

هكذا من الاصل

פעמי־תש"ז – מושב מתפרק

מאת אמיר רוזנבליט

לפני פחות מחמש שנים, בפברואר 1982, קידמו מחסומים וצמיגים בוערים את הבאים למושב פעמי־תש"ז שבנגב הצפוני. ימים רבים השביתו חברי המושב את העבודה במשקיהם ולא הניחו לאיש להיכנס ליישובם. פקחי מס הכנסה שבאו לגבות חובות ואנשי ההוצאה לפועל שהגיעו למקום כדי לעקל רכוש נתקלו בהתנגדות נמרצת מצד חברי המושב המזועמים שהניפו כרזות בנוסח „רוצים לחיות בכבוד", „הכנסות החברים לא מכסות רבע מהריבית" וצעקו במקהלה מאורגנת: „לחם, עבודה".

הרקע לצעדי מחאה אלה היה היקלעותו של המושב לחובות כבדים, שנאמדו ב־20 מיליון שקלים ישנים – סכום אדיר במושגים של אז.

מושב פעמי־תש"ז, שהוקם ב־1953 בשביל עולים מכורדיסטאן ומפרס, לא הצליח להיחלץ מן המשבר ההוא, למרות צעדי ההבראה שננקטו מאז, וכיום הוא נמצא בשלבי פירוק מתקדמים. לבעיות הכלכליות השוטפות חברו סכסוכים משפחתיים־חמולתיים, שהביאו לניתוק מן האגודה ולפגיעה קשה בעקרון הערבות ההדדית.

עצוב, עצוב מאוד היום במושב פעמי־תש"ז. די אם נציין, כי כמחצית מן המתיישבים מוצאים כיום את פרנסתם כעובדים שכירים מחוץ למושב. חלקות רבות ניטשו עם הזמן, משפחות עזבו את המקום ועקרו למרכז הארץ. שרידי מבנים, שהיו אמורים לשמש בשעתם רפתות חליבה לעשרות פרות, הם עדות אילמת לעזובה הרבה. חובותיהם של החברים לאגודה ולארגון מושבי הנגב תפחו עם הזמן ומסתכמים היום בכ־4 מיליון דולר. חלק הארי מחוב זה, כ־2.5 מיליון דולר, רובץ על גבם של 15 חברים בלבד.

המושב נחלק והתפצל לשני „מעמדות": בעלי החוב הכבדים, וכאלה שמצבם מניח את הדעת או בעלי יתרות זכות בחשבונות האגודה. מציאות זו יצרה אווירה מתוחה בין החברים והביאה לפירוק האגודה. „בפועל אין כיום שיווק מאורגן ואין ערבות הדדית. כל אחד משווק באופן עצמאי", אומר חבר המושב שלום גברגולי, המוצא את פרנסתו כשכיר באחד מיישובי האיזור.

פעמי־תש"ז, כמושב מודרך על־ידי הסוכנות שנכלל בתכנית לשיקום המושבים בנגב, זכה לסיוע רב מצד המוסדות המיישבים, במגמה לחלצו מן המשבר הכלכלי־חברתי. לבעלי החוב הגדול במושב, שמשקם אינו פעיל או אינו מותיר רווח, הוצע לוותר על המשק ולקבל מעמד של „תושב", תמורת מחיקת החוב. לחברים אחרים הוצע הסדר נוח להחזר החוב, אם על־ידי מחיקת מחציתו או על־ידי פריסתו לתקופה של עשר שנים. חלק מהחברים התנגדו להסדר ונגדם הוגשו תביעות משפטיות על־ידי הוועדה המשפטית של תנועת המושבים.

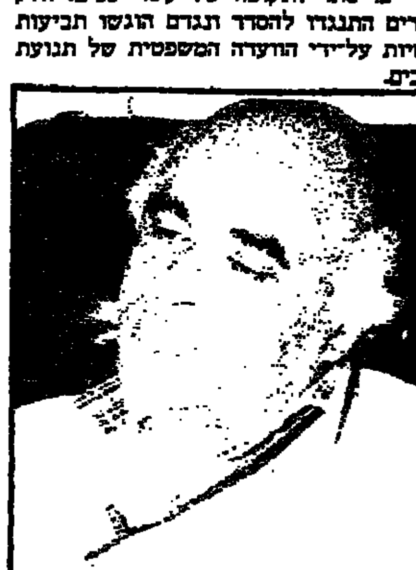

יצחק נחמיה, יו"ר ארגון מושבי הנגב
הבעיה העיקרית – חברתית, לא כלכלית

מספר שלום גברגולי, כי כתוצאה מן הלחצים שהופעלו על חברי הוועד התפטרו שלושה מהם, ביניהם היו"ר ניסן סריורה. במקביל הופעלו לחצים גם על רשם האגודות השיתופיות לכנס אסיפה כללית לבחירת מוסדות האגודה.

נכון להיום מתנהלים העניינים בפעמי־תש"ז במתכונת של כפר, לא של מושב. איש־איש ארוזן לגורלו. השבוע אמור רשם האגודות השיתופיות, יאיר יקים להחליט אם יפורק המושב אם לאו.

ניסן סריורה הוא גם היום, לאחר התפטרותו מתפקידו כיו"ר ועד המושב, אחד האנשים הדומיננטיים בפעמי־תש"ז.

שתי הצעות לפתרון

כיום הוא חבר מליאת המועצה האזורית מרחבים. ניסן, שמצבו הכלכלי איתן והוא בין הבודדים במושב הנמצא ביתרה בחשבונותיו הבנקאיים, אינו מסתיר את דעותיו לגבי הסיבות להסתבכותו של המוסד. „ההסתבכות של פעמי־תש"ז, כמו גם של מושבים אחרים באיזור", אומר ניסן, „נובעת מניהול כושל של האגודה ושל ארגון מושבי הנגב כאחד, אשר לא פעלו לבלימת תפיחת החוב לפני מספר שנים, כאשר הוא היה עדיין נמוך יחסית. הארגון אחראי למצב והוא חייב לכן להשתתף בכיסוי חלק מן החוב המעיק על המושבים הללו".

ניסן טוען, שארגון מושבי הנגב במתכונתו הנוכחית אינו מסוגל ליישם את המתחייב מתכנית שיקום המושבים בגלל אילוצים פנימיים ואחרים ובשל תלותם של החברים באגודות ובמוסדות האזוריים. לניסן יש גם הצעות מעשיות, אולי לא כולן מקוריות, כיצד אפשר להשתחרר מן „המערכת המשעבדת", כהגדרתו: מושבים שהסתבכו בגרעונות כספיים יש, לדעתו, להופכם ליישובים קהילתיים: כל אמצעי הייצור, לרבות הענפים המשותפים, יילקחו מהם ויוחזרו למדינה. כל חבר במושב כזה (והוא כולל במסגרת זו גם את פעמי־תש"ז), שיגיע להסדר כספי עם האגודה והארגון, ישוחרר מערבות כספית כלפי המוסדות. כל אגודה שתחסל את חובה בארגון מושבי הנגב תוכל, אם תרצה בכך, לפרוש מן הארגון ויוחזרו לה כל הערבויות שנתנו למוסד זה. „הארגון יצטרך לשדד מערכות, להפסיק לתת אשראי ולסייע להשקעות במושבים. הוא יעסוק רק בקניה ובמכירת תשומות לחברים בודדים במושבים. המפעלים האזוריים יימכרו לגוף פרטי או ממשלתי ולאחר חיסול הגרעונות שהצטברו תחולק יתרת הכסף למושבים, לצורך קיזוז החובות הגדולים", אומר סריורה.

ואילו יו"ר ארגון מושבי הנגב, יצחק נחמיה, שולל שינויים קיצוניים במבנה האגודות ובארגון מושבי הנגב וטוען, כי אפשר להגיע להסדר חובות עם האגודות והחברים, תוך מתן טיפול אינדיבידואלי. באשר להצעה להתנתק מן הארגון אומר נחמיה: „אם חבר במושב יבוא לידי הסדר כספי ויגמור עם חובותיו, איש לא יחזיק אותו בכוח. הארגון איננו מטרה בפני עצמה, אלא אמצעי לסייע לחברי המושבים, הראיה ששחררנו מושבים, כמו שדה־דוד ושחר, שביקשו לעזוב את הארגון". בהתייחסו למושב פעמי־תש"ז מביע נחמיה פסימיות רבה לגבי סיכוייו להיחלץ מן המשבר הנוכחי. הבעיה העיקרית במושב זה היא בעיה חברתית, ולא כלכלית. הדברים שם מתנהלים לא על בסיס ענייני, אלא על בסיס חמולתי. כך הם פני הדברים כיום, וכך היה מאז ומתמיד. אם הם יתגברו על המשבר החברתי, אין לי ספק שתיפתר גם הבעיה הכלכלית".

לשקוע בחובות ולעלות על אוטובוס

במושב הדתי נוב אורזים חברים את מיטלטליהם. גם יוסי ויוכבד רועה ארזו, אבל לפי שעה הם נשארים בגולן

מאת שמעון וייס

בית ארעי בשני אוטובוסים בשטח צבאי

שקיעתם של מושבי הגולן בחובות חונקים כבר אינה בגדר חדשה מרעישה. גם העובדה, כי יש מושבים המאוימים בצווי עיקול וכי האגודות השיתופיות נמצאות על סף פשיטת רגל כספית וארגונית, כבר אינה מרגשת ומבהילה את „החלונות הגבוהים". בגולן זועקים, אבל במסדרונות השלטון אין מגיבים לקריאות היאוש.

גולניסטים יודעי־דבר יאמרו לך, שמצבו של המושב הדתי נוב שבגוש הדתי בדרום הגולן חמור, אולי, יותר מזה של שכניו, וכי קשיים אלו מעיבים על חיי החברה ויחסי השכנות בין החברים במושב. מספר משפחות במושב כבר קיבלו צווי עיקול על חלק מרכושם והמחלבה של המושב עברה לידיים חיצוניות, אחרי שנקלעה למשבר קשה וחסר תקווה. מצב זה אילץ כמה משפחות, בהן גם ותיקות, לארוז את הפקלאות ולעזוב את המושב כדי להתחיל בחיים חדשים במרכז הארץ ללא גיבנון כלכלי קשה.

יוסי ויוכבד רועה נמנים עם המשפחות המעוקלות במושב, שחוב החובות קרובה מאוד לצוואריהם, אבל שלא כמו כמה מחבריהם, הם אינם ממהרים להיפרד מן הגולן, אלא מחפשים פתרון ארעי באיזור זה עצמו, גם אם הוא שנוי במחלוקת. כאשר התברר ליוסי, בן 27, ולאשתו יוכבד, בת 33, כי איומי המעקלים קרובים לביצוע, צץ בראשם הרעיון לצאת מן המושב לפרק־זמן מסוים ולהתגורר בטבע. זה גם תאם את אופיו של יוסי, המגדיר את עצמו נוקר ומשוגע לטבע.

לפני מספר שבועות יצא יוסי לחפש אחרי אוטובוס ישן שיוכל לשמש אותו, את אשתו ואת שלוש בנותיהם כבית בחודשים הקרובים. הוא קנה מחברת „אגד" שני אוטובוסים ישנים במחיר נמוך, מיקם אותם בשטח פתוח לא הרחק מקיבוץ מבוא־חמה בדרום הגולן והפך אותם לבית ארעי. בני המשפחה העבירו מביתם שבנוב את המיטלטלים החיוניים ביותר, הקצו לאחד האוטובוסים תפקיד של חדר שינה ופינת כביסה ומשחקים, ואילו האוטובוס השני, הצמוד לו, נקבע כמטבח וכחדר אורחים למי שיבוא ויחפוץ לראות את סגנון החיים החדש בגולן. בחוץ התקינו פחון ארעי המשמש כשירותים, ואת כלבת הרועים הפירנאית ושני גוריה הציבו כשומרים.

יוסי רועה:
"אבותינו הלכו במדבר ארבעים שנה"

לדידו של יוסי רועה, שתחביבו העיקרי הוא גידול וטיפוח כלבים מגזע „הרועה הפירנאי", לא רק המראה הוא אידילי, אלא גם החיים בשני האוטובוסים ובלב צמחיית הגולן הפורחת. הוא גם משתדל להציג זאת כך בפני עוברי אורח. „עברנו לכאן לפני כמה ימים כדי לתפוס ראש לעונת המרעה", הוא מסביר ומוסיף: „אבותינו הלכו במדבר ארבעים שנה, או מה כל הסיפור. הרבה שנים אני חולם לרעות את הכבשים שלי בשטח פתוח ולהתגורר עימם יחד, ועכשיו אנחנו מגשימים את החלום".

לא הרחק משני האוטובוסים גידר יוסי שטח לדיר הכבשים שלו, אבל מזג־האוויר הסגרירי תפס אותו בלתי־מוכן ולפיכך נאלץ להעביר את הדיר למבנה צבאי סמוך, מה שעורר את כעסם של שלטונות הצבא. אלה גם גילו ליוסי וליוכבד שהם, במחילה מכבודם, התמקמו בשטח צבאי לכל דבר. אבל יוסי אינו מתרגש, גם לא מכעסם של שכניו מקיבוצי הסביבה, הדורשים ממנו להתקפל מהמקום. הוא מציג אישור שקיבל מהקק"ל, לפיו הוא רשאי להתגורר במקום במשך שלושת החודשים הקרובים.

במושב שלו מציגים זאת אחרת ויש התובעים להשיבו לביתו המקורי. „תאר לך שכל מי שנקלע לצרות כלכליות ייקח את הרגליים והמשפחה שלו ויעבור לגור בשדה עד יעבור זעם. לא קשה לנחש מה יקרה למושב" – אומר אחד החברים מנוב המבקש, כצפוי, שלא להזדהות.

יוסי רועה מספר, כי רבים מחבריו למושב מתייחסים בהבנה לשגיונותיו. עובדה: לקראת שבת אפילו שלחו אוכל לביתו החדש והזמני. הוא מכחיש, כאילו הלחצים הכלכליים ואיומי העיקולים הם שדחפוהו לצאת, אבל ניכר בו שהוא זהיר ומסתיר את מה שלא נעים לו לספר. אין זה סוד שבגולן יש חקלאים טובים רבים המתביישים במצבם הקשה, הגם שאין הוא אשמתם.

בימים הראשונים שלאחר המעבר מן המושב לאוטובוסים נשארו שלוש הבנות הקטנות בביתן החדש, רב־החלונות, שיחקו והעבירו את הזמן. כעבור ימים אחדים יצאו יחד עם אימן, שהיא גננת במושב, לגן־הילדים ולבית־הספר שלהם. לדידן של הבנות זה נחמד, אבל לא יותר. הן מתקשות להסביר, מדוע עזבו את הבית בנוב, ורק יודעות במעורפל שלאבא לא נתנו יותר מזון לכבשים וגם לצאת למרעה אסרו עליו, ולכן קמו והלכו. מזג האוויר הקר של הימים האחרונים אינו מפריע לקטנות. בהשפעת ההורים נדלקו גם הן על אורח החיים החדש. מתגעגעות לחברים במושב? לא במיוחד, עונה הגדולה, שלומית בת שמונה וחצי.

שלוש הבנות ב"אוטובוס המגורים"

מעבר למראה ולחוש החלוצי שמגלה משפחת רועה דווקא בראשית החורף הקר מלמד המעשה גם על המצב הנואש שנקלעו אליו מתיישבים טובים וחרוצים בגולן. על־פי הידוע מגיעים חובותיהם של יישובי הגולן ליותר ממאה מיליון דולר, והנתח העיקרי הוא של המושבים. הריבית הגבוהה וההלוואות שנאלצו לקחת הרסו כל חלקה טובה, וכל יום שעובר מחסל חלקה טובה נוספת. המציאות הכלכלית הקשה – חובות וגרעונות והבטחות לסיוע שאינן מתממשות – גורמת להתשתם של התושבים ולמחשבה על מעשי יאוש. יש משפחות שעברו לתל־אביב וגם לחו"ל, יש משפחות שנמצאות בשלבי אריזה מתקדמים, ויש גם לא מעט משפחות שאינן רוצות לרדת מן הגולן, אלא שהן מבקשות לברוח מן המצב, אפילו לפרק־זמן קצר. משפחת רועה היא אחת מאלה.

50 שנות הגשם של קובה בן 80

מאת יצחק מרידור

פלירט מלהיב עם אלת מזג־האוויר

מדי שנה, עם רדת היורה וראשית פריחתן של הסתווניות, נוהג אני לחדש ולרענן את הקשר הקבוע, הקיים זה שנים, ביני ובין מודד המשקעים הוותיק ביותר בארץ, איש קיבוץ מרחביה, המהנדס קובה פליישר. עם בוא מרחשוון אני מחייג אל חדרו שבקיבוץ, הוא מזהה מיד את קולי – ואני אינני מופתע כלל לשמוע אותו מקדים ואומר לי: „אכן, חיכיתי לצלצול שלך. יש לי בשבילך דו"ח מעודכן. קח, בבקשה, נייר ועט – ורשום..." וכך, שעה קלה מאוחר יותר, אני יכול להעביר למערכת סיפור מדויק, גדוש פרטים והסברים – ובצידם הערכה מוסמכת, מבוססת על נסיון רב שנים: האם השנה הקדים היורה לרדת, האם הגשמים ש„הפתיעו" גשמי ברכה המה, ומה מידת השפעתם הצפויה על שדות הכותנה, על המטעים, על זריעת תבואות החורף הקרבה...

אין ספק: קובה, האיש אשר על התחנה המטאורולוגית בקיבוץ מרחביה, אוהב מאוד את מלאכתו שהפכה לו לתחביב. לעולם אין להבזין בקולו בנימה כלשהי של שגרה, של deja vu. תמיד, כך נדמה לי, אני תופס אותו, כביכול, באמצעו של פלירט מלהיב עם אלת מזג האוויר ההפכפכה שכולנו, מסתבר, נתונים לחסדיה...

בחודש הבא, בדצמבר, יחגוג קובה את יום הולדתו ה־80: „ב־40 השנה האחרונות", הוא מספר, מבלי להסתיר את גאוותו, „לא הייתי חולה אפילו יום אחד. אני ממשיך לעבוד – בעשורים האחרונים חצי יום – במפעל שלנו ('פלסים') – ומתכונן לצאת ב־10 בדצמבר בטיול מאורגן עם החברה הגיאוגראפית ל...ספארי באפריקה, יחד עם ידידי הטוב, השופט העליון בדימוס משה עציוני (שהוא צעיר ממני, רק בן 78...)".

אקדמאי בניגוד לדעת התנועה

סיפור 54 שנותיו של קובה בארץ אינו שונה בהרבה מסיפוריהם של הרבה ותיקים, כמותם אפשר לשמוע מדיירי „שכונות הוותיקים" בהתיישבות העובדת.

„נולדתי בעיר טרנוב, בגליציה, ב־1906", מספר קובה. „שם קיבלתי את תעודת הבגרות שלי ושם הצטרפתי בגיל צעיר מאוד ל'השומר הצעיר', התחלתי לרקום, כמו צעירים יהודים רבים בעיר זאת, את חלומי הגדול: לעלות לארץ־ישראל ולחיות בה כחלוץ עברי, אמיתי. כדי להכשיר את עצמי לחיי חלוץ נסעתי לצ'כוסלובקיה ללמוד באוניברסיטה וקיבלתי הסמכה כמהנדס חקלאי. הלימודים שלי לא מצאו חן בעיני הנהגת התנועה והם החליטו להוציא אותי ואת זאב וגנר ז"ל, שהיה עד למותו חבר מרוע. אבל ב־1932 הם סלחו לי על החטא שחטאתי ונתנו לי סרטיפיקט, כאיש 'השומר הצעיר'... ואז, אחרי שבועיים בבית העולים בתל־אביב (בהם הספקתי לסרב להצעתו של פרופ' הוכברג ז"ל לשמש מורה ב'מקוה ישראל'), הגעתי למרחביה ומאותו יום אני כאן..."

האגרונום קובה פליישר מילא בקיבוצו הרבה תפקידים: תחילה, עם בואו למרחביה, החליט מי שהחליט שאם האיש הוא מהנדס, הוא זכאי לעבוד כעוזרו של מאיר יערי, שהיה אז ב„שנת עבודה במשק" ועסק ב...הובלת זבל לשדות. „אבל אחר־כך שימשתי כמדריך חברת הנוער העולה הראשונה של הקיבוץ (הגברת הנרייטה סאלד התעקשה שהמדריך יהיה... אקדמאי). הייתי מזכיר, גזבר, מנהל מחלקת הנוער החלוץ בקיבוץ הארצי, סדרן עבודה, רכז תרבות, מדריך אולפנים, אופה – ומאז שיצאתי לגמלאות, בגיל 70, אני עובד מדי יום ארבע שעות, קודם בדפוס ועתה ב'פלסים'.

בכל־זאת יש נסים

קובה, ש„חטא" זמן־מה בכתיבה עיתונאית, בפולנית ובעברית, מטפל כל השנים, בצד עבודתו הרגילה, בתחנה המטאורולוגית שבמרחביה, הקיימת במקום עוד מתקופת הקואופרציה. הוא רואה עצמו, ובצדק, כאיש מקצוע. הוא חבר האיגוד המטאורולוגי הישראלי ומשתתף בכנסיו. „אבל, קודם כל", הוא ממהר להדגיש, „הייתי ונשארתי חלוץ..."

עיניו הצוחקות תמיד של קובה מתכסות דוק של עצבות, שעה שהוא מספר על משפחתו הענפה שהושמדה כולה בשואה: „אחרי המלחמה", הוא מספר, „שלח לי גוי פולני, שהוא בעיני חסיד אומות העולם, תעודות יקרות, מכתבים מאמי ואחי, ותמונות של בני משפחה שהושמדו בגיטו. הגוי הפולני הזה", מספר קובה בהתפעלות, „שמר על לוח ליבו, גם כשיצא אל החזית עם הצבא הרוסי והגיע עד ברלין, את התעודות האלה – רק בזכות הדמיון המקרי שמצא בין דמות אמי, באחת התמונות, ובין אמו שלו... אני", מוסיף קובה, „כבר לא אגיע לטרנוב אף פעם, וחבל: אתה יודע, אני שמח מאוד, ממש מאושר, על המתנה הנהדרת שהגיש לי ידידי, השופט עציוני, הטיול הצפוי לספארי... לא תיארתי לעצמי, בגילי, שאני עוד אטייל באפריקה... אבל, האמת היא שהייתי מחליף אותו ברצון, אם אפשר היה, בנסיעה לטרנוב שלי, על אף שידיד שביקר שם לאחרונה ואף הביא לי תמונה של הבית בו נולדתי, אמר לי שהיום זאת עיר מתה, ללא נשמה, ללא יהודים... אבל יש לי כל כך הרבה זכרונות משם..."

לאחר זמן, תוך כדי שקובה מחזיר למקומם תמונות וקטעי עתונות השמורים איתו – חזרתי ושאלתי על הנושא המשותף לנו המשקעים.

„אתה יודע", אומר קובה, „הנסיון שרכשתי, של הסתכלות ורישום משקעים במשך 50 שנה, מקנה לי תמונה של מזג האוויר בעמק בדרך השוואתית. והמסקנה שלי היא שאין שנה אחת דומה לשנייה. המשקעים הם מקריים ואנחנו כאן בארץ נהנים, לדעתי, מגשם ומטל שהם בגדר נס. אנחנו הרי חיים על גבול המדבריות: כל טיפת גשם שיורדת באיזור שלנו היא, בסופו של דבר, נס מהשמיים..."

בדרכי הביתה, בגשם השוטף שהחל שוב לרדת, חשבתי לעצמי שאולי זה מוזר קצת לשמוע מאיש אדוק כל־כך של „השומר הצעיר" כמו קובה דיבורים על נסים. עם זאת נדמה, שאם בארץ הזאת עדיין מתרחשים נסים – הרי זה לא מעט בזכותם של אנשים כמוהו...

קובה פליישר ליד התחנה המטאורולוגית בקיבוצו, מרחביה

הדודה עברה. עבר גם שבוע

מלוח המודעות אפשר ללמוד, כידוע, הרבה וגם בנושא הרשימה הוא משרטט השתקפות כלשהי: צוות הווידאו מתכנס. החוג למחשבים מזכיר לחברים. בלוח ההסעות הפנימיות יחול שינוי. מי שרוצה לקנות שידה שיצלצל. מי שרוצה למכור מצלמה, שירים טלפון (מכירות וצלצולים הולכים חזק לאחרונה). מצאתי צרור מפתחות. לקונצרט יוצאים בשעה... ובין כל הנ"ל, בפינה ובכתב־יד (שיכול להיות שנוי במחלוקת): „במוצאי־שבת אסיפה כללית". בסדר היום, כרגיל, דיון בעל משמעות תקנונית ודיון בעל אופן אישי. הפעם ערעורו של צ'רלי.

1986. אלה חיינו. אנחנו שואבים מזומנים מהקירות בכרטיסי כספומט; פוקדים על הקופסה בשלט־רחוק עד שהיא מראה לנו לוכסמבורגים נעימי סבר, דוברים גרמנית, דרך הלווין; דיווחים על מצבנו וצווים לתורנויותינו משתגרים אלינו דרך המחשב; ילדינו מטלפנים למבקשי רעתם ולדורשי טובתם בוקר־ערב־צהרים... והמודעה הגיעה על האסיפה הכללית, ה־High-light של הדמוקרטיה הישירה, לא תחסר, כרגיל.

כשאנחנו נענים להזמנה, מצפה לנו חוויה משולשת: באגף אחד מיושבים נוטרי האסיפה כמימים־ימימה. באים ערים, ובשעה קבועה מתמקמים בחלקם. מסורת. חברי הוועדה המביאה הפעם דיון תקנוני מרוכזים אף הם בפינה משלהם והם ערים, מזורזים וחדורי שליחות. מלה נכונה בשורה הנכונה תביא גאולה לעולם. מובדלים מכל השאר יושבים קרוביו וידידיו של צ'רלי. הם לא באו מצוות־אנשים־מלומדה להעביר ערב באסיפה, הם לא באו להביא גאולה לעולם. הם באו להצביע בעד דודתו של צ'רלי. מספר החברים באירוע אינו רב. צ'רלי צריך להזעיק בטלפון שני מניינים של שכנים, קולגות וידידים, והוא משחיל את דודתו לקיבוץ מהר, חזק ובאופן אלגנטי.

ואכן, בסביבות השעה אחת־עשרה, כשמצביעים, חלה התעוררות (תרתי משמע). מצביעים (קרוביו וידידיו של צ'רלי מתנערים בפינתם ומניפים את ידם בעד דודתו ברגע הנכון). סופרים את הקולות. הדודה עברה. עבר גם שבוע.

נכון, לפעמים נתקלים בסעיף שמזמין אסיפה סוערת. חדר־האוכל מפוצץ, מתח באוויר. אבל על־פי־רוב האסיפה הכללית איננה אלא עלה ואנה להחלטות בסעיפים כלליים שכבר התקבלו (לפעמים במידה של צדק) ב„מקומות הראויים"; עלה ואנה המכסה לעיתים על אונס ציני של הכלל על־ידי קבוצות אינטרסנטים בנושאים אישיים.

פורמלית, אפשר לומר למתלוננים על המצב העלוב הזה: איפה הייתם? יכולתם להשפיע ולהתערב. אבל הדברים לא כל־כך פשוטים. יש פער בין הדינמיות בתחומים שונים ובין הסטאטיות של המערכת הדמוקרטית, ובעיקר של האסיפה. ניהול יישוב בן מאות משפחות, רב־גילי והטרוגני, עם קשיים בכל התחומים, אינו יכול להיעשות על־ידי מסכת של נאומים במוצאי־שבת. החבר המודע יום־יום לנחיתותו, בידע ובמיומנות ביחס לעוסקים בתחום מן התחומים – מוותר על האסיפה כבילוי. לנוע אל האסיפה במיוחד כדי לחסום את דודתו של צ'רלי, או כדי לחסום בקשה אישית אחרת, שחבר גרר דרך כל האינסטנציות עד לאסיפה הכללית – זה בניגוד ללב היהודי (ובניגוד לתרבות של חוסר ההתמודדות עם דברים לא־נעימים, שהיא אופרה לעצמה).

„שיחת הקבוצה", שנולדה בחברות קטנות והומוגניות והיתה באמת גולת הכותרת של הדמוקרטיה הישירה (כי כך הרי מנהלים משפחה מורחבת), נהפכה למשהו פחות דמוקרטי מדמוקרטיה בלתי־ישירה של נבחרים. האגרוף על הלב של „איך אנחנו נראים! איפה המעורבות, האיכפתיות והיחד! איך מחנכים ככה נוער? וכבה נחזיר עטרה ליושנה" – תורם לקתרזיס הקבוצתי, אבל לא מקדם את העניין.

דווקא מי שאינו חושב (כמוני), שיש לשנות את הדמוקרטיה הישירה באופן מהותי, צריך לרתום לטובתה את פלאי הטכניקה, התקשורת האלקטרונית, האפשרויות הגראפיות החדשות.

תמ/וס

ההונגרים נמנעו מתבוסה כדי שצופים רבים יבואו לגומלין

אגשט בית הספר בודפשט גברה על הפועל רמת־גן 25:32

מאת י. חבס

שחקני הקבוצה ההונגרית, ואשש ניר בודפשט, לא רצו אמש להביס את קבוצת הפועל ר"ג, במסגרת משחקי גביע אירופה לקבוצות מחזיקות גביע, כדי שלמשחק הגומלין, שיערך ביום ראשון, יבואו צופים רבים. ההונגרים זכו בנצחון קל – 25:32 (8:16).

שחקני עיר־הגנים שיחקו בשאפתנות רבה, אך מול יריבתם החזקה זה לא הספיק. בשורות ההונגרים צד את העין השחקן הענק, פולגר לאסלו, המתנשא לגובה של 2.10 מ'. לאסלו עשה במגרש ככל שעלה על רוחו והעניק לצופים חויה בלתי נשכחת.

במחצית הראשונה הוליכו ההונגרים ללא עוררין. הם פתחו את המשחק בסערה – 5:15 ושמרו על יתרונם עד לסיום המחצית – 8:16.

בהפסקה ביקש המאמן ההונגרי מחניכיו להאט את קצב המשחק כדי למשוך את קהל אוהדי הקבוצה למשחק הגומלין. ואכן ההונגרים הסתפקו בתרגילים ראוותנים ויתרו על הבקעת השערים.

הרמת־גנים ניצלו זאת והצליחו לצמק את התוצאה – 21:19. ההונגרים לחצו שוב על הדוושה והגדילו את יתרונם. במהלך המחצית השניה החטיאו הרמת־גנים שלוש זריקות עונשין מ־7 מ'. השער היפה במשחק הובקע בדקת הסיום ע"י השוער ההונגרי, שעלה לסייע להתקפת קבוצתו.

שפטו דימוריטו וגרסטרו לעיני 800 צופים באולם אוניברסיטת ת"א.

● שערים לבודפשט: פולגר לאסלו (8), איונציק (6), קרד זולטן (6), טוט לאסלו (4), וסלרגום זולטן (2), אטילה (2), ציציה אוטו (2), זולי (1), אודוש (1).

● שערים לר"ג: וליגנר (6), גרא (5), סומך (5), אלמוליגוס (3), זרמנסקי (2), ספרן (2), אריאלי (1), ליס (1).

מכבי חיפה תארח הפועל ת"א במוקד המחזור ה־8 בסל

מאת משה כהן

בכדורסל: קבוצת הפועל ת"א יוצא הערב להחלץ מהמשבר החריף, אליו הם נקלעו, עם נצחון בעיר הכרמל, במשחקם מול מכבי חיפה, במסגרת משחקי המחזור ה־8 בליגה הלאומית בכדורסל.

התל־אביבים גילו במשחקיהם האחרונים חולשה רבה, בגלל בעיות ניהוליות ובטחון עצמי לקוי. גם הפרונט של חיים זלוטיקמן תרם לחולשה הרבה של הקבוצה, שכן יריבותיה של הפועל ת"א למדו, כי שמירה הדוקה על לארגי מספיקה לנטרל את משוקה של ת"א.

עבור "האדומים" יהיה המשחק בחיפה בבחינת להיות או לחדול. אם גם הערב הם יפסידו, תכנס הקבוצה למערבולת של האשמות וזעזועים. החיפאים מסוגלים לזכות בנצחון ביתי, בתנאי שיתגברו על חוסר יציבותם. נראה, כי אוהדי הכדורסל בעיר־הכרמל יחזו במשחק שקול ומותח, שכל תוצאה בו לא תחשב להפתעה.

מאבק תחתית מעניין יערך ביותר שם תארח הפועל ר"ג את הפועל ירושלים. חניכיו של אברהם חמו גילו לאחרונה שיפור ניכר ביכולתם. לעומתם נחלשו הירושלמים במשחקיהם האחרונים, לאחר שבתחילת העונה הם הפתיעו ביכולתם הטובה.

בעוד תארח קבוצת בית"ר ת"א את אליצור נתניה. הבית"רים העדיפו לארח את המשחק בעודה, כדי לזכות בהכנסה כספית שמנה. הנתניתים התאוששו לאחרונה מהמשבר החריף אליו הם נקלעו. נראה, כי חניכיו של יוסי הרדי ימשיכו גם הערב את מסע נצחונותיהם.

האלופה, מכבי ת"א, תארח בהיכל הספורט ביד־אליהו את הפועל חיפה, שמינתה בסוף השבוע את אלן לונג לתפקיד מאמן הקבוצה, במקום רני ישפה. נראה, כי לראשם של המכבים יהיה בעת המשחק במינכן, שם תערך הגרלת משחקים במסגרת בית הגמר של גביע אירופה לאלופות. המשחק עצמו לא צריך להטריד את המכבים, שיזכו קרוב לוודאי בנצחון קל.

קבוצת הפועל איתן/גבת תשאף להפתיע בביתה את הפועל חולון, שטרם נחלצה מהחולשה הפוקדת אותה לאחרונה. הפועל גליל־עליון תרצה להמשיך את מיקומה בצמרת הטבלה, ע"י נצחון ביתי על קבוצת התחתית של מכבי ר"ג. שחקני הגליל ניצחו לפני שבוע בביתם, במשחקם מול מכבי חיפה. קשה להניח, כי הערב הם לא יזכו בנצחון ביתי קל.

ליגה ארצית בכדורסל

אמש נערכו משחקי המחזור ה־8 בליגה הארצית בכדורסל.

● מחוז דרום: אליצור רמלה – אליצור פ"ת 85:89; אליצור קרית־אונו – מכבי דרום ת"א 94:110; מכבי ראשל"צ – הפועל גבעתיים 65:95; מכבי ירושלים – אסא רמת־השרון 64:69; אליצור ת"א – בית"ר ירושלים 71:114; הפועל גנן – הפועל קרית־גת 56:70.

● מחוז צפון: הפועל עמק־הירדן – הפועל גן־שמואל 68:72; מכבי קרית־מוצקין – הפועל בקעת בית־שאן 65:85; הפועל עירוד – מכבי כרמיאל 66:72; הפועל נהריה – מכבי בת־גלים 66:83; מכבי נתניה – הפועל בית־אלפא 53:111.

היום הגרלת משחקי בית הגמר בגביע הכדורסל

מאת משה כהן

במשרדי פיב"א במינכן תערך היום אחה"צ הגרלת משחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, יצא אתמול למינכן כדי ליטול חלק במגעים מאחורי הקלעים על תוכנית המשחקים. הבעיה העיקרית היא היכן תקיים מכבי ת"א את משחקיה מול אלופת ברית־המועצות, ז'אלגיריס קובנה.

הצרפתים והבלגים הביעו את רצונם לארח את המפגש הכפול בין שתי הקבוצות. נראה, כי הבחירה תיפול פעם נוספת על העיר בריסל, המורגלת באירוח משחקיה של מכבי מול אלופות ברית־המועצות.

הקבוצות שהעפילו למשחקי בית הגמר הן: ריאל מאדריד, זאדאר, אורתס, סימאק מילאנו, ז'אלגיריס קובנה ומכבי ת"א.

לארבעת משחקיה של מכבי ת"א בארץ נמכרו עד כה 5000 כרטיסים. אין ספק, כי עד לפתיחת המשחקים ב־4 לדצמבר יימכרו כל הכרטיסים.

שני רצים מקניה בין 300 האורחים במרתון הכנרת

מאת ניסן פרידמן

מרתון טבריה הבינלאומי מרבב כנרת יחגוג ב־17 בדצמבר 1986 את חג העשור שלו. יו"ר הועדה המארגנת, עמוס קריית, מקוה כי תהיה סיבה להתגאות מבחינה מקצועית ומבחינת האוירה גם בעת המרתון העשירי.

במסיבת עיתונאים דיווח יו"ר איגוד האתלטיקה, אריה סלוצקי, כי עלות המרתון תגיע השנה לכ־100.000 דולר. חלקו הגדול של הסכום יתוקצב על־ידי מאמצים כמו "פלאזה" טבריה, התאחדות בתי המלון, יורופקאר ועוד. מצפים להשתתפותם של כ־300 ישראלים ומספר דומה של אורחים מחו"ל.

אך, כמובן שתשומת הלב תתמקד ברצים המובילים. מספר אחד שלנו יהיה שוב יאיר קרני בעל שיא אישי של 2:17.34 ש' ובין הנשים הזהבה שמואלי (2:40.28 ש'). שמואלי התלבטה אם להירשם, אך נצחונה המצויין השבוע בריצת 15 ק"מ, שכנעה אותה שהיא מצויה בכושר מתאים גם למרתון.

מבין האורחים תבלוט השתתפותם של שני רצים קניתיים, לראשונה מזה שנים רבות. סמואל מוגרה קראגרי בן 28, בעל שיא אישי של 2:14.00 ש'. הוא מקווה לשבור את שיאו ב־2 שניות תמימות. עימו יגיע בן ארצו, פטר מוסמי אוביירו, ששיאו עומד על 2:15.00 ש'.

ממערב גרמניה יגיע מנצח המרתון הי1 והי3, הרץ הוותיק והנר צורנבכר בעל שיא אישי של 2:12.20 ש'. מנצח שני המרתונים האחרונים, לינדזי רוברטסון מסקוטלנד (2:14.59 ש') יבוא כדי להגן על תוארו.

בין הנשים צפויה השתתפותה של שירלוס גילברט מארה"ב, מנצחת המרתון אשתקד. לפני שבועיים קבעה במרתון ניו־יורק שיא אישי של 2:38.24 ש' כשסיימה במקום ה־10 הכללי וראשונה מבין האמריקאיות.

שיאי מרתון טבריה: גברים – קורין שאו (רודזיה), 2:14.02 ש', 1978. נשים – שאנטאל לאנגלאסה (צרפת), 2:41.58 ש', 1983.

כותרת:19 ציצרו, 40/35 פר' דק, שלוש שורות בלוק

מתחת. לסל. גליל עליון תוקפת את סל הפועל ת"א במשחק הנצחון ביום חמישי

סגן ראש עירית אשדוד אימץ את מכבי יבנה

מאת דני צדוקי

אורי מורייוסף, סגן ראש עירית אשדוד, והבעלים של חברת "סטיילי אשדוד" ועסקים אחרים, הודיע על החלטתו לאמץ את קבוצת הכדורגל של "מכבי" יבנה. מור יוסף ידוע בעירו אשדוד כ"ספונסר" של קבוצות ספורט בענפים שונים. החלטתו לתמוך בקבוצת הכדורגל של העיר השכנה (שביבנה לאשדוד יש יחסי יריבות בתחום הספורטיבי) הפתיע את ציבור חובבי הספורט באשדוד.

לדברי מורייוסף, היתה זו יבנה שביקשה את עזרתו בגלל המצב הכספי הקשה שבו נמצאת הקבוצה. בהיותו אוהד ספורט הוא נענה לבקשה. הוא יסייע לקבוצה במתן ציוד, מענקים והסעות. לדבריו תמיכתו בקבוצה מיבנה לא תהיה על חשבון עזרתו לספורט באשדוד. הוא אינו מכחיש שאחד המניעים שלו לצעד הלא מקובל, היה כשלון המאמצים שלהם היה שותף לאחד את שתי קבוצות הכדורגל של אשדוד, "הפועל" ו"עירוני", במסגרת אחת.

אושר ההסכם בין הפועל ומס הכנסה

מליאת מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, שמעה מפי מזכיר הפועל, יצחק אופק, על ההסכם בין אגודות הספורט והציבורות מס הכנסה בענין הסדר תשלום החובות של האגודות למס הכנסה.

לדברי אופק חובות סניפי הפועל למס הכנסה עד אפריל 1985 מגיעים לסך של 6 מליון ש"ח.

לפי ההסדר תשלם מועצת היסודים 3 מליון ש"ח במזומן למס הכנסה ו־3 מליון ש"ח הנוספים ישלמו האגודות בפריסה של 5 שנים, צמוד לדולר.

מרכז הפועל נתבע להתחייב עבור סניפיו כלפי מס הכנסה לגבי סכומים אלה לפי רשימת החובות שנתקבלה משלטונות המס.

הסניפים החייבים, יפקידו במרכז הפועל צ'קים דחויים, בערבות מועצת הפועלים. הצ'קים ירשמו לפקודת מס הכנסה. לאחר ביצוע ההסדר מבטיחים שלטונות מס הכנסה הנחה לכל סניפי הפועל עבור חובותיהם עד אפריל 1985.

ההסדר הנ"ל יחול רק על הסניפים ששילמו כשורה את החובות השוטפים מאפריל 1985 ואילך.

בדיון הביעו הדוברים את החשש, שאם הפועל לא יפעל להוריד את גובה התשלומים בכדורגל ובכדורסל, בהתאם להכנסות, נושא החובות למס הכנסה יחזור על עצמו בעוד מספר שנים. הדוברים גם דרשו שערבות על חובות הסניפים למס הכנסה יבקש מרכז הפועל ממועצת הפועלים ולא מהעמותות. בסיום אישרו חברי מרכז הפועל את ההסכם כלשונו.

על הפנים. חלוץ באיירן מינכן וולפארט (במרכז) בצבת הגנת הומבורג

שלום לוי: מה ששריד עשה מתאים ממש לשבט מתחיל

מאת ניסן פרידמן

[illegible]

48 שעות אחרי שבת

[illegible]

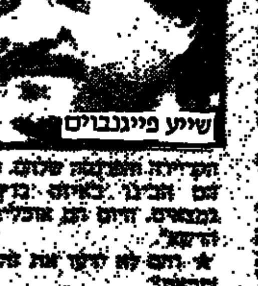

שייע פייגנבוים

שלום לוי

כי מבית: [illegible]

[illegible]

האנסן החמיץ בדקת הסיום ומנע מליברפול את הפיסגה

החמצה של ה"קפטן" אלאן האנסן בדקת הסיום, מנעה אתמול מליברפול את שובה לפיסגת הליגה האנגלית. במשחק הווי סיימו ליברפול ושפילד וונסדיי בתיקו 1:1.

האורחים משפילד רכשו יתרון בדקה ה־57, מרגלי לי צ'פמן. איאן ראש השווה כעבור 30 שניות, בהבקיעו את שערו ה־20 העונה.

ארסנל נותרה במקום הראשון בעקבות נצחונה המשכנע בשבת על סאותהמפטון 0:4.

נצחונות גבוהים למוליכות בבלגיה

שתי המוליכות בליגה הבלגית, אנדרלכט וקלוב ברוז', זכו אתמול בנצחונות גבוהים במסגרת המחזור ה־11. אנדרלכט גברה על אנטוורפן 1:4, בעוד ברוז' הביסה את מולנבק 1:5. אנדרלכט מקדימה את יריבתה בהפרש של שני שערים, כשלשתיהן 19 נקודות.

ביתר המשחקים: לוקרן –סרין 1:2; ראסינג ג'נק – ברכם 0:2; מישלין – גנט 1:4; בוורן – וארגם 0:1; פ.צ. ליאז' – סירקל ברוז' 0:1; בירסחוט – קורטריי 1:3; שארלרואה – סטאנדארד ליאז' 0:2.

בנפיקה לראש בפורטוגל

בנפיקה, שגברה על אקדמיקה 0:2, ניצלה את התיקו של פורטו (1:1) נגד גואוישטה, כדי להעפיל לראש הטבלה. במשחקים נוספים: גוימאראש – סאלגוירוס 2:0; פרנסה – בלאנאנסאס 0:0; וארזים – בראגה 0:1; צאווס – ריו אבה 2:3.

אוסטריה–ראפיד 1:1

המשחק המרכזי בין שתי הגדולות בליגה האוסטרית בין האלופה, אוסטריה, וסגניתה, ראפיד, נסתיים בתיקו 1:1.

לאוסטריה, בראש הטבלה, 30 נקודות מ־20 משחקים, לפני סידול שגברה על לאסק 2:4.

ראפיד ויגה מדורגת שלישית עם 26 נקודות.

האלאדאש–פרנצוואראש 3:4

הפתעה היתה במחזור ה־12 בליגה ההונגרית בכדורגל כשהאלאדאש גברה על פרנצוואראש 3:4 ומדורגת שלישית.

איפשט מוליכה עם 18 נקודות, לאחר תיקו אפס עם בקשסאבה. אחריה בדירוג מסק (16), שניצחה את שיופוק 0:2. הנבד השיגה נצחון חוץ על דונאואראש 2:3 ומדורגת חמישית אחרי פץ' (16), שגברה על וידוטון 0:2.

שוודיה ניצחה במאלטה 0:5

נבחרת הכדורגל השוודית הביסה אתמול במאלטה את נבחרת מאלטה בשיעור 0:5, במסגרת בית 2 בגביע אירופה לאומות.

לאחר מחצית ראשונה שקולה יחסית, בה הצליחו השוודים להבקיע שער בודד מרגלי גלן הייסן בדקה ה־38, התמוטטו המקומיים במחצית השניה.

השוודים ניצלו עובדה זו כדי להוסיף ארבעה שערים תוך 17 דקות, מרגלי מגנוסון (67), פרדריקסון (69), אקסטרום (81), ופאלמר (84).

10,000 צופים חזו בעליונות מוחלטת של השוודים, המדורגים בראש הבית עם חמש נקודות משלושה משחקים, לפני איטליה (2 נק' ממשחק אחד), פורטוגל (2 מ־2) שווייץ (1 מ־3) ומאלטה (ללא נק').

המשחק הבא בבית זה יהיה ב־6 בדצמבר ויפגיש את מאלטה עם איטליה.

בית 2			
1. שוודיה	3	8–1	5
2. איטליה	1	3–1	2
3. פורטוגל	2	2–2	2
4. שווייץ	3	3–6	1
5. מאלטה	1	0–5	0

נאוורטילובה ומאנדליקובה בגמר בשיקאגו

מרטינה נאוורטילובה והאנה מאנדליקובה יפגשו בגמר טורניר הטניס בשיקאגו. אתמול בחצי הגמר גברה נאוורטילובה על בת־ארצה שחומת העור, זינה גאריסון – 2:6, 5:7. מנדליקובה נאלצה להזיע מול פאם שריוור, המדורגת רביעית – 4:6, 6:3, 5:7.

ספפי גראף הגרמניה וסאבטיני הארגנטינאית עלו לגמר הזוגות, לאחר נצחון על בתגה וגילדמייסטר 6:3, 3:6, 3:6.

אינדיאנה פירס – מילווקי 103:104

סטיב סטפנוביץ' (25) וויימן טיסדייל (20) הוליכו את אינדיאנה פיסרס לנצחון נאה על מילווקי 103:104 במסגרת משחקי ליגת הא.נ. בי. אי בכדורסל.

במשחקים נוספים: פאניקס 116 (ריידרס 25) – סאן אנטוניו 109 (מייק מיצ'ל 31); יוטה 111 (ריקי גרין 22) – דנבר 103 (הנוליק 27, אינגליש 20) דאלס 111 (אגווייר 25) – קליבלנד 96.

פלאטיני בפעולה. הכוכב הצרפתי משקיע מאמץ באימונים לקראת משחק קבוצתו "בגביע" אונאנסה ביום רביעי

מעופפות ארה"ב ניצחו ברה"מ 0:3

אלופת העולם בכדורעף, ארה"ב, רשמה אתמול את נצחונה השישי ברציפות, בטורניר גביע העולם הנערך ביפאן, כשגברה על נבחרת של ברה"מ בתוצאה 0:3 (12:7, 12:6, 12:3).

שנמשך יותר משעתיים וחצי.

ארה"ב ויפאן יתמודדו היום בפגישת הטורניר. גם הפסד אמריקאי לא ימנע זכייתן בו, בגלל יחס מערכות עדיף.

במשחקים נוספים: שוודיה – קובה 0:3; סין – בראזיל 1:3.

ברגר זכתה בסבב פיליפס

הישראלית אילה ברגר זכתה אמש בסבב פיליפס, לאחר שניצחה במשחק הגמר את המערב־גרמניה לארויה 6:1; 6:1.

בגמר הגברים, בסבב פרנקל, ניצח הניו־זילנדי ריידים את האמריקאי קורי 7:5, 6:3, 7:6.

נבחרו המאמנים לאוניברסיאדה

מאת ברוך דגן

ההכנות של ספורטאי אס"א לקראת האוניברסיאדה, שתיערך ביולי 1987 בזאגרב, נכנסו להילוך גבוה עם מינויים של שני מאמנים לנבחרות הסטודנטים.

מרכז אס"א קבע את רני כהנא כמאמן נבחרת הכדורסל ואת אליהו רבינא כמאמן הכדורעף. אס"א מתעתד לשלוח לזאגרב משלחת גדולה, שתכלול גם ספורטאים מצטיינים בענפים האישיים.

בנבחרת הכדורסל עשויים להיכלל שחקנים מצטיינים כמו ניב בוגין, אמיר בינו, עמוס פרישמן ו"האמריקאים" מוטי דניאל, יואב קרמן וניר רכלים. בין ה"מעופפים" ניתן למצוא את הבין־לאומיים אליעזר בגן, ארצן עמיר וחן בודה.

נבחרת הכדורעף של אס"א תשתתף באליפות העולם לסטודנטים, שתתקיים במאי הקרוב ברומניה. הנבחרת, שתודרך ע"י המאמן הלאומי איגור ביאליק, תכלול שחקנים מהשורה הראשונה, כביניהם ישראל פלסה, אמיר גרא, דן בלודר, יוסי אוסלנדר ועדי כהן.

15 משתתפים ניחשו 14 בטוטו

15 משתתפים ניחשו את כל תוצאות 14 המשחקים במחזור 11/87 שהתקיים ב – 15.11.86 על משחקי הליגה הלאומית והליגה הארצית וכל אחד מהם יקבל כ־40.000 שקלים

426 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־500 שקלים. 4616 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־46 שקלים. 29.433 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־7 שקלים. למעלה 111.050 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות והפרס החמישי לא יחולק והוא מועבר למחזור הבא.

ההכנסה במחזור 11/87 היתה 2.640.796,20 שקלים ולפרסים הופרשו 1.470.133,08 שקלים, כולל העברה. המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור הבא יהיה 500.000 שקלים ולכלל הפרסים יופרשו 1.100.000 שקלים. הסכומים כוללים את העברה.

"לונג'ין" – מודד הזמן הרשמי באולימפיאדה

הועדה המארגנת של המשחקים האולימפיים, שיתקיימו ב־1988 בסיאול, דרום קוריאה, חתמה על חוזי התקשרות עם חברת השעונים "לונג'ין" לאספקת שירותי מדידת־זמן לתחרויות, על־כך מסר בני שרפשטיין, מנהלת אורלוג, נציג לונג'ין בישראל.

שרפשטיין מסר עוד כי ציוד מדידת־הזמן של לונג'ין נבחר גם למדידת זמני התחרויות באולימפיאדת החורף שתערך בעיר קאלגרי בקנדה.

איגוד האתלטיקה עלול לנתק הקשר עם הספורט ההישגי

מאת ניסן פרידמן

המשבר בין איגודים שונים בהתאחדות לספורט לבין היחידה לספורט הישגי במכון וינגייט הולך ומעמיק. אתמול הבהירו ראשי איגוד האתלטיקה כי תוך שבועיים יחליטו אם לנתק את הקשר עם היחידה.

התלבטותו של יו"ר איגוד האתלטיקה, אריה סלוצקי, נמשכת זה זמן מה, אולם הקש ששבר את גב הגמל הוא פרשת סיגל גונן, שהתפוצצה השבוע וחשפה מערכת יחסים עכורה בין האיגוד ליחידה. גונן שובצה על־ידי היחידה בדרג ב' בסגל האולימפי, למרות ששיאה (6.46 מ'), נחשב בעיני מומחים להישג משובח ביותר.

"עוד לפני פרשת גונן היו לנו בעיות עם היחידה לספורט הישגי", אמר סלוצקי. "הסכסוך הוא מהותי: מי קובע מדיניות ומחליט בנושאים מקצועיים. האם הגופים המסדירים או טראסט מוחות שיושב למעלה ומחליט על דעת עצמו? הבעיה שהיחידה משמשת עתה מתווך כספי עבור ההתאחדות. אילו קבלנו את התקציב ישירות מהועד האולימפי ורשות הספורט היינו ממשיכים לעבוד בעצמנו, דבר שהוכיח עצמו".

אתמול העניקה היחידה מלגות למצטייני הענפים השונים על־פי קריטריונים שקבעה. סיגל גונן, בעצה אחת עם ראשי האיגוד, לא התייצבה לקבל את המלגה שלה לאות מחאה.

יו"ר האיגוד לשעבר, אריה קקס, אמר בחריפות: "ביחידה יושבים אנשים ברמה מקצועית נמוכה מאד. זו בדיחה כושלת. איגוד השחיה שהלך איתם יד ביד במשך שנתיים וחצי מצוי היום בשפל שלא ידע כמותו. תומס למפרט ויצחק בר־מלך, הם האנשים שגם הוליכו את הסגל האולימפי לכשלון הגדול בלוס־אנג'לס. המגוחך מכל, הם בעצמם לא שמו לב שאתלט נוסף עמד בקריטריון שלהם ולא זומן לקבל מלגה. אילן גולדווסר קבע באליפות ישראל 52.6 ש' ב־400 מ' משוכות כשהמינימום של היחידה היה 52.90 ש'."

"פטנק" – ספורט צרפתי פופלארי עכשו בישראל

מאת דני צדוקי

מועדוני הספורט באשדוד, "הפועל", "אליצור", "מכבי", ו"עירוני", שהוא איחוד קבוצות הכדורגל של בית"ר ו"מכבי", הפועל בחסות העיריה, עוסקים בענפי ספורט רבים. ש"הפועל" הוא הבולט במספר הסקציות שהוא מפעיל. היותה של אשדוד, עיר עולים, גרמה לפעילות ספורטיבית גם בענפים לא קונבנציונלים בישראל. כמו ה"בדמינגטון", שפיתח עולה מדרום אפריקה, וה"קריקט", מועדון של שחקנים וקהל של יוצאי הודו. אל הענפים ה"חריגים", כביכול הללו, ניתן לצרף מעתה את חובבי ה"פטנק".

מי שטייל בארצות כמו צרפת ושוויץ, בוודאי שם לב לקבוצות הגברים המטילים, בעיקר בימי חופשת סוף השבוע, כדורי מתכת דמויי "כדורי ברזל" על הקרקע בשדרות ובגנים ציבוריים. פעם, כלתגין, עקבתי לשווא אחרי משחק זה והתקשתי להבין את תוקו. זה לא מנע ממשתתפיו להתלהב ולהתרגש כמו מכל משחק אחר.

כשחזרתי לאשדוד, שמתי לב שגם בעירנו נפוץ המשחק, אלא שגם בה המשחקים בו מדברים בשפה זרה. במקרה שלנו בצרפתית.

במסגרת חגיגות יובל השלושים לייסודה של אשדוד נערכה לאחרונה בעיר "פטנקיאדה" ארצית. הגיע אם כן לעשות היכרות עם עוד משחק מיובא, שבצרפת יש לו כחצי מיליון שחקנים רשומים ומיליונים לא רשומים מחוץ לצרפת, שבה הוא נולד, בעיר מרסיי. הוא נפוץ בעוד עשרות מדינות באירופה, אפריקה, אסיה, ואמריקה.

השם "פטנק" הוא צירוף של המילים "פייה" ו"טנקה" הצרפתיות שפירושן שתי רגליים מקבילות. צורת העמידה במשחק של שחקני ה"פטנק", שכדי לשחק אותו צריך משטח שאותו קל לאלתר, ברוחב 4 מטר ובאורך 15. כל קבוצה כוללת עד 4 שחקנים. המשחק נפתח בזריקת ה"קושונה" (הזרדון), שהוא כדור עץ קטן, למרחק של עד 10 מטר. בהמשך יזרוק וזורקו כדור מתכת (במשקל 700 גרם), במגמה להתקרב מה שיותר קרוב לזרדון. אח"כ בא תורו של היריב, שלו מספר תכסיסים להקדים ע"י הזריקה את היריב ולסלק את כדורו מהעמדה, בה הוא נמצא ע"י פגיעה מכוונת לכך. הקבוצה שצברה 13 נקודות היא המנצחת. במקרה של תיקו יש משחק הכרעה המכונה "לה בל" (היפה).

כ"פטאנק", שהציוד היחיד, שאותו צריך לרכוש כדי לשחק, הם הכדורים. יכולים לשחק בני כל המינים והגילים. בארץ נרשמה עמותת "פטנק" שנשיאה הוא ז'ק ז'אורי. חברים בה כיום כאלף ישראלים. המפעילים קבוצות באשדוד, בהרצליה, ברמת השרון, באר שבע, אילת, ירושלים, לוד ונתניה.

אליפות העולם הבאה תתקיים באלג'יר. לדברי ז'אורי הבטיח נשיא ההתאחדות העולמית שישראל תשתתף בה באופן רשמי.

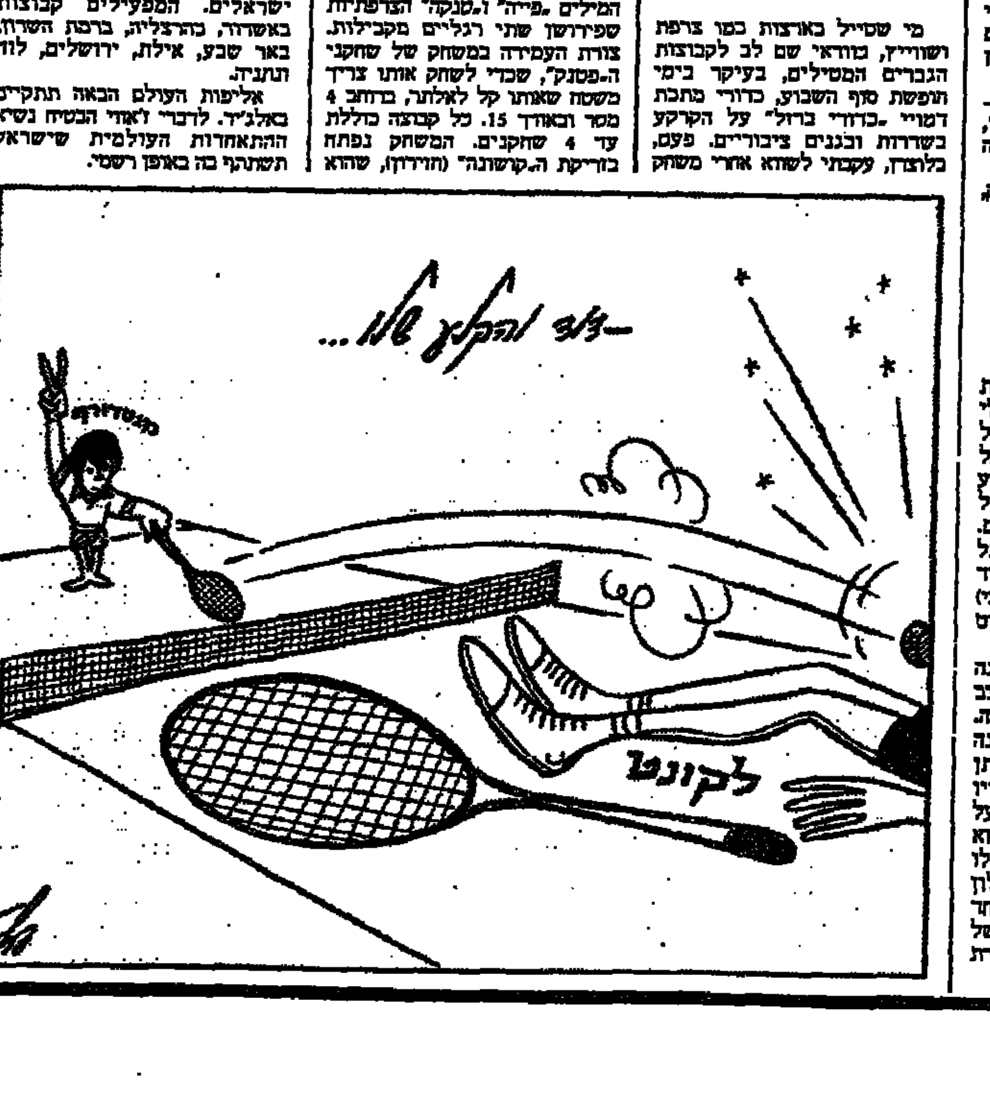

סגל הכדוריד עבר הכנה טובה בהולנד

מאת ניסן פרידמן

"אין מה לאמר על המסע הזה [illegible]. זה היה הדבר הנכון, בזמן הנכון ובמקום הנכון", כך התבטא אתמול מזכיר איגוד הכדוריד, שלמה מזור, לאחר שובה של נבחרת ישראל מטורניר בינלאומי בהולנד.

הנבחרת קיימה חמישה משחקים וחמישה אימונים בשישה ימים. [illegible] ... לקראת אליפות העולם ב־1988.

[illegible]

هكذا من الاصل

טלוויזיה

מאת מירי פז

ועננו – הסיפור האמיתי?

פרשת ועננו עמדה במרכז משדרי החדשות בטלוויזיה בשבוע שעבר. את „הצימוק" המפוקפק – דיווח מיומנו האישי של ועננו שנפל לידי הכתב חנן עוזן – שמרו למהדורת „מבט" החגיגית של ליל שבת. בשני מעשים חמורים שגתה הטלוויזיה. האחד – על שמצאה לנכון להביא פרטים מתוך היומן לידיעת כל עם ישראל; השני – על שבלי משים חשפה את זהותו של מי שמסר (או רק סייע במסירה) לידיה את היומן, אחיו של מרדכי ועננו. בתחילת הכתבה ב„מבט" ליל שבת עוד מלמל עוזן משהו על „אחד מקרובי המשפחה", אבל בהמשכה התברר מדברי עוזן כי „קרוב המשפחה" אינו אלא אחיו של ועננו.

צנעת הפרט עודנה אחת מזכויות האזרח גם במדינת ישראל. חמור הדבר כשפוגע בה עתון פרטי צהוב; חמור שבעתיים כשפוגע בזכות הזאת כלי התקשורת הממלכתי שלנו. מוזר כיצד קיבלה על עצמה התקשורת, והטלוויזיה בכללה, את דין ההיסוך שגזרה הממשלה לגבי פרטים שונים בפרשה, הידועים ממילא לקוראי עיתונות חו"ל, אך התנדבה במשנה מרץ לגילויים הפוגעים בזכויות אזרח, ושממילא אינם מוסיפים מידע חיוני לציבור על ההיבטים החמורים בפרשה. ההיבטים החמורים בפרשה כגון, מי אשם במחדל שאיפשר לעובד במוסד ממלכתי רגיש כל כך לצלם תמונות בתוככי המפעל, כמעט שלא נדונו במשדרי הטלוויזיה. ההיבטים החשובים באמת בפרשה – השאלה אם טוב או רע שיש בידי ישראל מה שועננו טען באזני צוות תחקירני ה„סאנדיי טיימס" כי יש לה – גם הם לא הגיעו לדיון ענייני, והרי זו שאלה פוליטית ומוסרית מדרגה ראשונה. במקום דיון ענייני כזה הציעה לנו הטלוויזיה הצצה לחדר במלון לונדוני שבו השתכן ועננו ושוב – בפעם השניה באותו שבוע – ראיון עם חבר הפרלמנט השמרני דניס וולטרס. האם יעדים כאלה אכן מצדיקים את שיגורו של הכתב ישראל סגל ללונדון?

עוד לפני שנודעו מימדי הנזקים שגרם מרדכי ועננו למדינת ישראל, ברור שהטיפול בפרשת ועננו הסב כבר נזק לא שולי לאמינות ממשלת ישראל. הנשיא חיים הרצוג נאלץ במסעו באוקייניה להסתבך בהכחשות מיותרות ואף להביע רשמים מיותרים על „איזונו הנפשי" של מרדכי ועננו, כאשר ימים ספורים לאחר אותן הכחשות, הואילה סוף סוף ממשלת ישראל לפרסם שועננו נמצא בישראל. גם ראש הממשלה ושר החוץ הסתבכו לא מעט בהצהרות לא אמינות. דעת הקהל בעולם, מה לעשות, עודה מתייחסת בכובד ראש ל„זוטות" כמו אמינות. למרבה הצער ניזוקה גם רצינותה של התקשורת הישראלית. בגישתה בפרשת ועננו היא נוטה אחרי הממשלה ומתייחסת לציבור קוראיה כאל עדר דרדקים. אחרי שהכל כבר יודעים שמדובר בתצלומים מן הכור הגרעיני בדימונה, יש עדיין עיתונאים המספקים לקוראיהם מורה נבוכים בפרשה הנראה כמו מהתלה לא אינטליגנטית (תחת הערך „כור גרעיני" נכתב באחד העתונים: מקום העבודה של מרדכי ועננו). מדאיגה במיוחד האינטימיות שבה כרכה הטלוויזיה במשדריה „מעשה בגידה" במעשה התנצרות, בהשתייכות לשמאל, בא־איזון נפשי וכיו"ב פגינים. ההקשרים האלה, לא רק שאינם אינטליגנטים, הם גם פרובינציאליים ומגמתיים להחריד. לא נכון יהיה לומר עוד שהתקשורת מתיישרת על פי המכנה המשותף הנמוך ביותר; במקרה זה היא גם מכתיבה אותו.

פריווילגיות של מקופחים

לפריווילגיה נדירה, שכמותה אין זוכים סופרים טובים וחשובים, זכה אהרון מגד ש„סוף ציטוס" הוקדשה לו בלעדית. אלא שהזכות נפלה לידיו בתזמון מביך. מגד, סופר ופובליציסט פורה ועתיר פרסים, כתב 18 ספרים, שישה מחזות ומאות מאמרים בענייני השעה. ספרו האחרון „מעשה מגונה", שהיה כנראה עילת זימונו ל„סוף ציטוס", אינו המשובח שבהם. מגד הוא מספר מקצועי לעילא שרוב ספריו קריאים מאוד אך לא מרגשים במיוחד. ירון לונדון נראה בתוכנית לא מתעניין ולא מעוניין. את חוסר העניין הצליח להעביר, כנראה, גם אל הצופים.

מגד העיד על עצמו כי הוא בוחר במתבונן באנשים מובסים כגיבורי ספריו. מעניין. ומי הם גיבוריה של הספרות בשנים האחרונות? מנצחים? אלופי מרוצים? מלכים ורוזנים? שום שריר לא זע בפניו הקפואים של לונדון ואין תימה. השאלה מה טעם היה להחזיר את מגד למלחמת הקודש הנצחית שלו בביקורת, מלחמה שכבר נדונה בהרחבה ברומאן שלו „הגמל המעופף ודבשת הזהב" וגם בראיונות אין ספור לעתונות? לא ייאמן, אך גם בפעם הזאת הביא עמו מגד את אלמנך הציטטות הקבוע שלו נגד הביקורת החל בגישה שהשווה מבקרים לפרעושים. לפעמים זכות המוקנית לאדם פועלת לרעתו. זה מה שקרה לאהרון מגד ב„סוף ציטוס". לא גילינו אף לא פן אחד מפתיע בספריו או באישיותו. הוא הצטייר כאיש מיוסר, חדור תחושת קיפוח אימתנית שאין לה כל צידוק בהתחשב בחופן המנעמים שהשפיע עליו הממסד – פרסים, תפקיד דיפלומטי בשרות החוץ, ושליחויות מטעם פא"ן (איגוד הסופרים הבינ־לאומי) וגם הזכות להשפיע עלינו פיהוקים במשך שעת ציטוס שלמה.

מי כאן הבוס

כמה מלים טובות על סידרת הטלוויזיה האמריקאית „מי הבוס", תוכנית במשקל נוצה הסוחטת צחוקים לרוב. לכאורה „מי הבוס" היא תוכנית פשטנית שגיבורתה היא נציגת המעמד החדש של נשים־מנהלות. בכך תם הפירגון של עושי הסידרה לנשי קאריירה מצליחות. המסר המשתמע מן הסידרה כמעט הפוך. הגברת המצליחה היא שלומיאלית חסרת תקנה, שנוכחותה מאצילה אינטליגנציה, חן ושנינה על כל מי שנמצא בסביבתה.

ממש כעמיתיה, קאריקטורות־גברים, מתברר שגם אנג'ליקה גיבורת „מי הבוס" לוקה במחלות אגו אקוטיות: הקאריירה היא תמצית החיים; סיבתם ומטרתם. אף שיש לה לגיבורתנו, צמד ילדים חביבים, היא מצליחה לטעת בהם כל כך הרבה תשומת לב, עד שבנה, שנואש מלעורר בה עניין למראה ציור שלו, מעיר לה בהבנה: „או.קי. אמא, עכשיו תדברי על עצמך". אשת הקאריירה החדשה מצליחה, כמובן, לנהל בית למופת. אלא שספק איך בית זה היה נראה אילמלא סוכן־בית רב תושיה, גבר כמובן. מוצאו האיטלקי של סוכן הבית משמעותי לסידרה. אמריקה נוטה חסד למהגרים, לשחורים ולנשים, כך לפחות היו רוצים האמריקאים שיחשבו עליהם (ראה „בנסון"). כמובן שסוכן הבית פיקח מן הבוסית שלו, וכמובן שאמה, הקומיקאית הנהדרת קתרין הלמונד, ממולחת ממנה. אך האיטלקי הוא רק סוכן בית, והאמא – „רק" גברת משועממת המבקרת בשעות הפנאי שלה באוניברסיטה. מסקנה: קאריירה היא נחלתם של הבינוניים, אם לא למטה מזה.

הנדלזלץ היזהר! „רובינזון קרוזו" הצגת האימפרוביזציה מעוררת המחלוקות, שהעלו **יוסי פולק וצבי פישזון** ב„בימרתף" בעונה שעברה, למספר קטן של הופעות (עקב השעייתו של פולק), חוזרת לבמות, הפעם מעל בימת „בית ליסין" בתל אביב. הסיטואציה הבסיסית בהצגה מביאה שני פושעים נמלטים המוצאים מקלט באולם תיאטרון בו אמורה היתה לעלות הצגת רובינזון קרוזו. השניים מחליטים למלא את מקומם של השחקנים המתמהמהים להגיע. הצגה ראשונה ב־1 בדצמבר.

סוזנה רינלדי, ביקור חוזר

בדצמבר תגיע אלינו לביקור חוזר **סוזנה רינלדי**, שגרירת הטאנגו של ארגנטינה. ריאנלדי, לצידו של אמן הבנדוניאון אסטור פיאצולה, הם מן הבולטים בשימור מסורת הטנגו בארצם. מוצאה של רינאלדי בתיאטרון. אל השירה הגיעה בשלב מאוחר יותר בחייה. היא למדה בקונסרבטוריון הלאומי למוסיקה. נסיונה בתיאטרון בולט מאוד בהופעותיה. היא מעניקה לכל שיר מימדים של דראמה קטנה, עושה שימוש במחוות גדולות, תיאטרליות ובראיונות מודה שהיא מתכננת לחזור ביום מן הימים לטרגדיה באורך מלא כלומר, לתיאטרון. לפני חמש שנים הופיעה בישראל וסחפה קהל נלהב של דרום אמריקאים בתשואות סוערות. הקהל משתף איתה פעולה: מתקרב אל הבמה, לוחץ את ידיה, שר ומתנועע איתה. את האיכות הקולית שלה משווים לזו של עמליה רודריגז.

תערוכה מיוחדת של ציירים מנורווגיה נפתחה בתיאטרון ירושלים (בשיתוף עם שגרירות נורווגיה בישראל ומשרד החוץ) ומוצגים בה הדפסי מתכת מאת **רולף נש**, מגדולי האמנים הנורווגיים במאה הזו, תלמידו של אדוארד מונק, ציורי שמן של **ויקטור ספרה** שביקר בישראל וציורים מאת **מריאנה בראטלי**, בתו של ראש ממשלת נורווגיה לשעבר טריגווה בראטלי. התערוכה פתוחה בימים א'־ה' בשעות 5 עד 7 בערב ובשעות המופעים במשך חודש נובמבר.

הצלחת תקליטה האחרון דירבן את **נורית גלרון** למהר ולחזור להופיע. „משהו בלבבהי" תיקרא גם התכנית שתכיל את שירי התקליט האחרון בצד שירים מצליחים קודמים שלה. ארבעה נגנים מהשורה הראשונה ילוו את גלרון: **אילן וירצברג** (גיטרה), **אלונה טוראל** (קלידים), **מאיר ישראל** (תופים), **רון דרויאן** (קלידים). וירצברג הוא גם מנהלו המוסיקלי של הערב. הופעה ראשונה בקיבוץ כפר סירני ב־5 בדצמבר.

בגלריה החדשה של עמליה ארבל תיפתח ב־23 בחודש תערוכה משותפת מעבודות **עמנואל בר־קדמא ואילנה שגיא**. שניהם מציירים עירום. אצל בר־קדמא העירום הוא היגד רגשי, השולח את המתבונן, כדברי שותפתו לתערוכה „אל הספרות, התיאטרון ואולי גם אל הפוליטיקה". שגיא מציירת, לדבריה, „נשים כהשתקפות של מצב נפשי ברגע העיסוק. האישה ותיפקודה בחברה הם חלק מהמסר האמנותי שאני רוצה להעביר".
בפתיחת התערוכה יוזמנו האורחים לצייר ציור משלהם על גליון נייר ענק בגודל הקיר.

בכורה ישראלית

קונצרט

מאת ישראל דליות

קונצרט בביצוע התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור אולם הנרי קראון. 12־13.11.86

במרכז הקונצרט נוגן, בביצוע בכורה, הקונצ'רטו לויאולה מ־1974 של עמי מעייני, מהבולטים שבמלחיני ישראל. היצירה, בצורה מסורתית, אינה וירטואוזית לשמה ומפתיעה באופייה המיסתורי והרציני. במיוחד בשני הפרקים הראשונים. אופייני השימוש המעודן ביסודות מזרחיים והדגש על המבנה. התיזמור צבעוני אבל מאופק.

פיסגת היצירה היא הפרק השני, הארוך והאיטי, ובו קטעים אלגיים מלאי הבעה. אחריו נשמע הפרק הריקודי המסיים כאפיזודה חולפת. הסולן דניאל בנימיני הוכיח שוב שהוא ויאולן מנוסה ורגיש. נגינתו המצויינת נתנה ביטוי לצלילי הכלי על כל גווניו. בזכות הפרק השני ראוי הקונצ'רטו למקום בצד שני הקונצ'רטות הגדולים של פארטוש.

המנצח הדינמי דוד שלון הוביל את התזמורת בנגינה מרהיבה ואינטנסיבית, במיוחד ביצירתו של הינדמית „מטמורפוזות סימפוניות על נושאים של וובר". בפרשנות של „תמונות בתערוכה" מאת מוסורגסקי בתיזמור ראוול חסרו שלושה מרכיבים חשובים: עיצוב משכנע של המבנה והצורה (למרות „התמונות" הנפרדות), צבעים עדינים ואוירה רוסית. העוצמה המופרזת, בקטעים הראשונים, העיבה על השיא בהתרוממות (השער הגדול של קייב) של הסיום התזיגי.

המחזר העקשן מסיביליה

האופרה „הספר מסיביליה" של רוסיני תועלה כאן, החל ממחר, בהפקה איטלקית־ישראלית־הונגרית. באחד התפקידים הראשיים (הרוזן אלמאוויווה) – לואיג'י אלווה. ישראל דליות נפגש איתו.

לואיג'י אלווה (58), הטנור הנודע יליד פרו מתגורר מתחילת הקאריירה שלו באיטליה („המולדת השניה שלי") ומופיע בבתי האופרה הגדולים באירופה ובארה"ב. אלווה פעיל בעזרה להקמת בית־אופרה קבוע בלימה, בירת פרו, ומארגן למענו הפקות חדשות. בישראל ביקר שלוש פעמים ושר בפילהרמונית ב„איטלקיה באלג'יר", בניצוח ג'וליני ב־1962, ב„דון ג'ובאני", בניצוח בארנבוים ב־1974 וב„חליל הקסם" בניצוח אלברטו זדה – „לא זוכר בדיוק מתי. היה מזג אויר בהיר ונאה. האם אצלכם יורד הרבה גשם וקר, או שיש גם ימים חמים ויפים?" שואל אלווה ומעיף מבט מלא ערגה אל הים הנשקף מבעד לחלון בטיילת בתל אביב.

– האם אתה טנור מומחה לרוסיני?

„למעשה אף פעם לא החלטתי בעצמי לשיר בעיקר רוסיני. להקות, בתי־אופרה וחברות תקליטים מזמינים אותי ביוזמתם להופיע באופרות שלו. אני אוהב ומעריך את המוסיקה שלו, את 'לכלוכית' (לה צ'רנטולה), יופי של אופרה, 'האיטלקיה' ו'הספר'. אבל אני שר גם הרבה מוצארט, צ'ימרוזה, ודוניצטי. לעצב דמות באופרה של מוצארט זו משימה נפלאה.

– מהו סוד הפופולאריות של „הספר מסיביליה"?

„המיזוג בין הקומדיה של בומארשה, בליברית של סטרביני, הטקסט האיטלקי השנון ובין המוסיקה של רוסיני. מלאכת מחשבת של תיאטרון, מהמוצלחות בכל הזמנים, על הנושא הנצחי: אלמאוויווה, שמשתגע אחרי רוזינה ומצליח בעזרת פיגארו הערמומי להכשיל את נסיונותיו של בארטולו להפריד ביניהם. המוסיקה והעלילה מספקות אפשרויות טובות לזמרים, למנצחים ולבמאים בעלי מעוף ויוזמה. אני חושב שהגנבים נתנים לגנן רוסיני. בתי האופרה מעוניינים להעלות את 'הספר'. כוח המשיכה שלה עמד במבחן הזמנים, אף שזאת אחת האופרות הקומיות הקשות ביותר לביצוע ברמה הנדרשת. הפקה מעולה של 'הספר' תלויה באיזון בין התפקידים ובין המצבים הקומיים. דרוש קצב נכון של ההתרחשויות. אסור להגזים בכל מחיר. יש להזהר מהומור בנאלי, למשל בתמונת הגילוח של פיגארו. על הזמרים להכיר היטב את הסגנון של רוסיני. יש בו פרטים ומבנה שנדרשים לשם ביצועם טכניקה ונסיון. לא אגזים אם אומר שיש להתייחס, כמובן, בכל הרצינות להפקת 'הספר'".

– ג'וליני היה הראשון שניצח על „הספר" בפילהרמונית הישראלית בביצוע בלתי נשכח ב־1958.

„כן, מנצח גדול. שמעתי שיבוא לישראל בעונה הנוכחית. הופעתי בניצוחו ב'תיאטרו אלה סקאלה' והקלטתי איתו את 'דון ג'ובאני'".

– האם כבר הופעת עם הזמרים שישתתפו בהצגות האופרה בישראל?

„עם רובם. יופיעו שני צוותים. אני מכיר כמה מהם מעבודה משותפת, גם את המנצח מישל ששון, הבמאי אנבולי מדאו דיאז והתפאורן מישו ודיסקו. הנגנים יהיו מתזמורות ישראליות וחברי המקהלה באים מהונגריה".

אלווה בתפקיד אלמאוויווה

– מדוע לדעתך הפסיק רוסיני לחבר אופרות, באמצע הקאריירה, בהיותו בן 37?

„לא חשבתי על זה. שמעתי שהיה עצל, פיקח ואינדיבידואליסט. הוא גם גילה כשרונות נדירים כבשלן. יתכן שפשוט לא התחשק לו להמשיך. עלינו להיות אסירי תודה לו על האופרות שכתב".

– איך היה לחזור אחרי הרוזינות שגילמו הפרימדונות מריה קאלאס, ויקטוריה דה לוס אנג'לס ותרזה ברגאנצה?

„חויות מאלפות. נסיונות שונים. הטכניקה והמוצלחות במיוחד היתה ברגאנצה. הקלטתי את האופרה עם שלוש הזמרות הגדולות האלה. ההקלטה החדשה ביותר עם ברגאנצה, בניצוח אבאדו, הופקה גם כסרט קולנוע".

ישראל דליות

הוברמן וטוסקניני

בולים

מאת אריה לינדנבאום

שני בולים חדשים שהוקדשו להוברמן וטוסקניני, יופיעו בדצמבר השנה. המעצב הוא אד ואן אויין מהולנד. בולי הוברמן וטוסקניני יופיעו בסידרה בת שני בולים בערך נקוב של 1.50 ש"ח כל אחד. שלא כנהוג בבולי זיכרון אחרים, המודפסים בדרך כלל בגליונות של 15 בולים לכל ערך בנפרד, שולבו שני הבולים הנ"ל בגליון אחד בן 12 בולים.

הגליון מורכב משלוש שורות של ארבעה בולים כל אחד עם ארבעה שובלים בשורה התחתונה בלבד. ארבעת הבולים בכל שורה מורכבים משני בולי הוברמן ושני בולי טוסקניני, כאשר הבולים בשורה האמצעית נמצאים בסדר שונה מאלו שבשורות העליונות והתחתונות.

מנוי, שבהזמנתו הקבועה סידרה אחת של בולים, יקבל מחצית השורה התחתונה של הגליון ואם בהזמנתו שתי סדרות יקבל שורה תחתונה, אחת וכן הלאה.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית נוסדה לפני 50 שנה (1936) בידי הכנר המהולל ברוניסלב הוברמן שחזה מראש את רדיפות יהודי אירופה בידי הנאצים, ועוד בראשית שנות השלושים החל במאמציו לייסד בארץ תזמורת סימפונית עולמית, רעיון שהחל להתגשם בהופעותיו הראשונות בא"י, ב־1929, כאשר תזמורת זמנית אורגנה בשביל הקונצרטים שלו. הוא נולד ב־1882 בפולין, והיה „ילד־פלא". בהיותו בן 11 החל להופיע בפומבי בהצלחה עצומה ברחבי אירופה וארצות הברית, עד שהיה לאחד מגדולי הכנרים בעולם בכל הזמנים. בשנות העשרים החל להתעניין בתנועה הפאן־אירופית וכן בציונות ותמך בהן כל ימי חייו. רגשותיו הציוניים חברו עם ראייתו מראש את השואה והוא תר אחרי מיטב הנגנים היהודים באירופה, כולם סולנים או נגנים ראשונים במיטב התזמורות האירופיות, ושכנעם להתיישב במולדת העם היהודי, א"י. ב־26 בדצמבר 1936 זכה להציג בפני הציבור את יצירת רוחו התזמורת הארץ־ישראלית בניצוחו של לא אחר מאשר ארטורו טוסקניני, פטריוט איטלקי והומניסט, שהחרים את מולדתו במחאה על הפאשיזם ששלט שם, והחרים גם את גרמניה הנאצית. משום כך נענה ברצון להזמנת מייסד התזמורת הוברמן, וחנך את התזמורת הן כמחווה לרמתה המוסיקלית והן כתמיכה בנרדפי הנאצים והפאשיסטים.

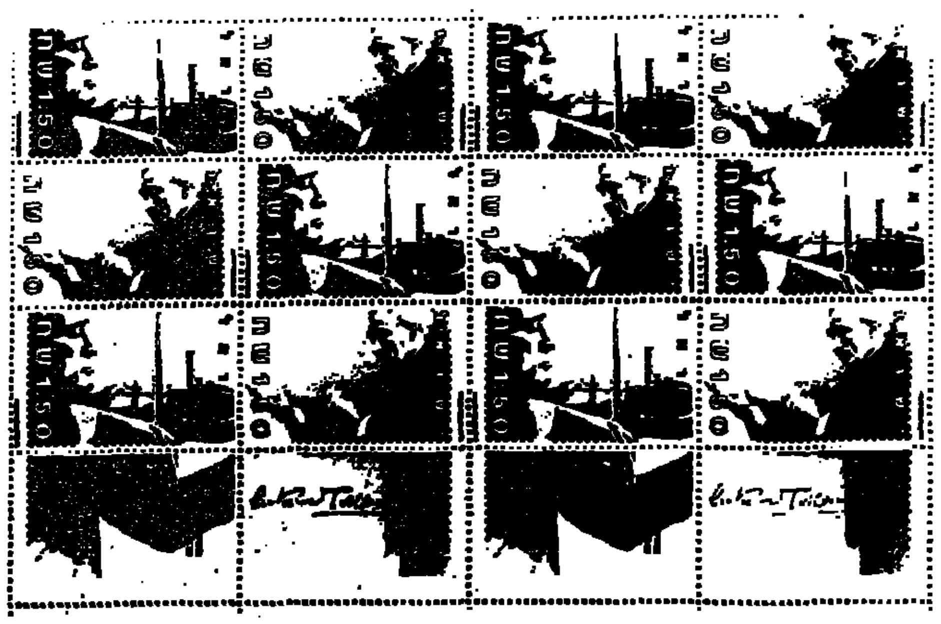

טוסקניני, יליד איטליה (1867), החל את הקאריירה שלו כצ'לן ובגיל 19 נתבקש במקרה להחליף מנצח שחלה בסיור התזמורת בבראזיל. בכך דרך כוכבו כמנצח. ב־1898 היה למנהלה המוסיקלי של „לה סקלה" ואח"כ היה למנהלה המוסיקלי של ה„מטרופוליטן אופרה" התזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק.

מאוחר יותר היה למנהלה המוסיקלי של תזמורת ה„אנ.בי.סי" שנוסדה במיוחד בשבילו. למרות שזכה להיות הלא־גרמני הראשון שהוזמן לנצח על יצירות ואגנר בביירות (1930), הוא סרב להופיע בגרמניה הנאצית, כפי שגם החרים את איטליה מולדתו גם אם שמר כל העת על אזרחותו האיטלקית. (סיפור רקע נרחב יופיע בעלון השרות הבולאי, אם הופעת הבולים).

כנסיית הבשורה והשרות המטאורולוגי

בדצמבר 1986 צפויים עוד שני בולי ישראל: אחד עם כנסיית הבשורה בנצרת והאחר מוקדש ליובל ה־50 לשרות המטאורולוגי בישראל. בול הכנסייה עוצב בידי אסף ברג מירושלים והוא ללא צלב בצריח הכנסיה.

הבול שהוקדש לשרות המטאורולוגי סמלי ועוצב בידי נעמי ומאיר אשל. ערכו הנקוב – 50 אגורות.

בוקסרים של ג'מייקה

מתאגרפים של ג'מייקה הם נושא סידרת בולי הספורט החדשים של מדינה זו. בסך הכל הופיעו ארבעה בולים – אחד לכל מתאגרף ואחד לשלושתם יחד. השלושה הם: מייקל מקאלום, ריצ'ארד שרימפי וטרוור ברבק; דואר ג'מייקה גאה בכך שלמדינת איים קטנה יש שלושה מתאגרפים בעלי שם עולמי ומדגיש זאת בהסבר לבולים.

בתולדות האיגרוף מצאנו גם את שמו של דניאל מנדוזה, הצי יהודי־ספרדי וכנראה, עוד מתאגרפים יהודים, שכן יהודים הצטיינו בענף ספורט זה.

5 בעלי פרס נובל

שוודיה פירסמה את שמות בעלי פרס נובל שיופיעו השנה בבולי דואר. החמישה הם: ברטה פון סוטנר, האשה שהשפיע על אלפרד נובל לקבוע את פרס השלום (היא צויינה בפרס ב־1905); קארל פון אוסצקי (קיבל פרס נובל ב־1935) שבכתיבתו שבכתב העת „די וולט בינה" נלחם בנאצים; אלברט לוטולי (קיבל פרס נובל ב־1960), לוחם כושי נגד האפרטהייד בדרום אפריקה; הכומר מרטין לותר קינג (בעל פרס נובל לשנת 1966), הלוחם הנודע למען השחורים בארה"ב (נרצח); האחות תרזה שנתפרסמה בעזרתה למוכי הרעב בהודו (היחידה שעדיין בחיים, שקיבלה פרס נובל ב־1979).

בולי הסידרה יופיעו בצורת קונטרס, כשכל בול בערך נקוב של 2.90 קרונות, ב־25 בנובמבר 1986.